

Година XXI
Петак, 3. марта 2017. године

Број/Број

15

Година XXI
Петак, 3. марта/оџујка 2017. године

ISSN 1512-7508 - српски језик

ISSN 1512-7486 - босански језик

ISSN 1512-7494 - хрватски језик

САВЈЕТ МИНИСТРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

221

На основу члана 40. став (5) и члана 141. став (3) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15), члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08), након прибављеног мишљења Граничне полиције Босне и Херцеговине, а на приједлог Министарства безбједности Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 88. сједници, одржаној 18. јануара 2017. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ОДРЕЂИВАЊУ МЕЂУНАРОДНИХ ГРАНИЧНИХ ПРЕЛАЗА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ НА КОЈИМА СЕ МОГУ ИЗДАВАТИ ВИЗЕ

Члан 1.

У Одлуци о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе ("Службени гласник БиХ", број 66/16) у члану 3. у тачки о) знак интерпункције "тачка" замјењује се знаком интерпункције "зарез" и додаје нова тачка п) која гласи:

"п) Међународни гранични прелаз Дољани."

Члан 2.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 15/17
18. јануара 2017. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 40. став (5) и члана 141. став (3) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15), члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08), након прибављеног мишљења Граничне полиције Босне и Херцеговине, а на приједлог Министарства сигурности Босне и Херцеговине, Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 88. сједници, одржаној 18. јануара 2017. године, донijело је

ОДЛУКУ

О ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ОДРЕЂИВАЊУ МЕЂУНАРОДНИХ ГРАНИЧНИХ ПРЕЛАЗА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ НА КОЈИМА СЕ МОГУ ИЗДАВАТИ ВИЗЕ

Члан 1.

У Одлуци о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе ("Службени гласник БиХ", број 66/16) у члану 3. у тачки о) знак интерпункције "тачка" замјењује се знаком интерпункције "зарез" и додаје нова тачка п) која гласи:

"п) Међународни гранични прелаз Дољани."

Члан 2.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 15/17
18. јануара 2017. године
Сарајево

Предсједavajuћи
Вijeћа министара БиХ
Др. **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 40. став (5) и члана 141. став (3) Закона о странцима ("Службени гласник БиХ", број 88/15), члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08), након прибављеног мишљења Граничне полиције Босне и Херцеговине, а на приједлог Министарства сигурности Босне и Херцеговине, Вijeће

министара Босне и Херцеговине, на 88. сједници, одржаној 18. сijeчња 2017. године, донијело је

**ODLUKU
O DOPUNI ODLUKE O ODREĐIVANJU
MEĐUNARODNIH GRANIČNIH PRIJELAZA U BOSNI I
HERCEGOVINI NA KOJIMA SE MOGU IZDAVATI VIZE**

Чланак 1.

У Одлуци о одређивању међународних граничних пријелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати вize ("Службени гласник БиХ", број 66/16) у чланку 3. у тоčki о) знак interpunkције "točka" mijenja се знаком interpunkције "zarez" и додаје нова točka п) која гласи:

"п) Међународни гранични пријелаз Долјани."

Чланак 2.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 15/17
18. сijeчња 2017. године
Sarajevo

Предсједатељ
Вјeћа министара БиХ
Dr. Denis Zvizdić, v. r.

222

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 49. став 6. и члана 62. став 2. тачка а) алинеја 3) Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 и 40/12), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 89. сједници, одржаној 25.1.2017. године, донио је

**ODLUKU
O NAČINU SPROVOĐENJA OBUKE DRŽAVNIH
SLUŽBENIKA U INSTITUCIJAMA
BOSNE I HERCEGOVINE**

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком утврђује се начин спровођења обуке државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: обука), које организује Агенција за државну службу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција), а што обухвата: циљ обуке, институције Босне и Херцеговине (у даљем тексту: институције) одговорне за реализацију обуке, право и обавезу учешћа државног службеника/службенице на обуци, план и програм обуке, врсте обуке, избор извођача/извођачице обуке, избор полазника/полазнице обуке и утврђивање кредита за полазнике који су прошли обуку.

Члан 2.

(Употреба израза)

Изрази који су ради прегледности дати у једном граматичком роду у овој одлуци без дискриминације се односе и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Дефиниције)

Изрази кориштени у овој одлуци имају следећа значења:

- а) обука се тумачи као континуирано стручно оспособљавање и усавршавање, након школовања стеченог у току универзитетског студија, која за циљ има да унаприједи стручна знања, компетенције и понашање државних службеника;
- б) информациони систем за електронско управљање процесом организације обуке (*Training Manage-*

ment System) (у даљем тексту: TMS), је информациони систем који аутоматизује цијелокупни процес у организацији обуке;

- ц) информациони систем за управљање електронским учењем (*Learning Management System*) (у даљем тексту: LMS), је информациони систем за учење на даљину и електронско учење државних службеника;
- д) *e-learning* је електронско учење и процес стручног усавршавања државних службеника уз помоћ информацијско-комуникацијске технологије ради унапређења квалитета процеса учења;
- е) *webinar* је учење на даљину уживо путем интернета;
- ф) *coaching* је учење уз савјетовање са ментором;
- г) *self-paced learning* је електронско учење путем интернета при чему државни службеник сам одређује ритам учења;
- х) комбинациона обука (*blended learning*) је комбинација учења путем интернета и учења у учионици;
- и) мониторинг обуке је систем праћења и надгледања активности извршиоца обуке;
- ј) анализа потреба за обуком (*Training Needs Analysis*) (у даљем тексту: TNA), је процјена или анализа потреба за обуком и усавршавањем путем идентификације проблема који су сигнализирани кроз недостатке који се појављују током обављања посла.

**ДИО ДРУГИ - ЦИЉ ОБУКЕ И ИНСТИТУЦИЈЕ
ОДГОВОРНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОБУКЕ**

Члан 4.

(Циљ обуке)

Циљ обуке је развој државне службе и ефикаснији и ефективнији рад органа државне управе кроз осигурање континуиране усклађености знања, компетенција и понашања државних службеника са захтјевима које поставља њихово радно мјесто, потребе институције и развојне потребе државне службе у целини.

Члан 5.

(Институције одговорне за реализацију обуке)

- (1) Агенција је одговорна за обављање функције планирања, координације, организовања и извођења програма хоризонталних обука, односно општих и свеобухватних обука које за циљ имају развој генералних вјештина и знања потребних свим државним службеницима који раде у различитим институцијама.
- (2) Институције су дужне сарађивати с Агенцијом по питању реализације хоризонталних обука државних службеника те су одговорне за комплетан процес реализације вертикалних обука, везано за своје подручје дјеловања.
- (3) Свака институција је, у складу са чланом 60. Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 и 40/12), (у даљем тексту: Закон), дужна именовати менаџера обуке који је запослен у јединици за имплементацију одредби Закона, по правилу државног службеника на радном мјесту за кадровске односно послове развоја људских ресурса или послове обуке. У циљу развоја и модернизације политика у области људских потенцијала, наведена јединица задужена је и за обуку.

Члан 6.

(Право на стручно оспособљавање и усавршавање)

- (1) Државни службеник има законско право на подршку и помоћ у стручном образовању и професионалном усавршавању у циљу напредовања у каријери, путем обуке и на друге начине.
- (2) Институција не може онемогућити учешће државних службеника на обукама, осим у оправданим случајевима везаним за тренутне обавезе институције, с тим да сваки државни службеник има право на минимални број кредита како је прописано у члану 7. ове одлуке.

Члан 7.

(Обавеза стручног оспособљавања и усавршавања)

- (1) Државни службеник је обавезан да непрестано ради на свом стручном образовању и усавршавању, те у току календарске године похађа и заврши одговарајуће обуке.
- (2) Руководиоци државних службеника и шеф унутрашње организационе јединице треба имати шест кредита, а остали државни службеници најмање четири кредита у једној календарској години.

ДИО ТРЕЋИ - ПЛАН И ПРОГРАМ ОБУКЕ, ВРСТЕ, КАТЕГОРИЈЕ И ТИПОВИ ОБУКЕ

Члан 8.

(Анализа потреба за обуком)

- (1) Управљање обукама је базирано на континуираној анализи и идентификацији потребних знања и вјештина (TNA), као темељу за припрему и имплементацију планова и програма обуке и усавршавања, те евалуацији примјене стечених знања на радном мјесту и у непосредном радном окружењу.
- (2) Агенција је дужна да континуирано прикупља податке како би утврдила потребу за адекватном обуком државних службеника и како би развила план и програм обука.
- (3) Методологија анализе потреба за обуком треба да обухвата више различитих аспеката који сачињавају укупну процјену, а то су:
 - а) стратешки државни циљеви и политика развоја државне службе;
 - б) постојећи регулаторни оквир;
 - ц) потребе које одређују радни задаци (путем анализе радних мјеста и описа послова за појединачна радна мјеста);
 - д) квалитета и начин на који се врше радни задаци (путем извјештаја о проведеном циклусу оцјењивања државних службеника);
 - е) потребе које су исказали државни службеници (путем упитника које попуњавају државни службеници);
 - ф) потребе како их виде руководиоци институција;
 - г) анализа обука које су у претходном периоду биле организоване (путем евалуацијских упитника које попуњавају полазнице обуке последије сваке окончане обуке).
- (4) Менаџер обуке у институцији дужан је урадити анализу потребе за обуком у својој институцији на основу годишњег прегледа и анализе система оцјењивања радне успешности, те доставити Агенцији збирни извјештај о препорученим обукама за државне службенике у својој институцији, као резултат свих препорука за похађање обуке које су унесене у образац за оцјењивање државног службеника, најкасније до краја септембра за претходна два циклуса оцјењивања.

Члан 9.

(Годишњи план и програм обука)

- (1) Агенција, на основу извршене анализе потреба за обуком, за сваку календарску годину утврђује план и програм обука.
- (2) Годишњи план обука садржи: тему обуке, утврђен циљ сваке поједине обуке, преглед циљне групе полазника, временски период одржавања и мјесто одржавања обуке.
- (3) Програмом се детаљније утврђује: врста, категорија, тип, садржај, очекивани исход обуке, број полазника, број сати и број дана, број кредита којима се вреднује свака поједина обука.
- (4) Агенција има право да на основу указаних оправданих потреба измијени или допуни годишњи план и програм обука.
- (5) Институције припремају годишњи план обука државних службеника у својој институцији, укључујући обуке у организацији Агенције, као и комерцијалне обуке.
- (6) Институције су обавезне план својих потреба за хоризонталним обукама доставити Агенцији до краја октобра текуће године.

Члан 10.

(Врсте, категорије и типови обуке)

- (1) Агенција организује следеће врсте обука:
 - а) обавезно оспособљавање;
 - б) стручно усавршавање;
 - ц) опште обуке.
- (2) Категорије обука су следеће:
 - а) менаџерске обуке;
 - б) развој социјалних вјештина у радном окружењу;
 - ц) општи курсеви освјежења знања;
 - д) специјалистичке обуке.
- (3) По начину извођења Агенција организује следеће типове обука:
 - а) у учионици;
 - б) *coaching*;
 - ц) *e-learning*, и то: *e-learning* уз помоћ предавача, *e-learning* на захтјев (*self-paced*) и *webinar*;
 - д) комбинована обука (*blended learning*).

ДИО ЧЕТВРТИ - ИЗБОР, ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ИЗВОЂАЧА И ПОЛАЗНИКА ОБУКЕ

Члан 11.

(Извођач обуке)

Извођач обуке у организацији Агенције може бити правно лице које је у складу са важећим прописима регистровано за извођење одређене врсте обуке односно едукације или физичко лице које је стручњак за област управе и државне службе, предавач у високошколској институцији или предавач из приватног сектора. У оба случаја извођач обуке мора бити од стране Агенције сертификован за извођење обуке.

Члан 12.

(Јавни позив за сертификавање извођача обуке)

- (1) За пружање услуге обуке која траје више од шест академских сати објављује се јавни позив за сертификавање извођача обуке (у даљем тексту: јавни позив).
- (2) Јавни позив се објављује на TMS-у и службеној интернет страници Агенције.

Члан 13.

(Критерији за вредновање пријаве извођача обуке)

- (1) Критерији за вредновање пријаве извођача обуке су:
 - а) академско звање и стручно усавршавање у релевантној области, а што се доказује одговарајућим

- дипломама и сертификатима /лиценцама за оспособљеност извођача за обављање наведене обуке, који се вреднују од један до пет бодова;
- б) предавачко искуство у припреми и реализацији обуке, а што се доказује референцама и бројем организованих и пружених обука на тражене теме, који се вреднују од један до пет бодова;
- ц) предложени план и програм обуке: узорак презентације, материјали за дистрибуцију полазницима, вјежбе и тест провјере знања који одговарају теми обуке, кориштење различитих метода (предавање, симулација, играње улога), симулација дијела предавања пред Комисијом за сертификавање извођача обуке (у даљем тексту: Комисија), који се вреднују од један до 10 бодова.

- (2) Подкритерији вредновања пријава извођача обуке могу бити регулисани у сваком позиву за пријаву извођача или посебним актом Агенције.

Члан 14.

(Сертификовање извођача обуке)

- (1) Директор Агенције именује Комисију која на основу критерија из члана 13. ове одлуке врши бодовање и оцјену пристиглих пријава, те на темељу тога и сертификавање извођача обуке.
- (2) Извођач који испуни све критерије за вредновање пријаве и оствари најмање 13 бодова се сертификаује и уписује у базу сертификованих извођача за одређену тему Агенције, те се по потреби позива за пружање услуга обуке.
- (3) Листу сертификованих извођача обуке Агенција објављује на TMS-у и службеној интернет страници Агенције.
- (4) Комисија је обавезна да писмено, уз навођење податка о броју остварених бодова, обавијести правно или физичко лице које се пријавило за извођача обуке а није се квалификовало на листу из става (3) овог члана. Уколико сматра да је оштећено, наведено лице има право поднијети захтјев за остваривање права директору Агенције у року од осам дана од дана пријема обавијести Комисије.
- (5) Одлука по захтјеву за остваривање права доноси се у форми рјешења, против којег се може изјавити жалба Жалбеном савјету при Савјету министара Босне и Херцеговине, у року од 15 дана од дана пријема рјешења.
- (6) Рјешење Жалбеног савјета при Савјету министара Босне и Херцеговине је коначно.

Члан 15.

(Избор извођача обуке за конкретну обуку)

Избор извођача обуке за конкретну обуку с листе сертификованих извођача обуке обавља се на начин да се води рачуна о: броју бодова који је остварен приликом сертификавања пријаве, резултатима евалуације раније извршених обука од стране полазника обуке, мониторинга обуке, као и о учесталости извођача за одређену тему, како би се постигла што већа разноликост извођача и остварио што бољи квалитет обуке.

Члан 16.

(Цијена услуге обуке)

- (1) Агенција ће извођачима обуке платити нето износ по извршеном академском сату и то:
- а) 50 КМ за све врсте обука које изводе сертификовани извођачи у учионици;
- б) 60 КМ за обуку за новозапослене и остале сличне кратке обуке;

- ц) 30 КМ за курсеве страних језика, ИТ обуке и сличне курсеве у учионици у трајању дужем од 24 академска сата;
- д) 40 КМ за *coaching* и курсеве страних језика путем *webinar-a*;
- е) 60 КМ *e-learning* уз помоћ предавача;
- ф) 80 КМ за *webinar*.
- (2) У изннимним ситуацијама, када се укаже потреба за посебном врстом обуке, директор Агенције може уз образложење посебном одлуком да утврди нето износ по сату обуке.

Члан 17.

(Склапање уговора са извођачем обуке)

- (1) Са физичким лицем као извођачем обуке закључује се уговор о ауторском дјелу, а са правним лицем као извођачем обуке закључује се уговор о пружању услуге обуке.
- (2) Обавезе извођача обуке се детаљно прецизирају у сваком појединачном склопљеном уговору о ауторском дјелу односно уговору о пружању услуге обуке.
- (3) У сегменту избора и закључивања уговора са извођачем обуке, примјењује се члан 62. став 4. Закона.

Члан 18.

(Права и обавезе државног службеника као извођача обуке)

Државни службеник који је извођач обуке на одређеној обуци у погледу права и обавеза као извођач има исти статус као и остала физичка лица извођачи.

Члан 19.

(Обавезе извођача обуке)

- (1) Извођач обуке је обавезан доставити Агенцији финални план и програм обуке најкасније 10 дана прије почетка обуке.
- (2) Извођач обуке је обавезан поставити на TMS материјале за дистрибуцију полазницима најкасније пет дана прије почетка обуке.
- (3) Извођач *e-learning* обуке је обавезан да наставни материјал прилагоди *online* окружењу, користећи различите *online* методе и алате.
- (4) Извођач обуке је обавезан присуствовати обукама у организацији Агенције које су намијењене за извођаче обуке.

Члан 20.

(Мониторинг обуке)

- (1) Агенција врши мониторинг сваке поједине обуке на посебном обрасцу, чији изглед и садржај сама уређује.
- (2) Кроз мониторинг обуке врши се оцјенивање припреме, садржаја и изведбе сваке обуке, те вјештине предавача.
- (3) Оцјена добијена на мониторингу утиче, заједно с осталим критеријима, на будући избор предавача за конкретну обуку.

Члан 21.

(Право учешћа на обуци)

- (1) Право учешћа на обуци коју организује Агенција има сваки државни службеник за којег се програмом обуке утврди да припада циљаној групи за учешће на истој, а у складу са оптималним бројем учесника.
- (2) У изннимним случајевима, учешће на обуци може се одобрити и другом запосленом у институцији, уколико се утврди да по врсти послова које запослени обавља припада сиљној групи за учешће на наведеној обуци.

Члан 22.

(Оглашавање обуке)

- (1) Агенција обуку оглашава путем TMS-а, уз навођење теме обуке, предавача на обуци, времена и мјеста одржавања обуке и крајњег рока за пријаву.

(2) Агенција може и на други начин информисати институције и државне службенике о чињеници расписивања обуке на TMS-у.

(3) Институција не може државном службенику ускратити право пријаве на обуку из разлога што позив на конкретну обуку није стигао и писменим путем.

Члан 23.

(Начин пријављивања учешћа на обуци)

(1) Државни службеник се пријављује за учешће на обуци искључиво путем TMS-а.

(2) Одобрење за пријаву на обуку државном службенику даје његов непосредно надређени, у складу са интерним процедурама институције за одобравања обуке.

(3) Пријава државног службеника за учешће на одређеној обуци садржи изјаву државног службеника да има одобрење непосредно надређеног државног службеника институције у којој је запослен, у противном иста неће бити узета у разматрање.

(4) Агенција обавјештава непосредно надређеног државног службеника путем TMS-а да се државни службеник пријавио за учешће на одређеној обуци, а потом и да је именованом одобрено похађање обуке.

(5) Уколико државни службеник нема сагласност за похађање обуке, непосредно надређени дужан је да о томе имејлом обавијести Агенцију најкасније 24 сата по пријему обавијести о пријави учешћа на обуци државног службеника, када се исти скида са листе полазника конкретне обуке.

(6) Државни службеник дужан је редовно ажурирати корисничке податке у свом TMS профилу.

Члан 24.

(Критерији и одабир полазника обуке)

(1) Агенција на основу примљених пријава врши одабир полазника обуке при чему се води рачуна да знања и вјештине добију државни службеници којима су та знања и вјештине потребне за обављање њихових радних задатака или за напредовање у служби, уз поштивање принципа једнаких могућности за све заинтересоване државне службенике без обзира на националност, социјално поријекло, ентитетско држављанство, пребивалиште, религију, политичка и друга увјерења, спол, расу, рођење, брачни статус, старосну доб, имовинско стање, хендикепираност или други статус.

(2) Критерији за одабир полазника обуке утврђују се према врсти обуке и то на следећи начин:

а) за обавезно оспособљавање, које обухвата обуке које Савјет министара БиХ прогласи обавезујућим, полазници се одређују према редослиједу пријава;

б) за стручно усавршавање, полазници се одређују према: релевантности теме, циљевима обуке, потребама радног мјеста, формалног образовања и компетенцији државног службеника која се цијени на основу описа радних задатака особе која се пријављује;

ц) за општу обуку, полазници се одређују према редослиједу пријављивања, водећи при томе рачуна о раније одслушаним обукама, броју кредита у току те календарске године, као и о равномјерној заступљености институција.

(3) Агенција ће путем TMS-а, а прије почетка обуке коју она организује, обавијестити државног службеника који је послао пријаву за учешће на одређеној обуци о томе да је његова пријава прихваћена, а исту обавијест ће добити и надређени државни службеник, што ће уједно

служити као службена потврда о изостанку државног службеника с посла у сврху обуке.

Члан 25.

(Обавезе државног службеника чија је пријава прихваћена)

(1) Државни службеник чија је пријава прихваћена дужан је присуствовати обуци на коју се пријавио као и активно учествовати у активностима када је такво учествовање предвиђено обуком коју похађа.

(2) Изузетно од одредбе из става (1) овог члана, у случају оправданог одсуства, државни службеник непосредно или његов надређени дужни су Агенцији најкасније до 13,00 сати у радном дану који претходи обуци доставити информацију, по правилу имејлом, о немогућности присуства обуци тог државног службеника. Државни службеник који отказује своје учешће на обуци дужан је о отказивању учешћа обавијестити и свог непосредно надређеног ("сс" у имејлу).

(3) У случају да државни службеник два пута у току једне календарске године изостане са обуке за коју се пријавио и добио потврду учешћа, односно не учини оправданим разлоге због којих није присуствовао обуци за коју је прихваћена пријава, неће се бирати за обуке које организује Агенција до краја те године.

(4) Агенција ће у годишњем извјештају институцијама доставити и листу државних службеника који су неоправдано изостали с обука.

Члан 26.

(Сертификат)

(1) Агенција ће по завршетку обуке путем TMS-а издати сертификат о похађању обуке само полазницима који су присуствовали обуци у трајању од најмање двије трећине времена укупног трајања обуке и који су успјешно положили провјеру знања, уколико је провјера знања предвиђена планом и програмом обуке.

(2) Сертификат се издаје електронски и налази се у личном профилу корисника TMS-а те се може штампати према потреби.

(3) Агенција ће на писмени захтјев полазника обуке издати одштампан, потписан и овјерен сертификат.

(4) На издавање сертификата примјењују се одредбе Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13).

Члан 27.

(Евалуација обуке)

(1) Након сваке обуке ради се провјера дјелотворности обуке на основу успостављених циљева обуке.

(2) Анализа квалитета обуке се обавља кроз оцјену задовољства корисника понуђеним обухватом теме као и успјешности извођача у преношењу знања и вјештина, у ком циљу сваки полазник конкретне обуке по завршетку исте попуњава евалуацијски образац који се не потписује како би оцјена задовољства корисника била што објективнија.

(3) Успјешност извођача обуке утврђена кроз евалуацију обуке је основ одређивања критерија приликом ангажирања извођача обуке за пружање услуге у наредној обуци.

Члан 28.

(Годишњи извјештај о обукама)

(1) Агенција води евиденцију полазника обука који су успјешно завршили обуке у организацији Агенције у претходној години и о томе сачињава годишњи извјештај. Извјештај укључује и број додијељених кредита за сваку завршену обуку, а објављује се до краја јануара наредне године за обуке завршене у претходној години.

- (2) Годишњи извјештај о обукама Агенција је обавезно доставити и свим институцијама.

Члан 29.

(Избор одговарајућег простора за обуку)

- (1) Простор за обуке мора садржавати све услове за реализацију обуке.
- (2) Обуке се у правилу одржавају у просторијама за обуку у институцијама.
- (3) Уколико није могуће осигурати одговарајући простор за обуку у институцијама, Агенција ће извршити закуп простора у складу са потребама обуке и расположивим буџетским средствима.
- (4) Подкритерији вредновања избора одговарајућег простора могу бити регулисани посебним актом Агенције.

ДИО ПЕТИ - УТВРЂИВАЊЕ КРЕДИТА

Члан 30.

(Појам кредита)

- (1) Кредит у смислу ове одлуке је бројчана јединица утврђена по темама обухваћеним планом и програмом одређене обуке.
- (2) Кредити се одређују за сваку обуку коју организује или у чијем организовању учествује Агенција или друга институција.

Члан 31.

(Вредновање обука организованих изван Агенције)

- (1) У случају да обуку организује друга институција, иста је обавезна да у року од 15 дана прије почетка обуке Агенцији достави релевантне податке о врсти, намјени и облику обуке, ради утврђивања броја кредита.
- (2) Агенција ће издати потврду о додијели кредитима у року од седам дана од пријема захтјева, а коју је организатор обуке дужан уручити полазницима који су успјешно завршили обуку.
- (3) Изнимно, у нарочито оправданим случајевима, институција може тражити од Агенције одређивање кредита и накнадно у односу на рокове прописане овим чланом.

Члан 32.

(Вредновање обука путем TMS-а)

- (1) Државни службеник корисник TMS-а, може путем система послати захјев за кредитовање обуке коју је сам похађао изван Агенције, под условом да је наведена обука потребна за обављање његових радних задатака или за напредовање у служби.
- (2) Након одобравања кредита од стране Агенције, TMS ће забиљежити податак о обуци и броју кредита у корисничком профилу.

Члан 33.

(Елементи вредновања кредита)

- (1) За утврђивање износа кредита утврђују се следећи критерији:
- а) за трајање обуке:
- 1) сваких шест академских сати обуке вреднује се са једним кредитом;
 - 2) *self-paced* обука вреднује се са два кредита.
- б) за провјеру знања:
- 1) обука која обухвата провјеру знања вреднује се са једним кредитом;
 - 2) обука која не обухвата провјеру знања не вреднује се.
- ц) за врсту и тип обуке:
- 1) општа обука и обавезно оспособљавање вреднује се једним кредитом;
 - 2) стручна обука вреднује се са два кредита.

- (2) Укупан број кредита који се утврђује за сваку поједину обуку добије се збрајањем кредита на темељу критерија из става (1) овог члана.

ДИО ШЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 34.

(Престанак важења)

Даном ступања на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о утврђивању начина реализације обуке и развоја државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 35/14).

Члан 35.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 16/17
25. јануара 2017. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 49. став 6. и члана 62. став 2. тачка а) алинеја 3) Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 и 40/12), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 89. сједници, одржаној 25.1.2017. године, донјело је

ОДЛУКУ

**О НАЧИНУ ПРОВОЂЕЊА ОБУКЕ ДРЖАВНИХ
СЛУЖБЕНИКА У ИНСТИТУЦИЈАМА БОСНЕ И
HERCEGOVINE**

ДИО ПРВИ - ОПЋЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Овом одлуком утврђује се начин provoђења обуке државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: обука), које организира Агенција за државну службу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција), а што обухвата: циљ обуке, институције Босне и Херцеговине (у даљем тексту: институције) одговорне за реализацију обуке, право и обавезу учећа државног службеника/службенице на обуци, план и програм обуке, врсте обуке, избор извођача/извођачице обуке, избор полазника/полазнице обуке и утврђивање кредита за полазнике који су прошли обуку.

Члан 2.

(Употреба израза)

Изрази који су ради preglednosti dati у једном граматичком роду у овој одлуци без дискриминације се односе и на мушкарце и на жене.

Члан 3.

(Дефиниције)

Изрази коришћени у овој одлуци имају слjedeћа значења:

- а) обука се тумачи као континуирано стручно оспособљавање и усавршавање, након школовања стећеног у току универзитетског студира, која за циљ има да наприједи стручна знанја, компетенције и понашање државних службеника;
- б) информациони систем за електронско управљање процесом организације обуке (*Training Management System*) (у даљем тексту: TMS), је информациони систем који аутоматизира cjelokupni процес у организацији обуке;

- c) informacioni sistem za upravljanje elektronskim učenjem (*Learning Management System*) (u daljem tekstu: LMS), je informacioni sistem za učenje na daljinu i elektronsko učenje državnih službenika;
- d) *e-learning* je elektronsko učenje i proces stručnog usavršavanja državnih službenika uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije radi unapređenja kvaliteta procesa učenja;
- e) *webinar* je učenje na daljinu uživo putem interneta;
- f) *coaching* je učenje uz savjetovanje sa mentorom;
- g) *self-paced learning* je elektronsko učenje putem interneta pri čemu državni službenik sam određuje ritam učenja;
- h) kombinirana obuka (*blended learning*) je kombinacija učenja putem interneta i učenja u učionici;
- i) monitoring obuke je sistem praćenja i nadgledanja aktivnosti izvršioca obuke;
- j) analiza potreba za obukom (*Training Needs Analysis*) (u daljem tekstu: TNA), je procjena ili analiza potreba za obukom i usavršavanjem putem identifikacije problema koji su signalizirani kroz nedostatke koji se pojavljuju tokom obavljanja posla.

DIO DRUGI - CILJ OBUKE I INSTITUCIJE ODGOVORNE ZA REALIZACIJU OBUKE

Član 4. (Cilj obuke)

Cilj obuke je razvoj državne službe i efikasniji i efektivniji rad organa državne uprave kroz osiguranje kontinuirane usklađenosti znanja, kompetencija i ponašanja državnih službenika sa zahtjevima koje postavlja njihovo radno mjesto, potrebe institucije i razvojne potrebe državne službe u cjelini.

Član 5.

(Institucije odgovorne za realizaciju obuke)

- (1) Agencija je odgovorna za obavljanje funkcije planiranja, koordinacije, organiziranja i izvođenja programa horizontalnih obuka, odnosno općih i sveobuhvatnih obuka koje za cilj imaju razvoj generalnih vještina i znanja potrebnih svim državnim službenicima koji rade u različitim institucijama.
- (2) Institucije su dužne saradivati s Agencijom po pitanju realizacije horizontalnih obuka državnih službenika te su odgovorne za kompletan proces realizacije vertikalnih obuka, vezano za svoje područje djelovanja.
- (3) Svaka institucija je, u skladu sa članom 60. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12), (u daljem tekstu: Zakon), dužna imenovati menadžera obuke koji je zaposlen u jedinici za implementaciju odredbi Zakona, po pravilu državnog službenika na radnom mjestu za kadrovske odnosno poslove razvoja ljudskih resursa ili poslove obuke. U cilju razvoja i modernizacije politika u oblasti ljudskih potencijala, navedena jedinica zadužena je i za obuku.

Član 6.

(Pravo na stručno osposobljavanje i usavršavanje)

- (1) Državni službenik ima zakonsko pravo na podršku i pomoć u stručnom obrazovanju i profesionalnom usavršavanju u cilju napredovanja u karijeri, putem obuke i na druge načine.
- (2) Institucija ne može onemogućiti učešće državnih službenika na obukama, osim u opravdanim slučajevima vezanim za trenutne obaveze institucije, s tim da svaki državni službenik ima pravo na minimalni broj kredita kako je propisano u članu 7. ove odluke.

Član 7.

(Obaveza stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Državni službenik je obavezan da neprestano radi na svom stručnom obrazovanju i usavršavanju, te u toku kalendarske godine pohađa i završi odgovarajuće obuke.
- (2) Rukovodeći državni službenik i šef unutrašnje organizacione jedinica treba imati šest kredita, a ostali državni službenici najmanje četiri kredita u jednoj kalendarskoj godini.

DIO TREĆI - PLAN I PROGRAM OBUKE, VRSTE, KATEGORIJE I TIPOVI OBUKE

Član 8.

(Analiza potreba za obukom)

- (1) Upravljanje obukama je bazirano na kontinuiranoj analizi i identifikaciji potrebnih znanja i vještina (TNA), kao temelju za pripremu i implementaciju planova i programa obuke i usavršavanja, te evaluaciji primjene stečenih znanja na radnom mjestu i u neposrednom radnom okruženju.
- (2) Agencija je dužna da kontinuirano prikuplja podatke kako bi utvrdila potrebu za adekvatnom obukom državnih službenika i kako bi razvila plan i program obuka.
- (3) Metodologija analize potreba za obukom treba da obuhvata više različitih aspekata koji sačinjavaju ukupnu procjenu, a to su:
 - a) strateški državni ciljevi i politika razvoja državne službe;
 - b) postojeći regulatorni okvir;
 - c) potrebe koje određuju radni zadaci (putem analize radnih mjesta i opisa poslova za pojedinačna radna mjesta);
 - d) kvaliteta i način na koji se vrše radni zadaci (putem izvještaja o provedenom ciklusu ocjenjivanja državnih službenika);
 - e) potrebe koje su iskazali državni službenici (putem upitnika koje popunjavaju državni službenici);
 - f) potrebe kako ih vide rukovodioci institucija;
 - g) analiza obuka koje su u prethodnom periodu bile organizirane (putem evaluacijskih upitnika koje popunjavaju polaznice obuke poslije svake okončane obuke).
- (4) Menadžer obuke u instituciji dužan je uraditi analizu potrebe za obukom u svojoj instituciji na osnovu godišnjeg pregleda i analize sistema ocjenjivanja radne uspješnosti, te dostaviti Agenciji zbirni izvještaj o preporučenim obukama za državne službenike u svojoj instituciji, kao rezultat svih preporuka za pohađanje obuke koje su unesene u obrazac za ocjenjivanje državnog službenika, najkasnije do kraja septembra za prethodna dva ciklusa ocjenjivanja.

Član 9.

(Godišnji plan i program obuka)

- (1) Agencija, na osnovu izvršene analize potreba za obukom, za svaku kalendarsku godinu utvrđuje plan i program obuka.
- (2) Godišnji plan obuka sadrži: temu obuke, utvrđen cilj svake pojedine obuke, pregled ciljne grupe polaznika, vremenski period održavanja i mjesto održavanja obuke.
- (3) Programom se detaljnije utvrđuje: vrsta, kategorija, tip, sadržaj, očekivani ishod obuke, broj polaznika, broj sati i broj dana, broj kredita kojima se vrednuje svaka pojedina obuka.
- (4) Agencija ima pravo da na osnovu ukazanih opravdanih potreba izmijeni ili dopuni godišnji plan i program obuka.
- (5) Institucije pripremaju godišnji plan obuka državnih službenika u svojoj instituciji, uključujući obuke u organizaciji Agencije, kao i komercijalne obuke.
- (6) Institucije su obavezne plan svojih potreba za horizontalnim obukama dostaviti Agenciji do kraja oktobra tekuće godine.

Član 10.

(Vrste, kategorije i tipovi obuke)

- (1) Agencija organizira sljedeće vrste obuka:
 - a) obavezno osposobljavanje;
 - b) stručno usavršavanje;
 - c) opće obuke.
- (2) Kategorije obuka su sljedeće:
 - a) menadžerske obuke;
 - b) razvoj socijalnih vještina u radnom okruženju;
 - c) opći kursevi osvježanja znanja;
 - d) specijalističke obuke.
- (3) Po načinu izvođenja Agencija organizira sljedeće tipove obuka:
 - a) u učionici;
 - b) *coaching*;
 - c) *e-learning*, i to: *e-learning* uz pomoć predavača, *e-learning* na zahtjev (*self-paced*) i *webinar*;
 - d) kombinirana obuka (*blended learning*).

DIO ČETVRTI - IZBOR, PRAVA I OBAVEZE IZVOĐAČA I POLAZNIKA OBUKE

Član 11.

(Izvođač obuke)

Izvođač obuke u organizaciji Agencije može biti pravno lice koje je u skladu sa važećim propisima registrirano za izvođenje određene vrste obuke odnosno edukacije ili fizičko lice koje je stručnjak za oblast uprave i državne službe, predavač u visokoškolskoj instituciji ili predavač iz privatnog sektora. U oba slučaja izvođač obuke mora biti od strane Agencije certificiran za izvođenje obuke.

Član 12.

(Javni poziv za certificiranje izvođača obuke)

- (1) Za pružanje usluge obuke koja traje više od šest akademskih sati objavljuje se javni poziv za certificiranje izvođača obuke (u daljem tekstu: javni poziv).
- (2) Javni poziv se objavljuje na TMS-u i službenoj internet stranici Agencije.

Član 13.

(Kriteriji za vrednovanje prijave izvođača obuke)

- (1) Kriteriji za vrednovanje prijave izvođača obuke su:
 - a) akademsko zvanje i stručno usavršavanje u relevantnoj oblasti, a što se dokazuje odgovarajućim diplomama i certifikatima/licencama za osposobljenost izvođača za obavljanje navedene obuke, koji se vrednuju od jedan do pet bodova;
 - b) predavačko iskustvo u pripremi i realizaciji obuke, a što se dokazuje referencama i brojem organiziranih i pruženih obuka na tražene teme, koji se vrednuju od jedan do pet bodova;
 - c) predloženi plan i program obuke: uzorak prezentacije, materijali za distribuciju polaznicima, vježbe i test provjere znanja koji odgovaraju temi obuke, korištenje različitih metoda (predavanje, simulacija, igranje uloga), simulacija dijela predavanja pred Komisijom za certificiranje izvođača obuke (u daljem tekstu: Komisija), koji se vrednuju od jedan do 10 bodova.
- (2) Podkriteriji vrednovanja prijave izvođača obuke mogu biti regulirani u svakom pozivu za prijavu izvođača ili posebnim aktom Agencije.

Član 14.

(Certificiranje izvođača obuke)

- (1) Direktor Agencije imenuje Komisiju koja na osnovu kriterija iz člana 13. ove odluke vrši bodovanje i ocjenu pristiglih prijave, te na temelju toga i certificiranje izvođača obuke.
- (2) Izvođač koji ispuni sve kriterije za vrednovanje prijave i ostvari najmanje 13 bodova se certificira i upisuje u bazu

certificiranih izvođača za određenu temu Agencije, te se po potrebi poziva za pružanje usluga obuke.

- (3) Listu certificiranih izvođača obuke Agencija objavljuje na TMS-u i službenoj internet stranici Agencije.
- (4) Komisija je obvezna da pismeno, uz navođenje podatka o broju ostvarenih bodova, obavijesti pravno ili fizičko lice koje se prijavilo za izvođača obuke a nije se kvalificiralo na listu iz stava (3) ovog člana. Ukoliko smatra da je oštećeno, navedeno lice ima pravo podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava direktoru Agencije u roku od osam dana od dana prijema obavijesti Komisije.
- (5) Odluka po zahtjevu za ostvarivanje prava donosi se u formi rješenja, protiv kojeg se može izjaviti žalba Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Rješenje Žalbenog vijeća pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine je konačno.

Član 15.

(Izbor izvođača obuke za konkretnu obuku)

Izbor izvođača obuke za konkretnu obuku s liste certificiranih izvođača obuke obavlja se na način da se vodi računa o: broju bodova koji je ostvaren prilikom certificiranja prijave, rezultatima evaluacije ranije izvršenih obuka od strane polaznika obuke, monitoringa obuke, kao i o učestalosti izvođača za određenu temu, kako bi se postigla što veća raznolikost izvođača i ostvario što bolji kvalitet obuke.

Član 16.

(Cijena usluge obuke)

- (1) Agencija će izvođačima obuke platiti neto iznos po izvršenom akademskom satu i to:
 - a) 50 KM za sve vrste obuka koje izvođe certificirani izvođači u učionici;
 - b) 60 KM za obuku za novozaposlene i ostale slične kratke obuke;
 - c) 30 KM za kurseve stranih jezika, IT obuke i slične kurseve u učionici u trajanju dužem od 24 akademska sata;
 - d) 40 KM za *coaching* i kurseve stranih jezika putem webinaru;
 - e) 60 KM *e-learning* uz pomoć predavača;
 - f) 80 KM za *webinar*.
- (2) U iznimnim situacijama, kada se ukaže potreba za posebnom vrstom obuke, direktor Agencije može uz obrazloženje posebnom odlukom da utvrdi neto iznos po satu obuke.

Član 17.

(Sklapanje ugovora sa izvođačem obuke)

- (1) Sa fizičkim licem kao izvođačem obuke zaključuje se ugovor o autorskom djelu, a sa pravnim licem kao izvođačem obuke zaključuje se ugovor o pružanju usluge obuke.
- (2) Obaveze izvođača obuke se detaljno preciziraju u svakom pojedinačnom sklopljenom ugovoru o autorskom djelu odnosno ugovoru o pružanju usluge obuke.
- (3) U segmentu izbora i zaključivanja ugovora sa izvođačem obuke, primjenjuje se član 62. stav 4. Zakona.

Član 18.

(Prava i obaveze državnog službenika kao izvođača obuke)

Državni službenik koji je izvođač obuke na određenoj obuci u pogledu prava i obaveza kao izvođač ima isti status kao i ostala fizička lica izvođači.

Član 19.

(Obaveze izvođača obuke)

- (1) Izvođač obuke je obavezan dostaviti Agenciji finalni plan i program obuke najkasnije 10 dana prije početka obuke.

- (2) Izvođač obuke je obavezan postaviti na TMS materijale za distribuciju polaznicima najkasnije pet dana prije početka obuke.
- (3) Izvođač e-learning obuke je obavezan da nastavni materijal prilagodi online okruženju, koristeći različite online metode i alate.
- (4) Izvođač obuke je obavezan prisustvovati obukama u organizaciji Agencije koje su namijenjene za izvođače obuke.

Član 20.

(Monitoring obuke)

- (1) Agencija vrši monitoring svake pojedine obuke na posebnom obrascu, čiji izgled i sadržaj sama uređuje.
- (2) Kroz monitoring obuke vrši se ocjenjivanje pripreme, sadržaja i izvedbe svake obuke, te vještine predavača.
- (3) Ocjena dobijena na monitoringu utječe, zajedno s ostalim kriterijima, na budući izbor predavača za konkretnu obuku.

Član 21.

(Pravo učešća na obuci)

- (1) Pravo učešća na obuci koju organizira Agencija ima svaki državni službenik za kojeg se programom obuke utvrdi da pripada ciljanoj grupi za učešće na istoj, a u skladu sa optimalnim brojem učesnika.
- (2) U iznimnim slučajevima, učešće na obuci može se odobriti i drugom uposlenom u instituciji, ukoliko se utvrdi da po vrsti poslova koje uposleni obavlja pripada ciljanoj grupi za učešće na navedenoj obuci.

Član 22.

(Oglašavanje obuke)

- (1) Agencija obuku oglašava putem TMS-a, uz navođenje teme obuke, predavača na obuci, vremena i mjesta održavanja obuke i krajnjeg roka za prijavu.
- (2) Agencija može i na drugi način informirati institucije i državne službenike o činjenici raspisivanja obuke na TMS-u.
- (3) Institucija ne može državnog službeniku uskratiti pravo prijave na obuku iz razloga što poziv na konkretnu obuku nije stigao i pismenim putem.

Član 23.

(Način prijavljivanja učešća na obuci)

- (1) Državni službenik se prijavljuje za učešće na obuci isključivo putem TMS-a.
- (2) Odobrenje za prijavu na obuku državnog službeniku daje njegov neposredno nadređeni, u skladu sa internim procedurama institucije za odobravanja obuke.
- (3) Prijava državnog službenika za učešće na određenoj obuci sadrži izjavu državnog službenika da ima odobrenje neposredno nadređenog državnog službenika institucije u kojoj je zaposlen, u protivnom ista neće biti uzeta u razmatranje.
- (4) Agencija obavještava neposredno nadređenog državnog službenika putem TMS-a da se državni službenik prijavio za učešće na određenoj obuci, a potom i da je imenovanom odobreno pohađanje obuke.
- (5) Ukoliko državni službenik nema saglasnost za pohađanje obuke, neposredno nadređeni dužan je da o tome email-om obavijesti Agenciju najkasnije 24 sata po prijemu obavijesti o prijavi učešća na obuci državnog službenika, kada se isti skida sa liste polaznika konkretne obuke.
- (6) Državni službenik dužan je redovno ažurirati korisničke podatke u svom TMS profilu.

Član 24.

(Kriteriji i odabir polaznika obuke)

- (1) Agencija na osnovu primljenih prijava vrši odabir polaznika obuke pri čemu se vodi računa da znanja i vještine dobiju državni službenici kojima su ta znanja i vještine potrebne za obavljanje njihovih radnih zadataka ili za napredovanje u

službi, uz poštovanje principa jednakih mogućnosti za sve zainteresirane državne službenike bez obzira na nacionalnost, socijalno porijeklo, entitetsko državljanstvo, prebivalište, religiju, politička i druga uvjerenja, spol, rasu, rođenje, bračni status, starosnu dob, imovinsko stanje, hendikepiranost ili drugi status.

- (2) Kriteriji za odabir polaznika obuke utvrđuju se prema vrsti obuke i to na sljedeći način:

- a) za obavezno osposobljavanje, koje obuhvata obuke koje Vijeće ministara BiH proglasi obavezujućim, polaznici se određuju prema redoslijedu prijava;
- b) za stručno usavršavanje, polaznici se određuju prema: relevantnosti teme, ciljevima obuke, potrebama radnog mjesta, formalnog obrazovanja i kompetenciji državnog službenika koja se cijeni na osnovu opisa radnih zadataka osobe koja se prijavljuje;
- c) za opću obuku, polaznici se određuju prema redoslijedu prijavljivanja, vodeći pri tome računa o ranije odslušanim obukama, broju kredita u toku te kalendarske godine, kao i o ravnomjernoj zastupljenosti institucija.

- (3) Agencija će putem TMS-a, a prije početka obuke koju ona organizira, obavijestiti državnog službenika koji je poslao prijavu za učešće na određenoj obuci o tome da je njegova prijava prihvaćena, a istu obavijest će dobiti i nadređeni državni službenik, što će ujedno služiti kao službena potvrda o izostanku državnog službenika s posla u svrhu obuke.

Član 25.

(Obaveze državnog službenika čija je prijava prihvaćena)

- (1) Državni službenik čija je prijava prihvaćena dužan je prisustvovati obuci na koju se prijavio kao i aktivno učestvovati u aktivnostima kada je takvo učestvovanje predviđeno obukom koju pohađa.
- (2) Izuzetno od odredbe iz stava (1) ovog člana, u slučaju opravdanog odsustva, državni službenik neposredno ili njegov nadređeni dužni su Agenciji najkasnije do 13,00 sati u radnom danu koji prethodi obuci dostaviti informaciju, po pravilu e-mailom, o nemogućnosti prisustva obuci tog državnog službenika. Državni službenik koji otkazuje svoje učešće na obuci dužan je o otkazivanju učešća obavijestiti i svog neposredno nadređenog ("cc" u e-mailu).
- (3) U slučaju da državni službenik dva puta u toku jedne kalendarske godine izostane sa obuke za koju se prijavio i dobio potvrdu učešća, odnosno ne učini opravdanim razloge zbog kojih nije prisustvovao obuci za koju je prihvaćena prijava, neće se birati za obuke koje organizira Agencija do kraja te godine.
- (4) Agencija će u godišnjem izvještaju institucijama dostaviti i listu državnih službenika koji su neopravdano izostali s obuka.

Član 26.

(Certifikat)

- (1) Agencija će po završetku obuke putem TMS-a izdati certifikat o pohađanju obuke samo polaznicima koji su prisustvovali obuci u trajanju od najmanje dvije trećine vremena ukupnog trajanja obuke i koji su uspješno položili provjeru znanja, ukoliko je provjera znanja predviđena planom i programom obuke.
- (2) Certifikat se izdaje elektronski i nalazi se u ličnom profilu korisnika TMS-a te se može štampati prema potrebi.
- (3) Agencija će na pismeni zahtjev polaznika obuke izdati odštampan, potpisan i ovjeren certifikat.
- (4) Na izdavanje certifikata primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13).

Član 27.

(Evaluacija obuke)

- (1) Nakon svake obuke radi se provjera djelotvornosti obuke na osnovu uspostavljenih ciljeva obuke.
- (2) Analiza kvaliteta obuke se obavlja kroz ocjenu zadovoljstva korisnika ponuđenim obuhvatom teme kao i uspješnosti izvođača u prenošenju znanja i vještina, u kom cilju svaki polaznik konkretne obuke po završetku iste popunjava evaluacijski obrazac koji se ne potpisuje kako bi ocjena zadovoljstva korisnika bila što objektivnija.
- (3) Uspješnost izvođača obuke utvrđena kroz evaluaciju obuke je osnov određivanja kriterija prilikom angažiranja izvođača obuke za pružanje usluge u narednoj obuci.

Član 28.

(Godišnji izvještaj o obukama)

- (1) Agencija vodi evidenciju polaznika obuka koji su uspješno završili obuke u organizaciji Agencije u prethodnoj godini i o tome sačinjava godišnji izvještaj. Izvještaj uključuje i broj dodijeljenih kredita za svaku završenu obuku, a objavljuje se do kraja januara naredne godine za obuke završene u prethodnoj godini.
- (2) Godišnji izvještaj o obukama Agencija je obavezna dostaviti i svim institucijama.

Član 29.

(Izbor odgovarajućeg prostora za obuku)

- (1) Prostor za obuke mora sadržavati sve uvjete za realizaciju obuke.
- (2) Obuke se u pravilu održavaju u prostorijama za obuku u institucijama.
- (3) Ukoliko nije moguće osigurati odgovarajući prostor za obuku u institucijama, Agencija će izvršiti zakup prostora u skladu sa potrebama obuke i raspoloživim budžetskim sredstvima.
- (4) Podkriteriji vrednovanja izbora odgovarajućeg prostora mogu biti regulirani posebnim aktom Agencije.

DIO PETI - UTVRĐIVANJE KREDITA

Član 30.

(Pojam kredita)

- (1) Kredit u smislu ove odluke je brojčana jedinica utvrđena po temama obuhvaćenim planom i programom određene obuke.
- (2) Krediti se određuju za svaku obuku koju organizira ili u čijem organiziranju učestvuje Agencija ili druga institucija.

Član 31.

(Vrednovanje obuka organiziranih izvan Agencije)

- (1) U slučaju da obuku organizira druga institucija, ista je obavezna da u roku od 15 dana prije početka obuke Agenciji dostavi relevantne podatke o vrsti, namjeni i obliku obuke, radi utvrđivanja broja kredita.
- (2) Agencija će izdati potvrdu o dodijeljenim kreditima u roku od sedam dana od prijema zahtjeva, a koju je organizator obuke dužan uručiti polaznicima koji su uspješno završili obuku.
- (3) Iznimno, u naročito opravdanim slučajevima, institucija može tražiti od Agencije određivanje kredita i naknadno u odnosu na rokove propisane ovim članom.

Član 32.

(Vrednovanje obuka putem TMS-a)

- (1) Državni službenik korisnik TMS-a, može putem sistema poslati zahjev za kreditiranje obuke koju je sam pohađao izvan Agencije, pod uslovom da je navedena obuka potrebna za obavljanje njegovih radnih zadataka ili za napredovanje u službi.
- (2) Nakon odobravanja kredita od strane Agencije, TMS će zabilježiti podatak o obuci i broju kredita u korisničkom profilu.

Član 33.

(Elementi vrednovanja kredita)

- (1) Za utvrđivanje iznosa kredita utvrđuju se sljedeći kriteriji:
 - a) za trajanje obuke:
 - 1) svakih 6 akademskih sati obuke vrednuje se sa jednim kreditom;
 - 2) self-paced obuka vrednuje se sa dva kredita.
 - b) za provjeru znanja:
 - 1) obuka koja obuhvata provjeru znanja vrednuje se sa jednim kreditom;
 - 2) obuka koja ne obuhvata provjeru znanja ne vrednuje se.
 - c) za vrstu i tip obuke:
 - 1) opća obuka i obavezno osposobljavanje vrednuje se sa jednim kreditom;
 - 2) stručna obuka vrednuje se sa dva kredita.
- (2) Ukupan broj kredita koji se utvrđuje za svaku pojedinu obuku dobije se zbrajanjem kredita na temelju kriterija iz stava (1) ovog člana.

DIO ŠESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove odluke, prestaje da važi Odluka o utvrđivanju načina realizacije obuke i razvoja državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 35/14).

Član 35.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 16/17
25. januara 2017. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), članka 49. stavak 6. i članka 62. stavak 2. točka a) alineja 3) Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 89. sjednici, održanoj 25.1.2017. godine, donijelo je

ODLUKU**O NAČINU PROVOĐENJA OBUKE DRŽAVNIH
SLUŽBENIKA U INSTITUCIJAMA BOSNE I
HERCEGOVINE****DIO PRVI - OPĆE ODREDBE**

Članak 1.

(Predmet odluke)

Ovom odlukom utvrđuje se način provođenja obuke državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: obuka), koje organizira Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), a što obuhvaća: cilj obuke, institucije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: institucije) odgovorne za realizaciju obuke, pravo i obvezu sudjelovanja državnog službenika/službenice na obuci, plan i program obuke, vrste obuke, izbor izvođača/izvođačice obuke, izbor polaznika/polaznice obuke i utvrđivanje kredita za polaznike koji su prošli obuku.

Članak 2.

(Uporaba izraza)

Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u ovoj odluci bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Članak 3.

(Definicije)

Izrazi korišteni u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- a) obuka se tumači kao kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje, nakon školovanja stečenog u toku sveučilišnog studija, koja za cilj ima unapređenje stručnih znanja, kompetencija i ponašanje državnih službenika;
- b) informacijski sustav za elektronsko upravljanje procesom organizacije obuke (*Training Management System*) (u daljnjem tekstu: TMS), je informacijski sustav koji automatizira cjelokupni proces u organizaciji obuke;
- c) informacijski sustav za upravljanje elektronskim učenjem (*Learning Management System*) (u daljnjem tekstu: LMS), je informacijski sustav za učenje na daljinu i elektronsko učenje državnih službenika;
- d) *e-learning* je elektronsko učenje i proces stručnog usavršavanja državnih službenika uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije radi unapređenja kvaliteta procesa učenja;
- e) *webinar* je učenje na daljinu uživo putem interneta;
- f) *coaching* je učenje uz savjetovanje sa mentorom;
- g) *self-paced learning* je elektronsko učenje putem interneta pri čemu državni službenik sam određuje ritam učenja;
- h) kombinirana obuka (*blended learning*) je kombinacija učenja putem interneta i učenja u učionici;
- i) monitoring obuke je sustav praćenja i nadgledanja aktivnosti izvršitelja obuke;
- j) analiza potreba za obukom (*Training Needs Analysis*) (u daljnjem tekstu: TNA), je procjena ili analiza potreba za obukom i usavršavanjem putem identifikacije problema koji su signalizirani kroz nedostatke koji se pojavljuju tijekom obavljanja posla.

DIO DRUGI - CILJ OBUKE I INSTITUCIJE ODGOVORNE ZA REALIZACIJU OBUKE

Članak 4.

(Cilj obuke)

Cilj obuke je razvoj državne službe i efikasniji i efektivniji rad organa državne uprave kroz osiguranje kontinuirane usklađenosti znanja, kompetencija i ponašanja državnih službenika sa zahtjevima koje postavlja njihovo radno mjesto, potrebe institucije i razvojne potrebe državne službe u cjelini.

Članak 5.

(Institucije odgovorne za realizaciju obuke)

- (1) Agencija je odgovorna za obavljanje funkcije planiranja, koordinacije, organiziranja i izvođenja programa horizontalnih obuka, odnosno općih i sveobuhvatnih obuka koje za cilj imaju razvoj općih vještina i znanja potrebnih svim državnim službenicima koji rade u različitim institucijama.
- (2) Institucije su dužne surađivati s Agencijom po pitanju realizacije horizontalnih obuka državnih službenika te su odgovorne za kompletan proces realizacije vertikalnih obuka, vezano za svoje područje djelovanja.
- (3) Svaka institucija je, sukladno članku 60. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 19/02, 35/03, 4/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12), (u daljnjem tekstu: Zakon),

dužna imenovati menadžera obuke koji je zaposlen u jedinici za implementaciju odredbi Zakona, po pravilu državnog službenika na radnom mjestu za kadrovske odnosno poslove razvoja ljudskih potencijala ili poslove obuke. U cilju razvoja i modernizacije politika u oblasti ljudskih potencijala, navedena jedinica zadužena je i za obuku.

Članak 6.

(Pravo na stručno osposobljavanje i usavršavanje)

- (1) Državni službenik ima zakonsko pravo na podršku i pomoć u stručnom obrazovanju i profesionalnom usavršavanju u cilju napredovanja u karijeri, putem obuke i na druge načine.
- (2) Institucija ne može onemogućiti sudjelovanje državnih službenika na obukama, osim u opravdanim slučajevima vezanim za trenutne obveze institucije, s tim da svaki državni službenik ima pravo na minimalni broj kredita kako je propisano u članku 7. ove odluke.

Članak 7.

(Obveza stručnog osposobljavanja i usavršavanja)

- (1) Državni službenik je obavezan neprestano raditi na svom stručnom obrazovanju i usavršavanju, te u toku kalendarske godine pohađati i završiti odgovarajuće obuke.
- (2) Rukovodeći državni službenik i šef unutarnje organizacijske jedinica treba imati šest kredita, a ostali državni službenici najmanje četiri kredita u jednoj kalendarskoj godini.

DIO TREĆI - PLAN I PROGRAM OBUKE, VRSTE, KATEGORIJE I TIPOVI OBUKE

Članak 8.

(Analiza potreba za obukom)

- (1) Upravljanje obukama je temeljeno na kontinuiranoj analizi i identifikaciji potrebnih znanja i vještina (TNA), kao temelju za pripremu i implementaciju planova i programa obuke i usavršavanja, te evaluaciji primjene stečenih znanja na radnom mjestu i u neposrednom radnom okruženju.
- (2) Agencija je dužna kontinuirano prikupljati podatke kako bi utvrdila potrebu za adekvatnom obukom državnih službenika i kako bi razvila plan i program obuka.
- (3) Metodologija analize potreba za obukom treba obuhvaćati više različitih aspekata koji sačinjavaju ukupnu procjenu, a to su:
 - a) strateški državni ciljevi i politika razvoja državne službe;
 - b) postojeći regulacijski okvir;
 - c) potrebe koje određuju radni zadaci (putem analize radnih mjesta i opisa poslova za pojedinačna radna mjesta);
 - d) kvaliteta i način na koji se vrše radni zadaci (putem izvješća o provedenom ciklusu ocjenjivanja državnih službenika);
 - e) potrebe koje su iskazali državni službenici (putem upitnika koje popunjavaju državni službenici);
 - f) potrebe kako ih vide rukovoditelji institucija;
 - g) analiza obuka koje su u prethodnom razdoblju bile organizirane (putem evaluacijskih upitnika koje popunjavaju polaznice obuke poslije svake okončane obuke).
- (4) Menadžer obuke u instituciji dužan je uraditi analizu potrebe za obukom u svojoj instituciji na temelju godišnjeg pregleda i analize sustava ocjenjivanja radne uspješnosti, te dostaviti Agenciji zbirmo izvješće o preporučenim obukama za državne službenike u svojoj instituciji, kao rezultat svih preporuka za pohađanje obuke koje su unesene u obrazac za ocjenjivanje državnog službenika, najkasnije do konca rujna za prethodna dva ciklusa ocjenjivanja.

Članak 9.

(Godišnji plan i program obuka)

- (1) Agencija, na temelju izvršene analize potreba za obukom, za svaku kalendarsku godinu utvrđuje plan i program obuka.
- (2) Godišnji plan obuka sadrži: temu obuke, utvrđen cilj svake pojedine obuke, pregled ciljne grupe polaznika, vremensko razdoblje održavanja i mjesto održavanja obuke.
- (3) Programom se detaljnije utvrđuje: vrsta, kategorija, tip, sadržaj, očekivani ishod obuke, broj polaznika, broj sati i broj dana, broj kredita kojima se vrednuje svaka pojedina obuka.
- (4) Agencija ima pravo da na osnovu ukazanih opravdanih potreba izmijeni ili dopuni godišnji plan i program obuka.
- (5) Institucije pripremaju godišnji plan obuka državnih službenika u svojoj instituciji, uključujući obuke u organizaciji Agencije, kao i komercijalne obuke.
- (6) Institucije su obvezne plan svojih potreba za horizontalnim obukama dostaviti Agenciji do kraja listopada tekuće godine.

Članak 10.

(Vrste, kategorije i tipovi obuke)

- (1) Agencija organizira sljedeće vrste obuka:
 - a) obvezno osposobljavanje;
 - b) stručno usavršavanje;
 - c) opće obuke.
- (2) Kategorije obuka su sljedeće:
 - a) menadžerske obuke;
 - b) razvoj socijalnih vještina u radnom okruženju;
 - c) opći tečaj osvježanja znanja;
 - d) specijalističke obuke.
- (3) Po načinu izvođenja Agencija organizira sljedeće tipove obuka:
 - a) u učionici;
 - b) *coaching*;
 - c) *e-learning*, i to: *e-learning* uz pomoć predavača, *e-learning* na zahtjev (*self-paced*) i *webinar*;
 - d) kombinirana obuka (*blended learning*).

DIO ČETVRTI - IZBOR, PRAVA I OBVEZE IZVOĐAČA I POLAZNIKA OBUKE

Članak 11.

(Izvođač obuke)

Izvođač obuke u organizaciji Agencije može biti pravna osoba koja je sukladno važećim propisima registrirana za izvođenje određene vrste obuke odnosno edukacije ili fizička osoba koja je stručnjak za oblast uprave i državne službe, predavač u visokoškolskoj instituciji ili predavač iz privatnog sektora. U oba slučaja izvođač obuke mora biti od strane Agencije certificiran za izvođenje obuke.

Članak 12.

(Javni poziv za certificiranje izvođača obuke)

- (1) Za pružanje usluge obuke koja traje više od šest akademskih sati objavljuje se javni poziv za certificiranje izvođača obuke (u daljnjem tekstu: javni poziv).
- (2) Javni poziv se objavljuje na TMS-u i službenoj internet stranici Agencije.

Članak 13.

(Kriteriji za vrednovanje prijave izvođača obuke)

- (1) Kriteriji za vrednovanje prijave izvođača obuke su:
 - a) akademsko zvanje i stručno usavršavanje u relevantnoj oblasti, a što se dokazuje odgovarajućim diplomama i certifikatima/licencama za osposobljenost izvođača za obavljanje navedene obuke, koji se vrednuju od jedan do pet bodova;
 - b) predavačko iskustvo u pripremi i realizaciji obuke, a što se dokazuje referencama i brojem organiziranih i

pruženih obuka na tražene teme, koji se vrednuju od jedan do pet bodova;

- c) predloženi plan i program obuke: uzorak prezentacije, materijali za distribuciju polaznicima, vježbe i test provjere znanja koji odgovaraju temi obuke, korištenje različitih metoda (predavanje, simulacija, igranje uloga), simulacija dijela predavanja pred Povjerenstvom za certificiranje izvođača obuke (u daljem tekstu: Povjerenstvo), koji se vrednuju od jedan do 10 bodova.
- (2) Podkriteriji vrednovanja prijava izvođača obuke mogu biti regulirani u svakom pozivu za prijavu izvođača ili posebnim aktom Agencije.

Članak 14.

(Certificiranje izvođača obuke)

- (1) Direktor Agencije imenuje Povjerenstvo koje na temelju kriterija iz članka 13. ove odluke vrši bodovanje i ocjenu pristiglih prijava, te na temelju toga i certificiranje izvođača obuke.
- (2) Izvođač koji ispunji sve kriterije za vrednovanje prijave i ostvari najmanje 13 bodova se certificira i upisuje u bazu certificiranih izvođača za određenu temu Agencije, te se po potrebi poziva za pružanje usluga obuke.
- (3) Listu certificiranih izvođača obuke Agencija objavljuje na TMS-u i službenoj internet stranici Agencije.
- (4) Povjerenstvo je obvezno da pismeno, uz navođenje podatka o broju ostvarenih bodova, obavijesti pravnu ili fizičku osobu koja se prijavila za izvođača obuke a nije se kvalificirala na listu iz stavka (3) ovog članka. Ukoliko smatra da je oštećena, navedena osoba ima pravo podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava direktoru Agencije u roku od osam dana od dana prijema obavijesti Povjerenstva.
- (5) Odluka po zahtjevu za ostvarivanje prava donosi se u formi rješenja, protiv kojeg se može izjaviti žalba Žalbenom vijeću pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
- (6) Rješenje Žalbenog vijeća pri Vijeću ministara Bosne i Hercegovine je konačno.

Članak 15.

(Izbor izvođača obuke za konkretnu obuku)

Izbor izvođača obuke za konkretnu obuku s liste certificiranih izvođača obuke obavlja se na način da se vodi računa o: broju bodova koji je ostvaren prilikom certificiranja prijave, rezultatima evaluacije ranije izvršenih obuka od strane polaznika obuke, monitoringa obuke, kao i o učestalosti izvođača za određenu temu, kako bi se postigla što veća raznolikost izvođača i ostvarila što bolja kvaliteta obuke.

Članak 16.

(Cijena usluge obuke)

- (1) Agencija će izvođačima obuke platiti neto iznos po izvršenom akademskom satu i to:
 - a) 50 KM za sve vrste obuka koje izvode certificirani izvođači u učionici;
 - b) 60 KM za obuku za novoupislene i ostale slične kratke obuke;
 - c) 30 KM za tečajeve stranih jezika, IT obuke i slične tečajeve u učionici u trajanju duljem od 24 akademska sata;
 - d) 40 KM za *coaching* i tečajeve stranih jezika putem *webinara*;
 - e) 60 KM *e-learning* uz pomoć predavača;
 - f) 80 KM za *webinar*.
- (2) U iznimnim situacijama, kada se ukaže potreba za posebnom vrstom obuke, direktor Agencije može uz obrazloženje posebnom odlukom utvrditi neto iznos po satu obuke.

Članak 17.

(Sklapanje ugovora sa izvođačem obuke)

- (1) Sa fizičkom osobom kao izvođačem obuke zaključuje se ugovor o autorskom djelu, a sa pravnom osobom kao izvođačem obuke zaključuje se ugovor o pružanju usluge obuke.
- (2) Obveze izvođača obuke se detaljno preciziraju u svakom pojedinačnom sklopljenom ugovoru o autorskom djelu odnosno ugovoru o pružanju usluge obuke.
- (3) U segmentu izbora i zaključivanja ugovora sa izvođačem obuke, primjenjuje se članak 62. stavak 4. Zakona.

Članak 18.

(Prava i obveze državnog službenika kao izvođača obuke)

Državni službenik koji je izvođač obuke na određenoj obuci u pogledu prava i obveza kao izvođač ima isti status kao i ostale fizičke osobe izvođači.

Članak 19.

(Obveze izvođača obuke)

- (1) Izvođač obuke je obavezan dostaviti Agenciji finalni plan i program obuke najkasnije 10 dana prije početka obuke.
- (2) Izvođač obuke je obavezan postaviti na TMS materijale za distribuciju polaznicima najkasnije pet dana prije početka obuke.
- (3) Izvođač *e-learning* obuke je obavezan nastavni materijal prilagoditi online okruženju, koristeći različite online metode i alate.
- (4) Izvođač obuke je obavezan prisustvovati obukama u organizaciji Agencije koje su namijenjene za izvođače obuke.

Članak 20.

(Monitoring obuke)

- (1) Agencija vrši monitoring svake pojedine obuke na posebnom obrascu, čiji izgled i sadržaj sama uređuje.
- (2) Kroz monitoring obuke vrši se ocjenjivanje pripreme, sadržaja i izvedbe svake obuke, te vještine predavača.
- (3) Ocjena dobivena na monitoringu utječe, zajedno s ostalim kriterijima, na budući izbor predavača za konkretnu obuku.

Članak 21.

(Pravo sudjelovanja na obuci)

- (1) Pravo sudjelovanja na obuci koju organizira Agencija ima svaki državni službenik za kojeg se programom obuke utvrdi da pripada ciljanoj grupi za sudjelovanje na istoj, a sukladno optimalnom broju učesnika.
- (2) U iznimnim slučajevima, sudjelovanje na obuci može se odobriti i drugom uposlenom u instituciji, ukoliko se utvrdi da po vrsti poslova koje uposleni obavlja pripada ciljanoj grupi za sudjelovanje na navedenoj obuci.

Članak 22.

(Oglašavanje obuke)

- (1) Agencija obuku oglašava putem TMS-a, uz navođenje teme obuke, predavača na obuci, vremena i mjesta održavanja obuke i krajnjeg roka za prijavu.
- (2) Agencija može i na drugi način informirati institucije i državne službenike o činjenici raspisivanja obuke na TMS-u.
- (3) Institucija ne može državnom službeniku uskratiti pravo prijave na obuku iz razloga što poziv na konkretnu obuku nije stigao i pismenim putem.

Članak 23.

(Način prijavljivanja sudjelovanja na obuci)

- (1) Državni službenik se prijavljuje za sudjelovanje na obuci isključivo putem TMS-a.
- (2) Odobrenje za prijavu na obuku državnom službeniku daje njegov neposredno nadređeni, sukladno internim procedurama institucije za odobravanje obuke.

- (3) Prijava državnog službenika za sudjelovanje na određenoj obuci sadrži izjavu državnog službenika da ima odobrenje neposredno nadređenog državnog službenika institucije u kojoj je uposlen, u protivnom ista neće biti uzeta u razmatranje.
- (4) Agencija obavještava neposredno nadređenog državnog službenika putem TMS-a da se državni službenik prijavio za sudjelovanje na određenoj obuci, a potom i da je imenovanom odobreno pohađanje obuke.
- (5) Ukoliko državni službenik nema suglasnost za pohađanje obuke, neposredno nadređeni dužan je da o tome email-om obavijesti Agenciju najkasnije 24 sata po prijemu obavijesti o prijavi sudjelovanja na obuci državnog službenika, kada se isti skida sa liste polaznika konkretne obuke.
- (6) Državni službenik dužan je redovito ažurirati korisničke podatke u svom TMS profilu.

Članak 24.

(Kriteriji i odabir polaznika obuke)

- (1) Agencija na temelju primljenih prijava vrši odabir polaznika obuke pri čemu se vodi računa da znanja i vještine dobiju državni službenici kojima su ta znanja i vještine potrebne za obavljanje njihovih radnih zadataka ili za napredovanje u službi, uz poštivanje načela jednakih mogućnosti za sve zainteresirane državne službenike bez obzira na nacionalnost, socijalno porijeklo, entitetsko državljanstvo, prebivalište, religiju, politička i druga uvjerenja, spol, rasu, rođenje, bračni status, starosnu dob, imovinsko stanje, hendikepiranost ili drugi status.
- (2) Kriteriji za odabir polaznika obuke utvrđuju se prema vrsti obuke i to na sljedeći način:
 - a) za obvezno osposobljavanje, koje obuhvaća obuke koje Vijeće ministara BiH proglasi obvezujućim, polaznici se određuju prema redoslijedu prijava;
 - b) za stručno usavršavanje, polaznici se određuju prema: relevantnosti teme, ciljevima obuke, potrebama radnog mjesta, formalne naobrazbe i kompetenciji državnog službenika koja se cijeni na osnovu opisa radnih zadataka osobe koja se prijavljuje;
 - c) za opću obuku, polaznici se određuju prema redoslijedu prijavljivanja, vodeći pri tome računa o ranije odslušanim obukama, broju kredita u toku te kalendarske godine, kao i o ravnomjernoj zastupljenosti institucija.
- (3) Agencija će putem TMS-a, a prije početka obuke koju ona organizira, obavijestiti državnog službenika koji je poslao prijavu za sudjelovanje na određenoj obuci o tome da je njegova prijava prihvaćena, a istu obavijest će dobiti i nadređeni državni službenik, što će ujedno služiti kao službena potvrda o izostanku državnog službenika s posla u svrhu obuke.

Članak 25.

(Obveze državnog službenika čija je prijava prihvaćena)

- (1) Državni službenik čija je prijava prihvaćena dužan je prisustvovati obuci na koju se prijavio kao i aktivno sudjelovati u aktivnostima kada je takvo sudjelovanje predviđeno obukom koju pohađa.
- (2) Izuzetno od odredbe iz stavka (1) ovoga članka, u slučaju opravdanog odsustva, državni službenik neposredno ili njegov nadređeni dužni su Agenciji najkasnije do 13,00 sati u radnom danu koji prethodi obuci dostaviti informaciju, po pravilu e-mailom, o nemogućnosti sudjelovanja obuci tog državnog službenika. Državni službenik koji otkazuje svoje sudjelovanje na obuci dužan je o otkazivanju sudjelovanja obavijestiti i svog neposredno nadređenog ("cc" u e-mailu).
- (3) U slučaju da državni službenik dva puta u toku jedne kalendarske godine izostane sa obuke za koju se prijavio i

dobio potvrdu sudjelovanja, odnosno ne učini opravdanim razloge zbog kojih nije prisustvovao obuci za koju je prihvaćena prijava, neće se birati za obuke koje organizira Agencija do kraja te godine.

- (4) Agencija će u godišnjem izvješću institucijama dostaviti i listu državnih službenika koji su neopravdano izostali s obuka.

Članak 26.

(Certifikat)

- (1) Agencija će po završetku obuke putem TMS-a izdati certifikat o pohađanju obuke samo polaznicima koji su sudjelovali na obuci u trajanju od najmanje dvije trećine vremena ukupnog trajanja obuke i koji su uspješno položili provjeru znanja, ukoliko je provjera znanja predviđena planom i programom obuke.
- (2) Certifikat se izdaje elektronski i nalazi se u osobnom profilu korisnika TMS-a te se može tiskati prema potrebi.
- (3) Agencija će na pismeni zahtjev polaznika obuke izdati otiskan, potpisan i ovjeren certifikat.
- (4) Na izdavanje certifikata primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13).

Članak 27.

(Evaluacija obuke)

- (1) Nakon svake obuke radi se provjera djelotvornosti obuke na temelju uspostavljenih ciljeva obuke.
- (2) Analiza kvaliteta obuke se obavlja kroz ocjenu zadovoljstva korisnika ponuđenim obuhvatom teme kao i uspješnosti izvođača u prenošenju znanja i vještina, u kom cilju svaki polaznik konkretne obuke po završetku iste popunjava evaluacijski obrazac koji se ne potpisuje kako bi ocjena zadovoljstva korisnika bila što objektivnija.
- (3) Uspješnost izvođača obuke utvrđena kroz evaluaciju obuke je osnova određivanja kriterija prilikom angažiranja izvođača obuke za pružanje usluge u narednoj obuci.

Članak 28.

(Godišnje izvješće o obukama)

- (1) Agencija vodi evidenciju polaznika obuka koji su uspješno završili obuke u organizaciji Agencije u prethodnoj godini i o tome sačinjava godišnje izvješće. Izvješće uključuje i broj dodijeljenih kredita za svaku završenu obuku, a objavljuje se do konca siječnja naredne godine za obuke završene u prethodnoj godini.
- (2) Godišnje izvješće o obukama Agencija je obvezna dostaviti i svim institucijama.

Članak 29.

(Izbor odgovarajućeg prostora za obuku)

- (1) Prostor za obuke mora sadržavati sve uvjete za realizaciju obuke.
- (2) Obuke se u pravilu održavaju u prostorijama za obuku u institucijama.
- (3) Ukoliko nije moguće osigurati odgovarajući prostor za obuku u institucijama, Agencija će izvršiti zakup prostora sukladno potrebama obuke i raspoloživim proračunskim sredstvima.
- (4) Podkriteriji vrednovanja izbora odgovarajućeg prostora mogu biti regulirani posebnim aktom Agencije.

DIO PETI - UTVRĐIVANJE KREDITA

Članak 30.

(Pojam kredita)

- (1) Kredit u smislu ove odluke je brojčana jedinica utvrđena po temama obuhvaćenim planom i programom određene obuke.
- (2) Krediti se određuju za svaku obuku koju organizira ili u čijem organiziranju sudjeluje Agencija ili druga institucija.

Članak 31.

(Vrednovanje obuka organiziranih izvan Agencije)

- (1) U slučaju da obuku organizira druga institucija, ista je obvezna da u roku od 15 dana prije početka obuke Agenciji dostavi relevantne podatke o vrsti, namjeni i obliku obuke, radi utvrđivanja broja kredita.
- (2) Agencija će izdati potvrdu o dodijeljenim kreditima u roku od sedam dana od prijema zahtjeva, a koju je organizator obuke dužan uručiti polaznicima koji su uspješno završili obuku.
- (3) Iznimno, u naročito opravdanim slučajevima, institucija može tražiti od Agencije određivanje kredita i naknadno u odnosu na rokove propisane ovim člankom.

Članak 32.

(Vrednovanje obuka putem TMS-a)

- (1) Državni službenik korisnik TMS-a, može putem sustava poslati zahtjev za kreditiranje obuke koju je sam pohađao izvan Agencije, pod uvjetom da je navedena obuka potrebna za obavljanje njegovih radnih zadataka ili za napredovanje u službi.
- (2) Nakon odobravanja kredita od strane Agencije, TMS će zabilježiti podatak o obuci i broju kredita u korisničkom profilu.

Članak 33.

(Elementi vrednovanja kredita)

- (1) Za utvrđivanje iznosa kredita utvrđuju se sljedeći kriteriji:
- a) za trajanje obuke:
- 1) svakih šest akademskih sati obuke vrednuje se sa jednim kreditom;
 - 2) *self-paced* obuka vrednuje se sa dva kredita.
- b) za provjeru znanja:
- 1) obuka koja obuhvaća provjeru znanja vrednuje se sa jednim kreditom;
 - 2) obuka koja ne obuhvaća provjeru znanja ne vrednuje se.
- c) za vrstu i tip obuke:
- 1) opća obuka i obvezno osposobljavanje vrednuje se sa jednim kreditom;
 - 2) stručna obuka vrednuje se sa dva kredita.
- (2) Ukupan broj kredita koji se utvrđuje za svaku pojedinu obuku dobije se zbrajanjem kredita na temelju kriterija iz stavka (1) ovog članka.

DIO ŠESTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove odluke, prestaje važiti Odluka o utvrđivanju načina realizacije obuke i razvoja državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 35/14).

Članak 35.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 16/17
25. siječnja 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Denis Zvizdić, v. r.

223

На основу члана 10. став (2) Закона о Агенцији за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 43/09) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог

министра комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 1. фебруара 2017. године, донио је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ САВЈЕТА
АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА У ВАЗДУШНОЈ
ПЛОВИДБИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

У Одлуци о именовану Савјета Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63/15, 74/15 и 93/16), у члану 2. став (1) тачка е) ријечи "Боро Милановић" замјењују се ријечима "Драгана Беслаћ".

Став (4) се мијења и гласи:

"(4) Предсједавајућем и члановима Савјета Агенције мандат тече од дана ступања на снагу Одлуке којом су именовани."

Члан 2.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 17/17

1. фебруара 2017. године
Сарајево

Предсједавајући

Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 10. став (2) Закона о Агенцији за пружање услуга у зрачној пловидби Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 43/09) и члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на приједлог министра комуникација и промета Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 1. фебруара 2017. године, донijело је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ВИЈЕЋА
АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА У ЗРАЧНОЈ
ПЛОВИДБИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

У Одлуци о именовану Вijeћа Агенције за пружање услуга у зрачној пловидби Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63/15, 74/15 и 93/16), у члану 2. став (1) тачка е) ријечи "Боро Милановић" замјењују се ријечима "Драгана Беслаћ".

Став (4) се мијења и гласи:

"(4) Предсједавајућем и члановима Вijeћа Агенције мандат тече од дана ступања на снагу Одлуке којом су именовани."

Члан 2.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 17/17

1. фебруара 2017. године
Сарајево

Предсједавајући

Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 10. став (2) Закона о Агенцији за пружање услуга у зрачној пловидби Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 43/09) и члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на приједлог министра комуникација и промета Босне и Херцеговине, на 90. сједници, одржаној 1. фебруара 2017. године, донijело је

ОДЛУКУ

**О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ИМЕНОВАЊУ ВИЈЕЋА
АГЕНЦИЈЕ ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА У ЗРАЧНОЈ
ПЛОВИДБИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Чланак 1.

У Одлуци о именовану Вijeћа Агенције за пружање услуга у зрачној пловидби Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 63/15, 74/15 и 93/16), у чланку 2. став (1) тачка е) ријечи "Боро Милановић" замјењују се ријечима "Драгана Беслаћ".

Став (4) се мијења и гласи:

"(4) Предсједателју и члановима Вijeћа Агенције мандат тече од дана ступања на снагу Одлуке којом су именовани."

Чланак 2.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 17/17

1. фебруара 2017. године
Сарајево

Предсједателј

Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

224

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници одржаној 1. фебруара 2017. године, донио је

**ОДЛУКУ
О РАСПОРЕДУ КАНЦЕЛАРИЈСКОГ ПРОСТОРА НА
18. СПРАТУ ЗГРАДЕ ПРИЈАТЕЉСТВА ИЗМЕЂУ
ГРЧКЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом се одлуком утврђује распоред канцеларијског простора на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине који ће користити институције Босне и Херцеговине након иселења Дирекције за европске интеграције Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Институције Босне и Херцеговине које ће бити смјештене у објекту)

Институције Босне и Херцеговине које ће бити смјештене на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине су:

- а) Кабинет предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине;
- б) Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- ц) Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - Централна хармонизацијска јединица.

Члан 3.

(Спецификација додијељеног канцеларијског простора)

Распоред канцеларијског простора за институције Босне и Херцеговине које ће бити смјештене на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине је сљедећи:

- а) Кабинет предсједавајућег Савјета министара Босне и Херцеговине - користиће четири канцеларије (канцеларије бр. 1820, 1821, 1822 и 1823);
- б) Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - користиће осам канцеларија;

- ц) Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - Централна хармонизацијска јединица - користиће седам канцеларија.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 18/17
1. фебруара 2017. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 90. сједници одржаној 1. фебруара 2017. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАСПОРЕДУ КАНЦЕЛАРИЈСКОГ ПРОСТОРА НА 18. СПРАТУ ЗГРАДЕ ПРИЈАТЕЛЈСТВА ИЗМЕЂУ ГРЧКЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом се одлуком утврђује распоред канцеларијског простора на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине који ће користити институције Босне и Херцеговине након иселjenja Дирекције за европске интеграције Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Институције Босне и Херцеговине које ће бити смештене у објекту)

Институције Босне и Херцеговине које ће бити смештене на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине су:

- Уред председavajuћег Вijeћа министара Босне и Херцеговине;
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - Централна хармонизацијска јединица.

Члан 3.

(Спецификација додijелjenог канцеларијског простора)

Распоред канцеларијског простора за институције Босне и Херцеговине које ће бити смештене на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине је слjедећи:

- Уред председavajuћег Вijeћа министара Босне и Херцеговине - користит ће четiri канцеларије (канцеларије бр. 1820, 1821, 1822 и 1823);
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - користит ће осам канцеларија;
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - Централна хармонизацијска јединица - користит ће седам канцеларија.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 18/17
1. фебруара 2017. године
Сарајево

Председавајући
Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На temelju чланка 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вijeће министара Босне и

Херцеговине, на 90. сједници одржаној 1. вељаче 2017. године, донијело је

ОДЛУКУ

О РАСПОРЕДУ УРЕДСКОГ ПРОСТОРА НА 18. КАТУ ЗГРАДЕ ПРИЈАТЕЛЈСТВА ИЗМЕЂУ ГРЧКЕ И БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Чланак 1.

(Предмет Одлуке)

Овом се одлуком утврђује распоред уредског простора на 18. кату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине који ће користити институције Босне и Херцеговине након иселjenja Дирекције за европске интеграције Босне и Херцеговине.

Чланак 2.

(Институције Босне и Херцеговине које ће бити смештене у објекту)

Институције Босне и Херцеговине које ће бити смештене на 18. кату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине су:

- Уред председavajuћег Вijeћа министара Босне и Херцеговине;
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине;
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - Сређишња хармонизацијска јединица.

Чланак 3.

(Спецификација додijелjenог уредског простора)

Распоред уредског простора за институције Босне и Херцеговине које ће бити смештене на 18. кату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине је слjедећи:

- Уред председavajuћег Вijeћа министара Босне и Херцеговине - користит ће четiri уреда (uredи бр. 1820, 1821, 1822 и 1823);
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - користит ће осам уреда;
- Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине - Сређишња хармонизацијска јединица - користит ће седам уреда.

Чланак 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 18/17
1. вељаче 2017. године
Сарајево

Председатељ
Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

225

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 2. став (1) тачка б) и став (4) Одлуке о коришћењу акумулисаног вишка прихода над расходима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 58/16), на приједлог Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 91. сједници одржаној 8. фебруара 2017. године, донио је

ОДЛУКУ

О ОДРЕЂИВАЊУ УПОТРЕБЕ ДИЈЕЛА СРЕДСТАВА АКУМУЛИСАНОГ ВИШКА ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА РЕГУЛАТОРНЕ АГЕНЦИЈЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ДРУГЕ ФАЗЕ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овом Одлуком одређује се употреба дијела средстава акумулисаног вишка прихода над расходима Регулаторне

агенције за комуникације Босне и Херцеговине, у износу од 1.400.000,00 КМ, за финансирање Друге фазе дигитализације.

Члан 2.

(Употреба средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке употребљаваће се за финансирање набавке дигиталних микроталасних линкова и ТВ предајника јавних радиотелевизијских сервиса у Босни и Херцеговини за Другу фазу дигитализације.

Члан 3.

(Рок за подношење извјештаја)

- (1) Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине по потреби, а најмање једном у шест мјесеци, подноси извјештај Савјету министара Босне и Херцеговине о активностима на реализацији Друге фазе дигитализације.
- (2) Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, уз годишњи извјештај, доставља Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај о реализацији Друге фазе дигитализације.

Члан 4.

(Реализација Одлуке)

За реализацију ове Одлуке задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Ступање на снагу и објава)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 19/17

8. фебруара 2017. године
Сарајево

Председавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 2. став (1) тачка б) и став (4) Одлуке о коришћењу акумулираног вишка прихода над rashodима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 58/16), на приједлог Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине, Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 91. сједници одржаној 8. фебруара 2017. године, донijело је

ОДЛУКУ

О ОДРЕЂИВАЊУ УПОТРЕБЕ ДИЈЕЛА СРЕДСТАВА АКУМУЛИРАНОГ ВИШКА ПРИХОДА НАД RASHODIMA REGULATORNE АГЕНЦИЈЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈЕ БОСНЕ И HERCEGOVINE ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ДРУГЕ ФАЗЕ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ

Члан 1.

(Предмет)

Овом Одлуком одређује се употреба дијела средстава акумулираног вишка прихода над rashodима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, у износу од 1.400.000,00 КМ, за финансирање Друге фазе дигитализације.

Члан 2.

(Употреба средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке употребљават ће се за финансирање набавке дигиталних микроталасних линкова и ТВ предајника јавних радиотелевизијских сервиса у Босни и Херцеговини за Другу фазу дигитализације.

Члан 3.

(Рок за подношење извјештаја)

- (1) Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине по потреби, а најмање једном у шест мјесеци, подноси извјештај Вijeћу министара Босне и Херцеговине о активностима на реализирању Друге фазе дигитализације.
- (2) Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине, уз годишњи извјештај, доставља Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине извјештај о реализацији Друге фазе дигитализације.

Члан 4.

(Realiziranje Одлуке)

За реализирање ове Одлуке задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Stupanje на снагу и објава)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 19/17
8. фебруара 2017. године
Сарајево

Председавајући
Вijeћа министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На temelju чланка 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), чланка 2. ставак (1) тачка б) и ставак (4) Одлуке о коришћењу акумулираног вишка прихода над rashodима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 58/16), на приједлог Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине, Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 91. сједници одржаној 8. veljače 2017. године, донijело је

ОДЛУКУ

О ОДРЕЂИВАЊУ УПОТРЕБЕ ДИЈЕЛА СРЕДСТАВА АКУМУЛИРАНОГ ВИШКА ПРИХОДА НАД RASHODIMA REGULATORNE АГЕНЦИЈЕ ЗА КОМУНИКАЦИЈЕ БОСНЕ И HERCEGOVINE ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ДРУГЕ ФАЗЕ ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ

Чланак 1.

(Предмет)

Овом Одлуком одређује се употреба дијела средстава акумулираног вишка прихода над rashodима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, у износу од 1.400.000,00 КМ, за финансирање Друге фазе дигитализације.

Чланак 2.

(Употреба средстава)

Средства из чланка 1. ове Одлуке употребљават ће се за финансирање набавке дигиталних микровалних линкова и ТВ предајника јавних радиотелевизијских сервиса у Босни и Херцеговини за Другу фазу дигитализације.

Чланак 3.

(Рок за подношење извјешћа)

- (1) Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине по потреби, а најмање једном у шест мјесеци, подноси извјешће Вijeћу министара Босне и Херцеговине о активностима на реализирању Друге фазе дигитализације.
- (2) Министарство комуникација и промета Босне и Херцеговине, уз годишње извјешће, доставља Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине извјешће о реализацији Друге фазе дигитализације.

Чланак 4.

(Realiziranje Odluke)

Za realiziranje ove Odluke zadužuje se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine.

Чланак 5.

(Stupanje na snagu i objava)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 19/17
8. veljače 2017. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Vijeća ministara BiH
Dr. Denis Zvizdić, v. r.

226

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 78/12 и 32/13), члана 17. став (1) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 94/16) и члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), на приједлог Централне изборне Комисије Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на ванредној сједници, одржаној 09.02.2017. године, донијело је

ОДЛУКУ

О ОДОБРАВАЊУ СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ БУЏЕТА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2017. ГОДИНУ ЦЕНТРАЛНОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком одобравају се средства буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину Централној изборној комисији Босне и Херцеговине у износу од 39.000,00 КМ.

Члан 2.

(Извор средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке обезбједиће се из средстава буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину са позиције Резервисања, позиција 1-текућа резерва.

Члан 3.

(Намјена средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке у укупном износу од 39.000,00 КМ су намијењена за финансирање трошкова спровођења поновљених избора у основној изборној јединици Столац.

Члан 4.

(Реализација Одлуке)

За реализацију ове Одлуке задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 20/17
09. фебруара 2017. године
Сарајево

Предједавајући
Савјета министара БиХ
Др **Денис Звиздић**, с. р.

На основу члана 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 78/12 и 32/13), члана 17. став (1) Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 94/16) и члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), на приједлог Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, Вјеће министара Босне и Херцеговине, на ванредној сједници, одржаној 09.02.2017. године, донијело је

ОДЛУКУ

О ОДОБРАВАНЈУ СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ БУЏЕТА ИНСТИТУЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2017. ГОДИНУ ЦЕНТРАЛНОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом Одлуком одобравају се средства буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину Централној изборној комисији Босне и Херцеговине у износу од 39.000,00 КМ.

Члан 2.

(Извор средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке осигурат ће се из средстава буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину са позиције Резервисања, позиција 1-текућа резерва.

Члан 3.

(Намјена средстава)

Средства из члана 1. ове Одлуке у укупном износу од 39.000,00 КМ су намињена за финансирање трошкова provoђења поновних избора у основној изборној јединици Столац.

Члан 4.

(Реализација Одлуке)

За реализацију ове Одлуке задужује се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM broj 20/17
09. februara 2017. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Dr. **Denis Zvizdić**, s. r.

На temelju чланка 17. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 78/12 и 32/13), чланка 17. став (1) Закона о прорачуну институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 94/16) и чланка 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07,

**НАРЕДБУ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА НАРЕДБИ О
УПЛАТНИМ РАЧУНИМА ЗА АДМИНИСТРАТИВНЕ
ТАКСЕ**

I

У Наредби о допуни наредбе о измјенама и допунама наредби о уплатним рачунима за административне таксе ("Службени гласник БиХ", број 19/14) у поглављу II-Уплатни рачуни за административне таксе врши се измјена уплатних рачуна за административне таксе тако да умјесто:

- ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5520040002547572 (Хупо Алпе Адриа Банк а.д. Бања Лука) и
 - ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 1610000010751006 (Раиффеисен Банк д.д. Сарајево)
- нови уплатни рачуни гласе:
- ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5556000031201417 (Нова банка а.д. Бања Лука) и
 - ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5620128137723339 (НЛБ банка а.д. Бања Лука).

II

Остали наведени уплатни рачуни у поглављу II остају непромијењени.

III

Ова наредба ступа на снагу 8 (осам) дана од дана објављивања а објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 08-16-1-1907-1/17
09. фебруара 2017. године
Сарајево

Министар
Вјекослав Беванда, с. р.

На основу члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), члана 30. Закона о административним таксама ("Службени гласник БиХ", број 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 3/10 и 98/12) и Одлуке о избору најповољнијих банака и додјели уговора банкима за пружање услуга за институције Босне и Херцеговине путем Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине број: 08-16-9-8647-17/16 од 18.11.2016. године, министар финансија и трезора доноси

**НАРЕДБУ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА НАРЕДБИ О УПЛАТНИМ
РАЧУНИМА ЗА АДМИНИСТРАТИВНЕ ТАКСЕ**

I

У Наредби о уплатним рачунима за административне таксе ("Службени гласник БиХ", број 19/14) у поглављу II-Уплатни рачуни за административне таксе врши се измјена уплатних рачуна за административне таксе тако да умјесто:

- ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5520040002547572 (Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka) и
 - ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 1610000010751006 (Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo)
- нови уплатни рачуни гласе:
- ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5556000031201417 (Nova banka a.d. Banja Luka) и
 - ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5620128137723339 (NLB banka a.d. Banja Luka).

II

Остали наведени уплатни рачуни у поглављу II остају непромијењени.

III

Ова наредба ступа на снагу 8 (осам) дана од дана објављивања а објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 08-16-1-1907-1/17
09. фебруара 2017. године
Сарајево

Министар
Вјекослав Беванда, с. р.

На основу члана 61. ставак 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), члана 30. Закона о административним пристојбама ("Службени гласник БиХ", број 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 3/10 и 98/12) и Одлуке о избору најповољнијих банака и додјели уговора банкима за пружање услуга за институције Босне и Херцеговине путем Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине број: 08-16-9-8647-17/16 од 18.11.2016. године, министар финансија и трезора доноси

**НАРЕДБУ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА НАРЕДБИ О УПЛАТНИМ
РАЧУНИМА ЗА АДМИНИСТРАТИВНЕ ПРИСТОЈБЕ**

I

У Наредби о уплатним рачунима за административне пристојбе ("Службени гласник БиХ", број 19/14) у поглављу II-Уплатни рачуни за административне пристојбе врши се измјена уплатних рачуна за административне пристојбе тако да умјесто:

- ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5520040002547572 (Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka) и
 - ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 1610000010751006 (Raiffeisen Bank d.d. Sarajevo)
- нови уплатни рачуни гласе:
- ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5556000031201417 (Nova banka a.d. Banja Luka) и
 - ЈРТ Трезор БиХ-Депозитни рачун, број рачуна: 5620128137723339 (NLB banka a.d. Banja Luka).

II

Остали наведени уплатни рачуни у поглављу II остају непромијењени.

III

Ова наредба ступа на снагу 8 (осам) дана од дана објављивања а објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 08-16-1-1907-1/17
09. вељаће 2017. године
Сарајево

Министар
Вјекослав Беванда, в. р.

**МИНИСТАРСТВО КОМУНИКАЦИЈА И
ТРАНСПОРТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

229

На основу члана 159. став (6) Закона о основама безбједности саобраћаја на цестама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 и 8/17), министар комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, у сарадњи са органима надлежним за здравство и органима надлежним за унутрашње послове, доноси

**ПРАВИЛНИК
О ДОПУНИ ПРАВИЛНИКА О НАЧИНУ И ПОСТУПКУ
УЗИМАЊА УЗОРАКА НА АНАЛИЗУ РАДИ
УТВРЂИВАЊА КОНЦЕНТРАЦИЈЕ АЛКОХОЛА ИЛИ
ПРИСУСТВА ОПОЈНИХ СРЕДСТАВА У ОРГАНИЗМУ**

Члан 1.

У Правилнику о начину и поступку узимања узорка на анализу ради утврђивања концентрације алкохола или присуства опојних средстава у организму ("Службени

гласник БиХ", број 77/16) у члану 6. став (1) у тачки а), иза ријечи "крв" додају се ријечи: "са антикоагулантним средством".

Члан 2.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-04-02-2-24-14/17

24. фебруара 2017. године

Сарајево

Министар

Мр **Исмр Јуско**, с. р.

Na osnovu člana 159. stav (6) Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 i 8/17), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji sa tijelima nadležnim za zdravstvo i tijelima nadležnim za unutrašnje poslove, donosi

**PRAVILNIK
O DOPUNI PRAVILNIKA O NAČINU I POSTUPKU
UZIMANJA UZORAKA NA ANALIZU RADI
UTVRĐIVANJA KONCENTRACIJE ALKOHOLA ILI
PRISUSTVA OPOJNH SREDSTAVA U ORGANIZMU**

Члан 1.

U Pravilniku o načinu i postupku uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili prisustva opojnih sredstava u organizmu ("Službeni glasnik BiH", broj 77/16) u članu 6. stav (1) u tački a), iza riječi "krv" dodaju se riječi: "sa antikoagulantnim sredstvom".

Члан 2.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-04-02-2-24-14/17

24. фебруара 2017. године

Сарајево

Министар

Мр. **Исмр Јуско**, с. р.

Na temelju članka 159. stavak (6) Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 i 8/17), ministar komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine, u saradnji s tijelima mjerodavnim za zdravstvo i tijelima mjerodavnim za unutarnje poslove, donosi

**PRAVILNIK
O DOPUNI PRAVILNIKA O NAČINU I POSTUPKU
UZIMANJA UZORAKA NA ANALIZU RADI
UTVRĐIVANJA KONCENTRACIJE ALKOHOLA ILI
PRISUSTVA OPOJNH SREDSTAVA U ORGANIZMU**

Чланак 1.

U Pravilniku o načinu i postupku uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili prisustva opojnih sredstava u organizmu ("Službeni glasnik BiH", broj 77/16) u članku 6. stavak (1) u tački a), iza riječi "krv" dodaju se riječi: "s antikoagulantnim sredstvom".

Чланак 2.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-04-02-2-24-14/17

24. вељае 2017. године

Сарајево

Министар

Мр. **Исмр Јуско**, в. р.

**МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

230

На основу чл. 6 и 7. Закона о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 7/03 и 37/03) и члана 3. Закона о Правобранилаштву Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14), министар правде Босне и Херцеговине доноси

**ОДЛУКУ
О УТВРЂИВАЊУ КРИТЕРИЈА ЗА ИЗБОР И
ИМЕНОВАЊЕ ПРАВОБРАНИОЦА И ДВА
ЗАМЈЕНИКА ПРАВОБРАНИОЦА БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ**

Члан 1.

- (1) Овом Одлуком утврђују се општи и посебни критерији у вези са процедуром утврђивања приједлога кандидата, као и коначна именована на мјесту правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине у складу са Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине.
- (2) Под критеријима за избор и именовање правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине сматрају се општи услови утврђени Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине, као и посебни услови утврђени чланом 3. Закона о Правобранилаштву Босне и Херцеговине и овом одлуком.

Члан 2.

- (1) Поступак утврђивања приједлога кандидата, као и коначна именована на мјеста правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине, мора се спровести путем јавног огласа објављеног у "Службеном гласнику БиХ" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ", у дневним новинама "Ослобођење", "Глас Српске" и "Вечерњи лист", с циљем да буде доступан најширој јавности.
- (2) Оглас за попуну упражњење позиције треба да садржи:
 - а) опис упражњене позиције, укључујући и појединости о улози потенцијалног кандидата и накнадама, условима службе, дужини трајања мандата и могућности поновног именовања,
 - б) опште и посебне услове које кандидати треба да испуњавају у складу са Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине, Закону о Правобранилаштву Босне и Херцеговине, као и услове утврђене овом одлуком,
 - ц) услове и критерије које је пожељно испуњавати, односно који ће се узимати у обзир при коначном одабиру,
 - д) списак потребних докумената, рок и мјесто за подношење, као и друге упуте за пријаву на оглас.
- (3) Крајњи рок за подношење пријава је 30 дана од дана посљедњег објављивања огласа.

Члан 3.

- (1) Одлуку о расписивању огласа и сам текст огласа утврђује министар Министарства правде Босне и Херцеговине.

- (2) Поступак оглашавања и спровођење поступка врши Одсјек за кадровске и опште послове у Министарству правде Босне и Херцеговине.

Члан 4.

- (1) Министар Министарства правде Босне и Херцеговине именује Комисију за избор.
- (2) Комисија за избор се састоји од пет чланова, укључујући и предсједника, од којих су најмање три државни службеници из Министарства правде Босне и Херцеговине и два државни службеници из других институција Босне и Херцеговине, а који су показали да познају одредбе Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине.
- (3) Комисија за избор у оквиру својих надлежности:
- врши преглед пријава кандидата,
 - спроводи интервју са пријављеним кандидатима,
 - саставља листу кандидата и доставља исту министру Министарства правде БиХ,
 - врши и друге послове који произилазе из Закона и ове одлуке.

Члан 5.

Правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине именује Савјет министара Босне и Херцеговине.

Члан 6.

Кандидат за упражњену позицију из члана 5. ове одлуке дужан је испуњавати сљедеће опште услове:

- да је држављанин Босне и Херцеговине,
- да је старији од 18. година али да није навршио законски прописану старосну доб за пензионисање, односно да није остварио право на личну пензију по било којем основу,
- да је здравствено способан за обављање послова за које се кандидује (увјерење доставља кандидат по пријему),
- да није отпуштен из државне службе као резултат дисциплинске мјере на било којем нивоу власти у Босни и Херцеговини у периоду од три године прије дана објављивања јавног огласа,
- да није под оптужницом Међународног кривичног суда за бившу Југославију (члан IX. 1. Устава Босне и Херцеговине),
- да се против њега не води кривични поступак, односно да није осуђиван за кривично дјело или привредни преступ, који представља сметњу за именоване на упражњену позицију, у року од пет година од дана издржане, извршене или застарјеле казне,
- да није на функцији у политичкој странци у смислу члана руководног органа,
- да му одлуком суда није забрањено обављање активности на позицији на коју се кандидује.

Члан 7.

Поред општих услова који су предвиђени у члану 6. ове одлуке, кандидат треба да испуњава и посебне услове:

- VII степен стручне спреме (BCC),
- дипломирани правник,
- положен правосудни испит,
- искуство у раду у правосудју, адвокатури и другим државним органима, предузећима (друштвима) и другим правним лицима у трајању од осам година након положеног правосудног испита, који је радећи у тим органима и правним лицима стекао висок углед правног стручњака,
- познавање рада на рачунару.

Члан 8.

За све кандидате који испуњавају опште и посебне услове из чл. 6. и 7. ове одлуке у поступку коначног избора узете се и сљедећи критерији:

- дужина радног искуства на траженим пословима,
- квалитет обављања досадашњих послова,
- комуникацијске и организацијске способности,
- способност непристрасног доношења одлука,
- резултати рада током каријере.

Члан 9.

Ова одлука се непосредно примјењује у поступку коначног именованја правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине.

Члан 10.

За сва питања која нису уређена овом одлуком, непосредно се примјењују одредбе Закона о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима Босне и Херцеговине.

Члан 11.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 09-07-25-743/17
30. јануара 2017. године

Министар
Јосип Грубеша, с. р.

Na osnovu čl. 6 i 7. Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 7/03 i 37/03) i člana 3. Zakona o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14), ministar pravde Bosne i Hercegovine donosi

ODLUKU

O UTVRĐIVANJU KRITERIJA ZA IZBOR I IMENOVANJE PRAVOBRANIIOCA I DVA ZAMJENIKA PRAVOBRANIIOCA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

- (1) Ovom Odlukom utvrđuju se opći i posebni kriteriji u vezi sa procedurom utvrđivanja prijedloga kandidata, kao i konačna imenovanja na mjestu pravobranioца i dva zamjenika pravobranioца Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine.
- (2) Pod kriterijima za izbor i imenovanje pravobranioца i dva zamjenika pravobranioца Bosne i Hercegovine smatraju se opći uslovi utvrđeni Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine, kao i posebni uslovi utvrđeni članom 3. Zakona o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine i ovom odlukom.

Član 2.

- (1) Postupak utvrđivanja prijedloga kandidata, kao i konačna imenovanja na mjesta pravobranioца i dva zamjenika pravobranioца Bosne i Hercegovine, mora se sprovesti putem javnog oglasa objavljenog u "Službenom glasniku BiH" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH", te u dnevnim novinama "Oslobođenje", "Glas Srpske" i "Večernji list", s ciljem da bude dostupan najširoj javnosti.
- (2) Oglas za popunu upražnjene pozicije treba da sadrži:
- a) opis upražnjene pozicije, uključujući i pojedinosti o ulozi potencijalnog kandidata i naknadama, uslovima službe, dužini trajanja mandata i mogućnosti ponovnog imenovanja,

- b) опће и посебне услове које кандидати треба да испуњавају у складу са Законом о министарским именованијима, именованијима Вијећа министара и другим именованијима Босне и Херцеговине, Законом о Правобранилаштву Босне и Херцеговине, као и услове утврђене овом одлуком,
- c) услове и критерије које је пожељно испуњавати, односно који ће се узимати у обзир при коначном одбору,
- d) списак потребних докумената, рок и мјесто за подношење, као и друге упуте за пријаву на оглас.
- (3) Крајњи рок за подношење пријава је 30 дана од дана послједњег објављивања огласа.

Члан 3.

- (1) Одлуку о расписивању огласа и сам текст огласа утврђује министар Министарства правде Босне и Херцеговине.
- (2) Поступак оглашавања и спровођење поступка врши Одсек за кадровске и опће послове у Министарству правде Босне и Херцеговине.

Члан 4.

- (1) Министар Министарства правде Босне и Херцеговине именује Комисију за избор.
- (2) Комисија за избор се састоји од пет чланова, укључујући и предсједника, од којих су најмање три државни службеници из Министарства правде Босне и Херцеговине и два државни службеници из других институција Босне и Херцеговине, а који су показали да познају одредбе Законом о министарским именованијима, именованијима Вијећа министара и другим именованијима Босне и Херцеговине.
- (3) Комисија за избор у оквиру својих надлежности:
- врши преглед пријава кандидата,
 - спроводи интервју са пријављеним кандидатима,
 - саставља листу кандидата и доставља исту министру Министарства правде БиХ,
 - врши и друге послове који проишљају из Закона и ове одлуке.

Члан 5.

Правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине именује Вијеће министара Босне и Херцеговине.

Члан 6.

Кандидат за упразњену позицију из члана 5. ове одлуке дужан је испуњавати слједеће опће услове:

- да је држављанин Босне и Херцеговине,
- да је старији од 18. година али да није навршио законски прописану старосну доб за пензионисање, односно да није остварио право на личну пензију по било којем основу,
- да је здравствено способан за обављање послова за које се кандидује (увјеренје доставља кандидат по пријему),
- да није отпуштен из државне службе као резултат дисциплинске мјере на било којем нивоу власти у Босни и Херцеговини у периоду од три године прије дана објављивања јавног огласа,
- да није под оптужницом Међународног кривичног суда за бившу Југославију (члан IX. 1. Устава Босне и Херцеговине),
- да се против њега не води кривични поступак, односно да није осуђиван за кривично дјело или привредни преступ, који представља сметњу за именоване на упразњену позицију, у року од пет година од дана издржане, извршене или застарјеле казне,
- да није на функцији у политичкој странци у смислу члана руководног органа,
- да му одлуком суда није забрањено обављање активности на позицији на коју се кандидује.

Члан 7.

Поред опћих услова који су предвиђени у члану 6. ове одлуке, кандидат треба да испуњава и посебне услове:

- VII степен стручне спреме (VSS),
- дипломирани правник,
- položen pravosudni ispit,
- iskustvo u radu u pravosuđu, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim osobama u trajanju od osam godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim osobama stekao visok ugled pravnog stručnjaka,
- poznavanje rada na računaru.

Члан 8.

За све кандидате који испуњавају опће и посебне услове из чл. 6. и 7. ове одлуке у поступку коначног избора узеће се и слједећи критерији:

- dužina radnog iskustva na traženim poslovima,
- kvalitet obavljanja dosadašnjih poslova,
- komunikacijske i organizacijske sposobnosti,
- sposobnost nepristrasnog donošenja odluka,
- rezultati rada tokom karijere.

Члан 9.

Ова одлука се непосредно примјенjuje у поступку коначног именованја правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине.

Чланак 10.

За сва питања која нису уређена овом одлуком, непосредно се примјенjuje одредбе Закона о министарским именованијима, именованијима Вијећа министара и другим именованијима Босне и Херцеговине.

Члан 11.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а објавит ће се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 09-07-25-743/17
30. јануара 2017. године

Министар
Јосип Грубећа, с. р.

На основу чл. 6 и 7. Закона о министарским именованијима, именованијима Вијећа министара и другим именованијима Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 7/03 и 37/03) и чланка 3. Закона о Правобранилаштву Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14), министар правде Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ О УТВРЂИВАЊУ КРИТЕРИЈА ЗА ИЗБОР И ИМЕНОВАЊЕ ПРАВОБРАНИТЕЛЈА И ДВА ЗАМЈЕНИКА ПРАВОБРАНИТЕЛЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Чланак 1.

- (1) Овом Одлуком утврђују се опћи и посебни критерији у свежи са процедуром утврђивања приједлога кандидата, као и коначна именованја на мјесту правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине, суkladно са Законом о министарским именованијима, именованијима Вијећа министара и другим именованијима Босне и Херцеговине.
- (2) Под критеријима за избор и именованје правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине сматрају се опћи увјети утврђени Законом о министарским именованијима, именованијима Вијећа министара и другим именованијима Босне и Херцеговине, као и посебни увјети утврђени чланком

3. Zakona o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine i ovom odlukom.

Članak 2.

- (1) Postupak utvrđivanja prijedloga kandidata, kao i konačna imenovanja na mjesta pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja Bosne i Hercegovine, mora se sprovesti putem javnog oglasa objavljenog u "Službenom glasniku BiH" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH", te u dnevnim novinama "Oslobođenje", "Glas Srpske" i "Večernji list", s ciljem da bude dostupan najširoj javnosti.
- (2) Oglas za popunu upražnjenje pozicije treba da sadrži:
 - a) opis upražnjene pozicije, uključujući i pojedinosti o ulozi potencijalnog kandidata i naknadama, uvjetima službe, dužini trajanja mandata i mogućnosti ponovnog imenovanja,
 - b) opće i posebne uvjete koje kandidati treba da ispunjavaju sukladno Zakonu o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine, Zakonu o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine, kao i uvjete utvrđene ovom odlukom,
 - c) uvjete i kriterije koje je poželjno ispunjavati, odnosno koji će se uzimati u obzir pri konačnom odabiru,
 - d) spisak potrebnih dokumenata, rok i mjesto za podnošenje, kao i druge upute za prijavu na oglas.
- (3) Krajnji rok za podnošenje prijava je 30 dana od dana posljednjeg objavljivanja oglasa.

Članak 3.

- (1) Odluku o raspisivanju oglasa i sam tekst oglasa utvrđuje ministar Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine.
- (2) Postupak oglašavanja i provođenje postupka vrši Odsjek za kadrovske i opće poslove u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

- (1) Ministar Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine imenuje Povjerenstvo za izbor.
- (2) Povjerenstvo za izbor se sastoji od pet članova, uključujući i predsjedatelja, od kojih su najmanje tri državni službenici iz Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine i dva državni službenici iz drugih institucija Bosne i Hercegovine, a koji su pokazali da poznaju odredbe Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine.
- (3) Povjerenstvo za izbor u okviru svojih mjerodavnosti:
 - vrši pregled prijava kandidata,
 - sprovodi intervjue sa prijavljenim kandidatima,
 - sastavlja listu kandidata i dostavlja istu ministru Ministarstva pravde BiH,
 - vrši i druge poslove koji proizilaze iz Zakona i ove odluke.

Članak 5.

Pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja Bosne i Hercegovine imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Kandidat za upražnjenu poziciju iz članka 5. ove odluke dužan je ispunjavati sljedeće opće uvjete:

- da je državljanin Bosne i Hercegovine,
- da je stariji od 18. godina ali da nije navršio zakonski propisanu starosnu dob za mirovinu, odnosno da nije ostvario pravo na osobnu mirovinu po bilo kojem temelju,
- da je zdravstveno sposoban za obavljanje poslova za koje se kandidira (uvjerenje dostavlja kandidat po prijemu),

- da nije otpušten iz državne službe kao rezultat stegovne mjere na bilo kojoj razini vlasti u Bosni i Hercegovini u periodu od tri godine prije dana objavljivanja javnog oglasa,
- da nije pod optužnicom Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (članak IX. 1. Ustava Bosne i Hercegovine),
- da se protiv njega ne vodi kazneni postupak, odnosno da nije osuđivan za kazneno djelo ili privredni prestup, koji predstavlja smetnju za imenovanje na upražnjenu poziciju, u roku od pet godina od dana izdržane, izvršene ili zastarjele kazne,
- da nije na funkciji u političkoj stranci u smislu člana rukovodnog tijela,
- da mu odlukom suda nije zabranjeno obavljanje aktivnosti na poziciji na koju se kandidira.

Članak 7.

Pored općih uvjeta koji su predviđeni u članku 6. ove odluke, kandidat treba da ispunjava i posebne uvjete:

- VII stupanj stručne spreme (VSS),
- diplomirani pravnik,
- položen pravosudni ispit,
- iskustvo u radu u pravosuđu, odvjetništvu i drugim državnim tijelima, tvrtkama (društvima) i drugim pravnim osobama u trajanju od osam godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim tijelima i pravnim osobama stekao visok ugled pravnog stručnjaka,
- poznavanje rada na računalu.

Članak 8.

Za sve kandidate koji ispunjavaju opće i posebne uvjete iz čl. 6. i 7. ove odluke u postupku konačnog izbora uzeće se i sljedeći kriteriji:

- dužina radnog iskustva na traženim poslovima,
- kvalitet obavljanja dosadašnjih poslova,
- komunikacijske i organizacijske sposobnosti,
- sposobnost nepristrasnog donošenja odluka,
- rezultati rada tijekom karijere.

Članak 9.

Ova odluka se izravno primjenjuje u postupku konačnog imenovanja pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja Bosne i Hercegovine.

Članak 10.

Za sva pitanja koja nisu uređena ovom odlukom, izravno se primjenjuju odredbe Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine.

Članak 11.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 09-07-25-743/17
30. siječnja 2017. godine

Ministar
Josip Grubeša, v. r.

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ

231

На основу члана 14. став 1. алинеја ви)) Закона о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09 и 32/13), а у вези са чланом 60. Правилника о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 50/09, 80/11, 48/12 и 74/14), Управни одбор

Управе за индиректно опорезивање, по приједлогу Владе Републике Српске, на 18. сједници одржаној 20.02.2017. године, донио је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О
КОЛИЧИНАМА ДИЗЕЛ-ГОРИВА НА КОЈЕ СЕ НЕ
ПЛАЋА ПУТАРИНА ЗА 2017. ГОДИНУ**

I

У Одлуци утврђују се количине дизел-горива које се користи за потребе рудника, термоелектрана и жељезница на које се не плаћа путарина за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 84/16) у тачки II подтачка б) послјије алинеје 1.9. додаје се нова алинеја 1.10 која гласи:

1.10	"Рудник боксита" а.д. Сребреница	1.341.000
------	----------------------------------	-----------

II

У тачки II подтачка б) у алинеји 1. умјесто броја 39.247.522 уписује се број 40.588.522, а у тексту иза табеле умјесто 41.097.522 уписује се број 42.438.522.

III

За реализацију ове Одлуке задужује се Управа за индиректно опорезивање.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ" и у службеним гласницима ентитета.

Број УО 2002/18/17

20. фебруара 2017. године
Мостар

Предсједавајући УО УИО
Вјекослав Беванда, с. р.

На основу члана 14. став 1. алинеја vii) Закона о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09 и 32/13), а у веzi са чланом 60. Правилника о примјени Закона о акцизама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 50/09, 80/11, 48/12 и 74/14), Управни одбор Управе за индиректно опорезивање, по приједлогу Владе Републике Српске, на 18. сједници одржаној 20.02.2017. године, донио је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О КОЛИЧИНАМА
ДИЗЕЛ-ГОРИВА НА КОЈЕ СЕ НЕ ПЛАЋА ЦЕТАРИНА
ЗА 2017. ГОДИНУ**

I

У Одлуци утврђују се количине дизел-горива које се користи за потребе рудника, термоелектрана и жељезница на које се не плаћа цестарина за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 84/16) у тачки II подтачка б) послјије алинеје 1.9. додаје се нова алинеја 1.10 која гласи:

1.10	"Рудник боксита" а.д. Сребреница	1.341.000
------	----------------------------------	-----------

II

У тачки II подтачка б) у алинеји 1. умјесто броја 39.247.522 уписује се број 40.588.522, а у тексту иза табеле умјесто 41.097.522 уписује се број 42.438.522.

III

За реализацију ове Одлуке задужује се Управа за индиректно опорезивање.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ" и у службеним гласилима ентитета.

Број УО 2002/18/17
20. фебруара 2017. године
Мостар

Предсједавајући УО УИО
Вјекослав Беванда, с. р.

Темелјем члана 14. став 1. алинеја vii) Закона о систему неizravnог опорезивања у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09 и 32/13), а у свеzi са чланком 60. Правилника о примјени Закона о трошаринама у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 50/09, 80/11, 48/12 и 74/14), Управни одбор Управе за неizravno опорезивање, по приједлогу Владе Републике Српске, на 18. сједници одржаној 20.02.2017. године, донио је

**ОДЛУКУ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О КОЛИЧИНАМА
ДИЗЕЛ-ГОРИВА НА КОЈЕ СЕ НЕ ПЛАЋА ЦЕТАРИНА
ЗА 2017. ГОДИНУ**

I

У Одлуци утврђују се количине дизел-горива које се користи за потребе рудника, термоелектрана и жељезница на које се не плаћа цестарина за 2017. годину ("Службени гласник БиХ", број 84/16) у тачки II подтачка б) послјије алинеје 1.9. додаје се нова алинеја 1.10 која гласи:

1.10	"Рудник боксита" а.д. Сребреница	1.341.000
------	----------------------------------	-----------

II

У тачки II подтачка б) у алинеји 1. умјесто броја 39.247.522 уписује се број 40.588.522, а у тексту иза табеле умјесто 41.097.522 уписује се број 42.438.522.

III

За реализацију ове Одлуке задужује се Управа за неizravno опорезивање.

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а биће објављена у "Службеном гласнику БиХ" и у службеним гласилима ентитета.

Број УО 2002/18/17
20. вељаче 2017. године
Мостар

Предсједатељ УО УНО
Вјекослав Беванда, в. р.

**АГЕНЦИЈА ЗА ПОШТАНСКИ САОБРАЋАЈ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

232

На основу члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), члана 10. став (5) тачке б) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 33/05), члана 8. Статута Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 92/07) и члана 3. Пословника о раду Савјета Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине (број 01.-27/07 од 05.12.2007. године), Савјет Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине на 18. сједници одржаној 22.02.2017. године, доноси

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ИЗДАВАЊУ ЛИЦЕНЦИ
ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА**

Члан 1.

У Правилнику о издавању лиценци за обављање поштанских услуга ("Службени гласник БиХ", број 43/09 и 57/14) члан 7. став (5) мијења се и гласи: "Поштански оператер који обавља курирске услуге може уговорити возило за превоз курирских пошиљака или услугу превоза курирских пошиљака, с тим да особа која обавља превоз не може обављати пријем и уручење курирске пошиљке ако није у радном односу са тим поштанским оператером".

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Предсједавајући
Савјета Агенције
Број 01-03-2-02-2-611-10/16
22. фебруара 2017. године
Др sc. **Нино Ђорић**, с. р.

На основу члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ" бр. 32/02 и 102/09), члана 10. став (5) тачке б) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 33/05), члана 8. Statuta Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 92/07) и члана 3. Poslovnika о раду Вијећа Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине (број 01.-27/07 од 05.12.2007. године), Вијеће Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине на 18. сједници одржаној 22.02.2017. године, donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ИЗДАВАЊУ ЛИЦЕНЦИ ЗА
ОБАВЉАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА**

Члан 1.

У Правилнику о издавању лиценци за обављање поштанских услуга ("Службени гласник БиХ", бр. 43/09 и 57/14) члан 7. став (5) мијења се и гласи: "Поштански оператер који обавља курирске услуге може уговорити возило за превоз курирских пошиљака или услугу превоза курирских пошиљака, с тим да особа која обавља превоз не може обављати пријем и уручење курирске пошиљке ако није у радном односу са тим поштанским оператером".

Члан 2.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Предсједатељ
Вијећа Агенције
Број 01-03-2-02-2-611-10/16
22. фебруара 2017. године
Др sc. **Нино Ђорић**, с. р.

На основу члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), члана 10. став (5) тачке б) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 33/05), члана 8. Statuta Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 92/07) и члана 3. Poslovnika о раду Вијећа Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине (број 01.-27/07 од 5.12.2007. године), Вијеће Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине на 18. сједници одржаној 22.2.2017. године, donosi

ПРАВИЛНИК**О ИЗМЈЕНИ ПРАВИЛНИКА О ИЗДАВАЊУ ЛИЦЕНЦИЈА
ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА**

Чланак 1.

У Правилнику о издавању лиценција за обављање поштанских услуга ("Службени гласник БиХ", бр. 43/09 и 57/14) чланак 7. став

(5) мијења се и гласи: "Поштански оператер који обавља курирске услуге може уговорити возило за превоз курирских пошиљака или услугу превоза курирских пошиљака, с тим да особа која обавља превоз не може обављати пријем и уручење курирске пошиљке ако није у радном односу са тим поштанским оператером".

Чланак 2.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Предсједатељ
Вијећа Агенције
Број 01-03-2-02-2-611-10/16
22. фебруара 2017. године
Др sc. **Нино Ђорић**, в. р.

**УСТАВНИ СУД
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ****233**

Уставни суд Босне и Херцеговине у пленарном сазиву, у предмету број **У 17/16**, рјешавајући захтјев **30 посланика Народне скупштине Републике Српске**, на основу члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мирсад Ђеман, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Златко М. Кнежевић, потпредсједник
Маргарита Цаца-Николовска, потпредсједница
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
Giovanni Grasso, судија
на сједници одржаној 19. јануара 2017. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснован захтјев **30 посланика Народне скупштине Републике Српске** за оцјену уставности "свих закона и осталих општих правних аката усвојених од стране Парламента Федерације Босне и Херцеговине од његовог конституисања послје избора 2014. године" (прилог овој одлуци чини списак оспорених закона).

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ**I. Увод**

1. Тридесет посланика Народне скупштине Републике Српске (у даљњем тексту: подносиоци захтјева) поднијело је Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) 29. септембра 2016. године захтјев за оцјену усаглашености "свих закона и осталих општих правних аката усвојених од стране Парламента Федерације Босне и Херцеговине од његовог конституисања послје избора 2014. године" (наведених у прилогу овој одлуци) са Уставом Босне и Херцеговине. Такође, подносиоци захтјева су затражили да се донесе привремена мјера којом би се обуставило извршење свих закона и осталих општих правних аката, као и да се забрани рад Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине све док се у њему не оствари конститутивност Срба у пуном капацитету а све до доношења коначне одлуке Уставног суда о захтјеву.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 став (2) тачка а) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, од Парламента Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту:

Парламент ФБиХ) затражено је да достави одговор на захтјев 6. октобра 2016. године.

3. Парламент ФБиХ (Дом народа и Представнички дом) је доставио одговор на захтјев 3. и 4. новембра 2016. године.

4. Уставни суд је, у смислу одредбе члана 16 став 3 Правила Уставног суда, 11. октобра 2016. године затражио од Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине да достави овом суду Одлуку број У 30/15. Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине је доставио овом суду тражену одлуку 17. октобра 2016. године.

III. Захтјев

а) Наводи из захтјева

5. Подносиоци захтјева сматрају да су сви закони и остали општи правни акти усвојени након конституисања Парламента ФБиХ послје избора 2014. године супротни Уставу Босне и Херцеговине, посебно алинеји његове Преамбуле, која гласи: "Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталима), и грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи." Дакле, према мишљењу подносилаца захтјева, Парламент ФБиХ, конкретно Дом народа Парламента ФБиХ, својим радом, односно вршењем законодавне власти супротно Уставу Босне и Херцеговине, тј. принципу конститутивности сва три народа у оба ентитета цијели поменути период крши Устав Босне и Херцеговине, посебно цитирану алинеју његове Преамбуле.

6. Указано је на то да је одлуком Уставног суда у предмету број У 5/98, на основу цитиране алинеје Преамбуле Устава Босне и Херцеговине, утврђена конститутивност Срба, Бошњака и Хрвата на простору цијеле Босне и Херцеговине, односно у оба њена ентитета, као и обавеза ентитета да створе услове да се она у пуном капацитету остварује. У складу са наведеним а ради спровођења поменуте одлуке, Уставом Федерације БиХ је, између осталог, прописано да ће састав Дома народа Парламента ФБиХ бити паритетан, тако да сваки конститутивни народ има исти број делегата. Сходно томе, Дом народа Парламента ФБиХ се састоји од 58 делегата, и то по 17 делегата из реда сваког од конститутивних народа и седам делегата из реда Осталих.

7. Истакнуто је да је одредбама Изборног закона БиХ прописано да Дом народа Парламента ФБиХ не може да буде конституисан све док се не изабере сви делегати из реда свих конститутивних народа и Осталих. Међутим, и поред наведеног, Дом народа Парламента ФБиХ је конституисан послје избора 2014. године са само 13 делегата из реда српског народа, чиме је нарушен принцип паритета из Устава Федерације БиХ (члан 6.1) а који је резултат спровођења Одлуке о конститутивности (број У 5/98).

8. Указано је да, према одредбама Устава Федерације Босне и Херцеговине, сви акти Парламента ФБиХ, осим Пословника и декларација, захтијевају да буду потврђени у оба дома. Међутим, с обзиром на наведено, Дом народа Парламента ФБиХ своју надлежност не врши сагласно Уставу Босне и Херцеговине, Уставу Федерације Босне и Херцеговине и у складу са одредбама Изборног закона БиХ.

9. Подносиоци захтјева наглашавају да, иако Изборни закон БиХ децидирано прописује више могућности (поступака) за попуњавање Дома народа Парламента ФБиХ делегатима из реда сва три народа, све док Дом Парламента ФБиХ не буде комплетан, поводом овог питања Федерација БиХ до данас није учинила ништа. Због тога, подносиоци захтјева сматрају да је на овај начин нарушен принцип конститутивности српског народа у Федерацији БиХ, односно да Срби као конститутиван народ у цијелој Босни и

Херцеговини, што је уставна гаранција, немају овакав статус у Федерацији БиХ у вршењу законодавне власти, што је суштина овог принципа.

10. Посебно наглашавају да, с обзиром на механизам заштите виталног националног интереса, у Дому народа Парламента ФБиХ Срби, као народ, наведени механизам не могу да користе у пуном капацитету као остали народи. Наиме, Клуб Срба са 13 делегата није у стању да покрене питање заштите виталног националног интереса (осим ако свих 13 не потпише тај захтјев, што врло често може да буде политички, односно партијски условљено, што није смисао виталног националног интереса). Као примјер се наводи чињеница да су крајем 2015. године 2/3 од постојећих 13 делегата затражиле заштиту виталног националног интереса, али да Уставни суд ФБиХ захтјев није прихватио са образложењем да захтјев нису потписале 2/3 српских делегата од укупног броја 17, који не постоји.

11. Истакнуто је да су резултат оваквог конституисања и рада Дома народа Парламента ФБиХ, тј. оваквог очигледног кршења права конститутивног народа, неуставни правни акти. Наглашава се да је Република Српска у више наврата инсистирала да се оваква очигледна неуставност отклони, али да се наведено наставља и даље.

12. Имајући у виду наведено, подносиоци захтјева траже да Уставни суд, ради заштите права конститутивности на коме Босна и Херцеговина почива и спровођења Одлуке Уставног суда о конститутивности (број У 5/98), све опште правне акте, а посебно законе, које је усвојио Парламент ФБиХ прогласи неуставним.

13. Поред наведеног, у смислу одредбе члана 64 Правила Уставног суда, подносиоци захтјева траже да, ради заштите конститутивности српског народа у Федерацији БиХ, Уставни суд обустави извршење свих наведених аката до своје коначне одлуке, као и да забрани овакав рад Дома народа Парламента ФБиХ све док се у њему конститутивност Срба не оствари у пуном капацитету. Такође, у смислу наведеног, захтијевају да се предметни захтјев разматра приоритетно.

б) Одговор на захтјев

14. Парламент ФБиХ (Дом народа и Представнички дом) је навео да нити једном од конститутивних народа није дат привилеговани положај, односно да не постоји "систем који резервише све јавне положаје само за припаднике одређених група". Дакле, уставне, законске или препреке из Пословника да се оспорени закони усвоје у Дому народа Парламента ФБиХ нису постојале. Истакнуто је да Изборни закон БиХ ни у једној својој одредби не прописује да Дом народа Парламента ФБиХ не може да буде конституисан док се не изабере сви делегати. Указано је на то да је приликом конституисања Дома народа Парламента ФБиХ Централна изборна комисија БиХ исцрпила све могућности предвиђене Изборним законом које прописују начин попуњавања Дома народа Парламента ФБиХ. Истакнуто је да је чињеница да у Федерацији БиХ не постоји ни уставни, ни законски механизам који би гарантовао попуњавање Дома народа Парламента ФБиХ бројем делегата из сваког конститутивног народа и Осталих. То оставља могућност да не буде изабран утврђени број делегата из било ког конститутивног народа и Осталих. Међутим, ниједном од конститутивних народа није дат привилеговани положај, односно не постоји "систем који резервише све јавне положаје за припаднике одређених група", односно није онемогућена једнакост у уживању политичких права.

15. Указано је на члан 110 Пословника о раду Дома народа Парламента ФБиХ којим је прописано да овај дом

своје одлуке доноси већином гласова од укупног броја делегата у Дому народа Парламента ФБиХ ако Уставом, законом или Пословником није другачије одређено. Наведено је да укупан број делегата представља број делегата којима је верификован мандат у текућем сазиву. Према томе, наведеним пословником није одређено да је, као услов ваљаности усвојене одлуке тог дома, прописано да одлуку истовремено мора да подржи одређени број делегата свих националних клубова Дома.

16. Наведено је да је Амандманом XXXIX на Устав Федерације БиХ прописана процедура за законе, друге прописе и акте у вези са виталним националним интересом. Према наведеној процедури, одређени закони, други пропис или акт може да се прогласи питањем од виталног националног интереса у два случаја: у првом, уколико то тврди више од једног предједавајућег или потпредједавајућег Дома народа и, у другом случају, ако то тврде само један предједавајући и 2/3 одговарајућег националног клуба делегата. Могућност позивања на витални национални интерес *in abstracto* има циљ да се омогући представницима свих конститутивних народа ефективно учествовање у власти како би се евентуално спријечило усвајање закона који имају деструктиван утицај на витални национални интерес који је у питању. Истакнуто је да су суштина и *ratio* процедуре за законе који се односе на витални национални интерес само у томе да се одређена питања која се прогласе питањима од виталног националног интереса разматрају и усвајају под стожијим процедуралним условима. Указују на то да подносиоци захтјева нису навели ни да ли је, евентуално, потпредједавајући Дома народа из реда српског народа покренуо процедуру из Амандмана XXXIX на Устав Федерације БиХ, мада му је та могућност дата. Слиједећи наведено, према мишљењу Парламента ФБиХ, 13 чланова Клуба делегата српског народа, према Уставу Федерације Босне и Херцеговине и Пословнику о раду Дома народа Парламента ФБиХ, има могућност да покрене процедуру за законе који се односе на витални интерес српског народа.

17. Истакнуто је да су оспорени закони донесени у складу са Уставом Босне и Херцеговине. С тим у вези је указано на Одлуку Уставног суда број У 5/05 и њене релевантне дијелове. Према мишљењу Парламента ФБиХ, уставне, законске или препреке из Пословника да се оспорени закони усвоје у Дому народа Парламента ФБиХ нису постојале.

18. Наглашено је да је давање одговора на захтјев било отежано будући да су се подносиоци захтјева приликом навођења своје аргументације недовољно јасно позвали на одредбе Устава Босне и Херцеговине, Устава Федерације Босне и Херцеговине и Изборног закона БиХ. На крају, Парламент ФБиХ је предложио да се предметни захтјев одбије као неоснован.

19. У оквиру свог одговора, Парламент ФБиХ (Дом народа) је доставио и мишљење Владе ФБиХ поводом предметног захтјева у којем се наводи да, иако нису именована четири делегата из реда српског народа у Дом народа Парламента ФБиХ, одлагање да се конституише Дом народа, или обустављање његовог рада до именовања преосталих делегата, довело би до потпуног парализовања законодавне власти у Федерацији БиХ и до блокаде функционисања свих органа власти на свим нивоима у Федерацији БиХ. С тим у вези, Влада ФБиХ је подсјетила на налог Високог представника међународне заједнице у Босни и Херцеговини од 27. марта 2011. године који се односи на рад Дома народа Парламента ФБиХ. Даље је Влада ФБиХ указала да је Федерација БиХ поступила у складу са Одлуком

Уставног суда БиХ број У 5/05. Наглашено је да је за подношење захтјева за заштиту виталног националног интереса довољно 12 потписа, а не 13, како то тврде подносиоци захтјева. Такође је указано на то да је потпуно ирелевантно којој политичкој опцији или статусу припадају делегати, будући да је у фокусу уставно право, односно право и дужност члана Дома народа Парламента ФБиХ, како је то утврдио и Уставни суд ФБиХ у својој Одлуци број У 29/15 од 17. фебруара 2016. године.

ц) Одлука Уставног суда ФБиХ број У 30/15

20. Рјешењем Уставног суда ФБиХ (Вијеће за заштиту виталног интереса, у даљем тексту: Вијеће) број У 30/15 од 20. новембра 2015. године утврђено је да захтјев Клуба српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ за заштиту виталног националног интереса српског народа у поступку доношења Приједлога закона о измјени и допуни Закона о државној служби у Федерацији БиХ није прихватљив. У образложењу одлуке, у дијелу становишта Вијећа (параграф 5), наводи се да Вијеће сматра да 10 чланова Клуба не представља 2/3 већину "и ако Клуб делегата српског народа није попуњен у пуном капацитету", имајући у виду да клубови конститутивних народа у Дому народа Парламента ФБиХ, према Уставу Федерације БиХ, имају по 17 чланова. Због тога је утврђено да нису испуњене процесне претпоставке о прихватљивости захтјева утврђене у Амандману XL на Устав Федерације Босне и Херцеговине и члану 49 Пословника Уставног суда ФБиХ.

IV. Релевантни прописи

21. У Уставу Босне и Херцеговине релевантне одредбе гласе:

Преамбула

[...]

Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталима), и грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи:

Члан I/2.

Босна и Херцеговина

[...]

2. Демократска начела

Босна и Херцеговина је демократска држава која функционише на принципу владавине права и на основу слободних и демократских избора.

Члан II/2.

Права и слободе предвиђене Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода и у њеним протоколима директно се примјењују у Босни и Херцеговини. Ови акти имају приоритет над свим осталим законима.

Члан II/4.

Уживање права и слобода, предвиђених овим чланом или међународним споразумима наведеним у Анексу I овог Устава, обезбјеђено је свим лицима у Босни и Херцеговини без дискриминације по било којој основи као што су пол, раса, боја, језик, вјероисповијест, политичко и друго мишљење, национално и социјално поријекло или повезаност са националном мањином, имовина, рођење или други статус.

22. Амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" број 16/02 од 28. априла 2002. године) у релевантном дијелу гласе:

Амандман XXXIII

Састав Дома народа и избор чланова

(1) Састав Дома народа Федерације Босне и Херцеговине ће бити паритетан тако да сваки конститутивни народ има исти број делегата.

(2) Дом народа састоји се од 58 делегата, и то по 17 делегата из реда сваког од конститутивних народа и седам делегата из реда Осталих.

(3) Остали имају право равноправно учествовати у поступку већинског гласања.

Амандман XXXIV

(1) Делегате Дома народа бирају кантоналне скупштине из реда својих делегата пропорционално националној структури становништва.

(2) Број делегата за Дом народа који се бирају у сваком кантону сразмјеран је броју становника кантона с тим што се број, структура и начин избора делегата утврђују законом.

(3) У Дому народа бит ће најмање један Бошњак, један Хрват и један Србин из сваког кантона који имају најмање једног таквог делегата у свом законодавном тијелу.

(4) Делегате Бошњаке, Хрвате и Србе из сваког кантона бирају заступници из реда тог конститутивног народа у складу са изборним резултатима у законодавном тијелу тог кантона, а избор делегата из реда Осталих уредит ће се законом.

(5) У Дому народа не може да врши функцију делегата ниједан заступник у Заступничком дому, нити вијећник опћинског вијећа.

Амандман XXXVII

Дефиниција виталног интереса

Витални национални интереси конститутивних народа су дефинисани на сљедећи начин:

- остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти;

- идентитет једног конститутивног народа;

- уставни амандмани;

- организација органа јавне власти;

- једнака права конститутивних народа у процесу доношења одлука;

- образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе;

- територијална организација;

- систем јавног информисања

и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Дому народа.

Амандман XXXVIII

Парламентарна процедура за заштиту виталних интереса

(1) Закони или други прописи или акти који се поднесу Заступничком дому у Федерацији Босне и Херцеговине, такођер се усвајају у Дому народа Федерације Босне и Херцеговине.

[...]

Амандман XXXIX

Процедура за законе у вези са виталним интересом, како је то дефинисано у листи из Амандмана XXXVII

(1) Уколико више од једног председавајућег или потпредседавајућег Дома народа сматра да закон спада у питања од виталног националног интереса дефинисана у Амандману XXXVII на Уставу Федерације Босне и Херцеговине, закон ће бити уврштен у дневни ред Дома народа као питање од виталног националног интереса.

(2) Ако само један председавајући или потпредседавајући тврди да закон спада у питања од виталног националног интереса, 2/3 већина одговарајућег клуба може да прогласи да је ријеч о питању са листе

виталних интереса. У том случају ће се сlijедити процедура описана у Амандману XL.

(3) Председавајући и потпредседавајући морају да донесу одлуку у року од једне седмице.

(4) Уколико већина сваког клуба који има делегате у Дому народа гласа за такве законе или друге прописе или акте, сматрат ће се да су они усвојени.

(5) Уколико се у Дому народа постигне сагласност о амандманима, такав закон, пропис или акт се поново подноси Заступничком дому на одобравање.

(6) Уколико сагласност није могућа у Дому народа или уколико се на предлог амандмана не добије сагласност, формира се заједничка комисија од представника Заступничког дома и Дома народа. Заједничка комисија је састављена на паритетном основу и одлуке доноси консензусом. Заједничка комисија усаглашава текст закона. Уколико се текст закона усагласи, закон се сматра усвојеним.

(7) Уколико се не постигне сагласност, закон неће бити усвојен, те се исти враћа предлагачу на нови поступак. У том случају предлагач не може да поднесе исти текст закона, прописа или акта.

Амандман XL

Процедура за законе који се односе на витални национални интерес уколико је одлучено 2/3 већином једног од клубова конститутивних народа у Дому народа

(1) У случају да 2/3 једног од клубова конститутивних народа у Дому народа одлучи да се закон, други пропис или акт односе на витални интерес, закон ће разматрати Дом народа.

(2) Уколико већина сваког клуба заступљеног у Дому народа гласа за тај закон, други пропис или акт, он се сматра усвојеним.

(3) Уколико се Дом народа усагласи о амандманима, закон, пропис или акт се поново достављају на одобрење Заступничком дому.

(4) Уколико Заједничка комисија из Амандмана XXXIX не постигне сагласност, питање се просљеђује Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине да донесе коначну одлуку да ли се предметни закон односи на витални интерес једног од конститутивних народа.

[...]

23. Устав Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" број 1/94 од 21. јула 1994. године) у релевантном дијелу гласи:

Члан 17.

Уколико Уставом није другачије утврђено, одлуке Парламента Федерације захтијевају потврду оба дома, осим за пословнике и декларације које домови самостално доносе.

Члан 19.

Остале одлуке доносе се простом већином у сваком дому, уколико није другачије утврђено овим уставом или пословником тога дома.

24. Пословник о раду Дома народа Парламента ФБиХ ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" број 27/03) у релевантном дијелу гласи:

Члан 110.

Дом народа одлучује на сједници ако је присутна већина делегата, ако Уставом Федерације и овим пословником није другачије утврђено.

Одлуке се доносе већином гласова од укупног броја делегата у Дому народа, ако Уставом, законом и овим пословником није другачије утврђено.

Укупан број делегата представља број делегата којима је верификован мандат у текућем сазиву.

25. У **Изборном закону Босне и Херцеговине** ("Службени гласник БиХ" бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 и 31/16 - за потребе ове одлуке коришћена је неслужбена пречишћена верзија овог закона објављена на www.izbori.ba) релевантне одредбе гласе:

ПОТПОГЛАВЉЕ Б
ДОМ НАРОДА ПАРЛАМЕНТА
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 10.10

Кантонална законодавна тијела бирају педесет осам (58) делегата у Дом народа, седамнаест (17) из реда бошњачког, седамнаест (17) из реда српског, седамнаест (17) из реда хрватског народа и седам из реда осталих.

Члан 10.11

(1) Представници из реда бошњачког, хрватског, српског народа и реда осталих у свакој скупштини кантона бирају делегате из свог конститутивног народа у том кантону.

(2) Свака странка која је заступљена у одговарајућим клубовима конститутивних народа и осталих или сваки члан једног од тих клубова има право номинирати једног или више кандидата на листи за избор делегата тог одређеног клуба из тог кантона.

(3) Свака листа може садржавати више кандидата од броја делегата који се бирају, под условом да законодавно тијело кантона има већи број делегата из реда бошњачког, хрватског, српског народа и осталих, од броја делегата из реда бошњачког, хрватског, српског народа и из реда осталих који се бирају у Дом народа.

Члан 10.12

(1) Број делегата из сваког конститутивног народа и из реда осталих, који се бирају у Дом народа из законодавног тијела сваког кантона је пропорционалан броју становника кантона према посљедњем попису. Изборна комисија одређује, након сваког пописа, број делегата који се бирају из сваког конститутивног народа и из реда осталих, а који се бирају из законодавног тијела сваког кантона.

(2) За сваки кантон, број становника из сваког конститутивног народа и из реда осталих се дијели бројевима 1, 3, 5, 7, итд. све док је то потребно за расподелу. Бројеви који се добију као резултат ових дијелења представљају количнике сваког конститутивног народа и осталих у сваком кантону. Сви количници конститутивних народа се редају засебно по величини тако што се највећи количник сваког конститутивног народа и из реда осталих ставља на прво мјесто. Сваком конститутивном народу се даје једно мјесто у сваком кантону. Највећи количник за сваки конститутивни народ у сваком кантону се брише са листе количника тог конститутивног народа. Преостала мјеста се дају конститутивним народима и осталим, једно по једно, од највећег према најмањем према преосталим количницима на листи.

(Напомена: Одлуком Уставног суда број У 23/14 од 1. децембра 2016. године утврђено је да одредба члана 10.12 став 2, у дијелу "Сваком конститутивном народу даје се једно мјесто у сваком кантону", није у складу са чланом I/2 Устава Босне и Херцеговине, одлука доступна на web-страници Уставног суда www.ustavnisud.ba)

Члан 10.13

Избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ се врши одмах по сазивању кантоналне скупштине након

избора за кантоналне скупштине, а најкасније мјесец дана након овјере избора у складу с чланом 5.32 овог закона.

Члан 10.14

(1) Сваки делегат у кантоналној скупштини даје један глас за листу на којој је његов одговарајући клуб.

(2) Избор се врши тајним гласањем.

Члан 10.15

Резултат гласања се доставља Изборној комисији Босне и Херцеговине за коначну расподелу мјеста. Мандати се расподељују један по један по листама или кандидату са највишим количницима који су резултирали из формуле за пропорционалну расподелу утврђену у члану 9.5 овог закона. Када листа добије мандат, мандат се распоређује с врха листе.

Члан 10.16

(1) Када се не изабере потребан број делегата који се бирају у Дом народа из реда сваког конститутивног народа или из реда осталих у датом законодавном тијелу кантона, преостали број делегата из реда бошњачког, хрватског и српског народа или осталих бира се из другог кантона, док се не изабере потребан број делегата из реда сваког конститутивног народа.

(2) Изборна комисија Босне и Херцеговине врши поновну расподелу мјеста која се не могу попуњити из једног кантона одмах по завршетку првог круга избора делегата у Дом народа у свим кантонима. Изборна комисија врши прерасподелу тог мјеста неизабраном кандидату који има највиши количник на свим листама које се кандидују за одговарајући конститутивни народ или за групу осталих у свим кантонима.

Члан 10.17

(1) Уколико неко мјесто остане упражњено услед смрти, оставке или трајне онеспособљености делегата у Дому народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, то мјесто попуњава следећи квалификовани кандидат на истој листи на којој је био делегат који је умро, дао оставку или је трајно онеспособљен.

(2) Уколико на листи нема преосталих кандидата, мандат се додјељује неизабраном кандидату са највишим количником с друге листе који се кандидује за одговарајући конститутивни народ или за групу осталих у истом кантону.

(3) Уколико нема таквог кандидата, Изборна комисија Босне и Херцеговине врши прерасподелу тог мјеста у складу с чланом 10.16 став (2) овог закона.

Члан 10.18

(1) Мандат делегата Дома народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине траје четири (4) године.

(2) У случају распуштања кантоналне скупштине, мандати делегата које је именovala та кантонална скупштина истичу по именовању нових делегата које бира нова кантонална скупштина након нових избора. Мандат тих нових делегата траје до наредних редовно заказаних избора.

26. **Међународна конвенција о уклањању свих облика расне дискриминације** у релевантном дијелу гласи:

Члан 2. став 1. тачка ц)

1. Државе чланице осуђују расну дискриминацију и обавезују се да свим одговарајућим средствима и без одгоде спроводе политику која тежи да укине сваки облик расне дискриминације и да потпомажу разумијевање између свих раса, и у ту сврху:

ц) Свака држава чланица треба да предузме ефикасне мјере ради поновног разматрања националне и локалне

владине политике и измјене, укидања или поништавања сваког закона и сваког прописа који има сврху да уведе расну дискриминацију или да је овјековјечи тамо гдје она постоји.

Члан 5. став 1. тачка ц)

1. Сходно основним обавезама наведеним у члану 2 ове конвенције, државе чланице обавезују се да забране и да укину расну дискриминацију у свим њеним облицима и да јемче право свакоме на једнакост пред законом без разлике на расу, боју или национално или етничко поријекло, нарочито у погледу уживања сљедећих права:

ц) политичка права, нарочито права учешћа на изборима, права гласа и кандидатуре – према систему општег и једнаког права гласа, права учествовања у влади, као и управљању јавним пословима, на свим нивоима, и права приступа, под једнаким условима, јавним функцијама.

V. Допустивост

27. При испитивању допустивости захтјева Уставни суд је пошао од одредаба члана VI/3а) Устава Босне Херцеговине.

Члан VI/3а) Устава Босне и Херцеговине гласи:

Уставни суд има искључиву надлежност да одлучује у споровима који по овом Уставу настају између ентитета, или између Босне и Херцеговине и једног или оба ентитета, или између институција Босне и Херцеговине, укључујући, али се не ограничавајући само на то:

- Да ли је одлука неког ентитета да успостави специјални паралелни однос са неком од сусједних држава сагласна овом Уставу, укључујући и одредбе које се односе на суверенитет и територијални интегритет Босне и Херцеговине.

- Да ли је нека члан устава или закона ентитета у сагласности са овим Уставом.

Спорове могу покренути само чланови Предсједништва, предсједавајући Министарског савјета, предсједавајући или замјеник предсједавајућег било којег вијећа Парламентарне скупштине, једна четвртина чланова било којег вијећа Парламентарне скупштине или једна четвртина било ког законодавног вијећа неког ентитета.

28. Уставни суд запажа да су подносиоци захтјева затражили да се одлучи о томе да ли су оспорени закони донесени у складу са Уставом Босне и Херцеговине. Имајући у виду да Народна скупштина Републике Српске има 83 посланика, те да је предметни захтјев поднијело 30 посланика, Уставни суд закључује да је захтјев поднио овлашћени субјекат из члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине.

29. На основу наведеног а у складу са одредбама члана VI/3а) Устава Босне и Херцеговине и члана 19 Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да је предметни захтјев допустив, зато што га је поднио овлашћени субјекат, те да не постоји ниједан формални разлог из члана 19 Правила Уставног суда због којег захтјев није допустив.

VI. Меритум

30. Подносиоци захтјева сматрају да оспорени закони и други општи акти усвојени у Дому народа Парламента ФБиХ након избора 2014. године нису у складу са Уставом Босне и Херцеговине, посебно алинејом његове Преамбуле: "Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталима), и грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи." Наведено због тога што, након избора одржаних 2014. године, Дом народа Парламента ФБиХ није конституисан онако како то прописује Устав Федерације Босне и Херцеговине. Наиме, умјесто 17 делегата из српског народа, како је то прописано Уставом Федерације Босне и Херцеговине, тренутно Клуб

делегата српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ чини 13 делегата. Дакле, четири делегатска мјеста у Клубу српског народа нису попуњена.

31. Такође, подносиоци захтјева наводе да, због непопуњености Клуба српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ у пуном капацитету, делегати из реда српског народа нису у могућности да покрену механизам заштите виталног националног интереса. У прилог томе указују на Одлуку Уставног суда ФБиХ број У 30/15 од 20. новембра 2015. године.

32. Имајући у виду наведено, иако подносиоци захтјева, осим цитиране алинеје Преамбуле, експлицитно не указују на одредбе Устава Босне и Херцеговине за које сматрају да су повријеђене, Уставни суд запажа да из предметног захтјева произилази да подносиоци захтјева указују да оспорени закони нису у складу са одредбама члана II/1 у вези са чланом II/2 и II/4 Устава Босне и Херцеговине, као и са одредбом члана 5 став 1 тачка ц) Међународне конвенције о уклањању свих облика расне дискриминације, која се односи на "политичка права, нарочито права учешћа на изборима, права гласа и кандидатуре – према систему општег и једнаког права гласа, права учествовања у влади, као и управљању јавним пословима, на свим нивоима, и права приступа, под једнаким условима, јавним функцијама". Наведено посебно када се има у виду да је Уставни суд у својој досадашњој пракси, у предмету број У 5/05, рјешавао врло слично уставно питање, те да су се захтјевом из тог предмета покретала готово иста уставна питања која се покрећу и предметним захтјевом (види, Уставни суд, Одлука о меритуму број У 5/05 од 27. јуна 2006. године, ст. 11-27, доступна на web-страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

33. Стога ће Уставни суд у конкретном предмету испитати да ли је, због начина на који су донесени оспорени закони, прекршен уставни принцип забране дискриминације имајући при томе у виду своју праксу усвојену у Одлуци број У 5/05 (види, Уставни суд, Одлука о меритуму број У 5/05, већ цитирана, став 14). Такође, Уставни суд ће имати у виду и алинеју Преамбуле Устава Босне и Херцеговине "Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталима), и грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи" на коју указују подносиоци захтјева.

34. Прије свега, Уставни суд подсјећа на наводе из одговора Парламента Федерације БиХ на захтјев у ком је указано да је приликом конституисања Дома народа Парламента ФБиХ Централна изборна комисија БиХ исцрпила све могућности предвиђене Изборним законом које прописују начин попуњавања Дома народа Парламента ФБиХ. Истакнуто је да је чињеница да у Федерацији БиХ не постоји ни уставни, ни законски механизам који би гарантовао попуњавање Дома народа Парламента ФБиХ бројем делегата из сваког конститутивног народа и Осталих.

35. Уставни суд запажа да је и у предмету број У 5/05 подносилац захтјева оспоравао начин на који су донесени оспорени закони, сматрајући да то није у складу са чланом II/1 у вези са чланом II/2 и II/4 Устава Босне и Херцеговине због тога што Дом народа Парламента ФБиХ није конституисан у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине, будући да је именовано само девет делегата из реда српског народа умјесто предвиђених 17 делегата. Подносилац захтјева је сматрао да то онемогућава делегате из реда српског народа да покрену механизам заштите виталног националног интереса, јер нису испуњене формалне претпоставке из Устава Федерације БиХ, будући да постојећи број делегата из реда српског народа у Дому народа не чини потребну 2/3 већину Клуба српског народа који има

овлашћење да покрене наведену процедуру. Стога је Уставни суд са становишта поменутих одредаба Устава Босне и Херцеговине, односно поменуте Конвенције, испитао да ли је због начина на који су донесени оспорени закони прекршен уставни принцип забране дискриминације, те утврдио да је захтјев неоснован.

36. Уставни суд запажа да се у Одлуци број У 5/05 позвао на своју Трећу дјелимичну одлуку у предмету број У 5/98 у којој се истиче да признање конститутивних народа и уставни принцип који се налази у позадини - принцип колективне једнакости намећу обавезу ентитетима да не дискриминишу, у првом реду, оне конститутивне народе који су, у стварности, у мањинском положају у одговарајућем ентитету. Указано је на то да је Уставни суд у тој одлуци нагласио да није само јасна уставна обавеза да се не крше појединачна права на дискриминаторан начин, која су наведена у члану II/3 и II/4 Устава Босне и Херцеговине већ, такође, и уставна обавеза на недискриминацију у смислу права група ако, на примјер, један или два конститутивна народа имају специјални повлашћени третман кроз правни систем ентитета. Даље, Уставни суд је истакао да уставни принцип колективне равноправности конститутивних народа, који произилази из означавања Бошњака, Хрвата и Срба као конститутивних народа, забрањује било какве посебне привилегије за један или два од тих народа, сваку доминацију у структурама власти и сваку етничку хомогенизацију сегрегацијом заснованом на територијалном раздвајању (види, Уставни суд, Трећа дјелимична одлука број У 5/98 од 1. јула 2000. године, тачка 60, доступна на web-страници Уставног суда www.ustavnisud.ba).

37. Даље је Уставни суд подсјетио да је Одлуком број У 5/98, између осталог, прогласио неуставним дијелове оспорених одредаба Устава Федерације БиХ о конститутивности само бошњачког и хрватског народа на територији Федерације БиХ због чега су, ради спровођења наведене одлуке, донесени амандмани на Устав Федерације Босне и Херцеговине с циљем његовог усклађивања са Уставом Босне и Херцеговине. Тако је одредбом става 2 Амандмана XXXIII одређено да се Дом народа састоји од 58 делегата, и то по 17 делегата из реда сваког од конститутивних народа и седам делегата из реда Осталих. Даље, Амандманом XXXIV прописани су принципи и процедура избора делегата Дома народа. Овај амандман прво прописује да се делегати Дома народа бирају "пропорционално националној структури становништва". Затим, прописује да је број делегата за Дом народа који се бирају у сваком кантону "сразмјеран броју становника кантона" и, на крају, прописује да ће ове делегате бирати њихови представници "у складу са изборним резултатима у законодавном органу тог кантона". Тако је, према мишљењу Уставног суда, *de iure*, на основу поменуте Одлуке о конститутивности народа број У 5/98 успостављен принцип колективне равноправности сва три конститутивна народа на цијелој територији Федерације БиХ и, сходно томе, у структурама власти овог ентитета, па и у Дому народа Парламента ФБиХ.

38. Даље је у Одлуци број У 5/05 Уставни суд нагласио да је делегатима из реда српског народа наведеним уставним амандманима загарантован једнак број мјеста у Дому народа Парламента ФБиХ, чиме је успостављен принцип колективне једнакости конститутивних народа у Дому народа Парламента ФБиХ. Због тога је Уставни суд констатовао да, сходно уставним одредбама којима је прописан састав Дома народа Парламента ФБиХ, нема разлике између делегата из реда српског народа и делегата друга два конститутивна народа у остваривању њихових права на "политичка права,

нарочито права учешћа на изборима, права гласа и кандидатуре - према систему општег и једнаког права гласа, права учествовања у влади, као и управљању јавним пословима, на свим нивоима, и права приступа, под једнаким условима, јавним функцијама".

39. Међутим, Уставни суд је указао на то да, након последњих избора, у Дом народа Парламента ФБиХ није изабран онај број делегата који је прописан Амандманом XXXIII на Устав Федерације БиХ. Уставни суд је подсјетио на то да је обавеза политичких партија да на свим нивоима власти за које се предлажу њихови кандидати испоштују принципе Одлуке о конститутивности народа број У 5/98. Указано је и на одредбу члана I/2 Устава Босне и Херцеговине према којој је Босна и Херцеговина демократска држава, заснована на владавини права и слободним изборима.

40. Даље је Уставни суд нагласио да у Федерацији БиХ не постоји ни уставни, ни законски механизам који би гарантовао попуњавање Дома народа Парламента ФБиХ бројем делегата из сваког конститутивног народа и Осталих одређеним Уставом Федерације Босне и Херцеговине, те да управо то оставља могућност да не буде изабран утврђени број делегата из било ког конститутивног народа и Осталих. Међутим, наглашено је да ниједном од конститутивних народа није дат привилегован положај, односно да не постоји "систем који резервише све јавне положаје само за припаднике одређених група", да није онемогућена једнакост у уживању политичких права. Истакнуто је да то не екскулира надлежне власти од обавезе да пронађу механизам који ће обезбиједити конституисање Дома народа Парламента ФБиХ у пуном саставу у сваком случају.

41. Дакле, Уставни суд указује да је уставно питање које се покреће предметним захтјевом готово идентично ономе које је Уставни суд разматрао у својој Одлуци број У 5/05. Наиме, и из предметног захтјева произилази да, након последњих општинских избора одржаних 2014. године, Дом народа Парламента ФБиХ није конституисан онако како је то предвиђено Уставом Федерације Босне и Херцеговине ("58 делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ, 17 из реда бошњачког, 17 из реда српског, 17 из реда хрватског народа и седам из реда Осталих"). С тим у вези, Уставни суд запажа да се поново, након спроведених избора, понавља ситуација да Дом народа Парламента ФБиХ није попуњен у пуном капацитету у односу на Клуб делегата српског народа као што је то био случај и у предмету број У 5/05. Уставни суд примјећује да је приликом разматрања предмета број У 5/05 Клуб српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ тада био попуњен са укупно девет делегата, а тренутно је попуњен са 13 делегата. Такође, Уставни суд запажа да ни сада, као ни тада, када је разматрао захтјев у предмету број У 5/05, нема ни уставног, нити законског механизма којим би било гарантовано попуњавање Дома народа Парламента ФБиХ онако како је то предвиђено Уставом Федерације Босне и Херцеговине. При томе Уставни суд, прије свега, запажа да, супротно наводима из захтјева, у одредбама Изборног закона БиХ нема одредаба о томе да Дом народа Парламента ФБиХ не може да буде конституисан док се не изабере сви делегати. Дакле, произилази да ни одредбама Устава Федерације Босне и Херцеговине, као ни одредбама Изборног закона БиХ није прописано да Дом народа Парламента ФБиХ не може да буде конституисан док се не изабере сви делегати.

42. Даље, Уставни суд запажа да је у Одлуци број У 5/05 наведено да је "Уставни суд закључио да подносилац захтјева није одговарајућим аргументима поткријепио своју тврдњу о немогућности да се заштите витални национални интереси српског народа у Дому народа, односно да постоји

дискриминација сходно овом основу" (види, Уставни суд, Одлука о меритуму број У 5/05, већ цитирана, став 25). За разлику од тог предмета, подносилац захтјева у овом предмету указује на то да се Клуб српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ обраћао Уставном суду ФБиХ поводом заштите виталног националног интереса српског народа у поступку доношења Приједлога закона о измјени и допуни Закона о државној служби у ФБиХ. С тим у вези, Уставни суд примјеђује да Уставни суд ФБиХ није прихватио наведени захтјев због формалних разлога, будући да га нису поднијеле 2/3 од укупног броја (17) делегата Клуба српског народа. С тим у вези, Уставни суд запажа да је Уставном суду ФБиХ предметни захтјев поднијело 10 делегата Клуба српског народа, те да је приликом одлучивања о прихватљивости захтјева Уставни суд ФБиХ имао у виду да Клуб српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ тренутно није попуњен. Међутим, и поред тога, Уставни суд ФБиХ је закључио да 10 чланова Клуба српског народа не представља 2/3 од броја предвиђених 17 делегата.

43. Имајући у виду наведено, Уставни суд запажа да 13 делегата, са колико је попуњен Дом народа, чини више од 2/3 од предвиђених 17 делегата клуба конститутивног народа. Стога је за подношење захтјева за заштиту виталног националног интереса Уставном суду ФБиХ у Клубу српског народа било довољно делегата. Према томе, произилази да Клубу делегата српског народа у тренутној ситуацији, када наведени клуб није попуњен у пуном капацитету, није онемогућено да покрене механизам заштите виталног националног интереса, будући да за такав захтјев може да се формира потребна 2/3 већина од предвиђених 17 делегата и на основу 13 постојећих делегата у том клубу. При томе Уставни суд наглашава да питање одређености појединих делегата и политичких партија унутар Клуба српског народа или било ког другог клуба у Дому народа Парламента ФБиХ за покретање механизма за заштиту виталног националног интереса није уставно питање, већ питање политичких договора унутар клубова.

44. Даље, у односу на заштиту виталног националног интереса, Уставни суд констатује да и у овом предмету, као и у предмету број У 5/05, подносиоци захтјева ни на који начин нису указали да ли су исцрпљене све могућности из Амандмана ХХХИХ на Устав Федерације БиХ. Наиме, Уставни суд понавља да је наведеним амандманом прописана процедура за законе, друге прописе и акте у вези са виталним националним интересом. Сходно наведеној процедури, одређени закон, други пропис или акт могу да се прогласе питањем од виталног националног интереса у два случаја: у првом, уколико то тврди више од једног предсједавајућег или потпредсједавајућег Дома народа и, у другом случају, ако то тврде само један предсједавајући и 2/3 одговарајућег националног клуба делегата. И у овој одлуци, као што је то урадио и у Одлуци број У 5/05, Уставни суд наглашава да могућност позивања на витални национални интерес, *in abstracto*, има циљ да се омогући представницима свих конститутивних народа да ефективно учествују у власти како би се спријечило евентуално усвајање закона који има деструктиван утицај на витални национални интерес који је у питању. Суштина и *ratio* процедуре за законе који се односе на витални национални интерес јесу само у томе да се одређена питања која се прогласе питањима од виталног националног интереса разматрају и усвајају под строжијим процедуралним условима (види, Уставни суд, Одлука о меритуму број У 5/05, већ цитирана, став 24).

45. Имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да подносиоци захтјева нису поткријепили своју тврдњу о немогућности да се покрене механизам заштите виталног

националног интереса српског народа у Дому народа Парламента ФБиХ, односно да постоји дискриминација по овом основу.

46. Даље, подносиоци захтјева ничим не указују да је приликом доношења оспорених закона поступано супротно процедури усвајања закона, како је то прописано чланом 110 Пословника Дома народа Парламента ФБиХ. Наиме, наведеном одредбом је прописано да Дом народа Парламента ФБиХ своје одлуке доноси већином гласова од укупног броја делегата у Дому народа ако Уставом, законом или овим пословником није другачије одређено. Укупан број делегата представља број делегата којима је верификован мандат у текућем сазиву. При томе Пословником није прописано да је услов за ваљаност одлуке то да ју је усвојио одређени број делегата свих националних клубова Дома народа Парламента ФБиХ. Такође, произилази да су оспорени закони, у смислу члана 17 Устава Федерације Босне и Херцеговине, донесени уз потврду оба дома Парламента ФБиХ. Наиме, чланом 17 Устава Федерације Босне и Херцеговине прописано је да одлуке Парламента Федерације БиХ захтијевају да их потврде оба дома, осим за пословнике и декларације које домови доносе самостално. Из наведеног произилази да одлуке Парламента Федерације БиХ, па тако и оспорени закони не могу да ступе на снагу уколико их у истовјетном облику не усвоји и Дом народа Парламента ФБиХ. Такође, подносиоци захтјева ничим не указују да приликом доношења оспорених закона није било присутно најмање девет делегата из Клуба српског народа. Стога, произилази да нису постојале уставне, законске или препреке из Пословника да се оспорени закони усвоје у Дому народа Парламента ФБиХ.

47. Дакле, имајући у виду наведено, Уставни суд сматра да нису постојале било какве уставне, нити законске препреке да се оспорени закони усвоје у Дому народа Парламента ФБиХ, као и да је делегатима Клуба српског народа било омогућено да покрену механизам заштите виталног националног интереса у оквиру постојећег броја делегата из реда српског народа. Према томе, произилази да у конкретном случају Клубу српских делегата у Дому народа Парламента ФБиХ није била онемогућена једнакост у уживању политичких права како у погледу процедуре доношења оспорених закона, тако и у погледу механизма заштите националног интереса српског народа. Стога, и у конкретном случају произилази да у Дому народа Парламента ФБиХ ниједном од конститутивних народа није дат привилегован положај, односно да не постоји "систем који резервише све јавне положаје само за припаднике одређених група".

48. Међутим, према мишљењу Уставног суда, наведено никакo не значи ослобађање законодавних органа власти од уставне обавезе да предузму све неопходне активности како би се ово веома озбиљно питање ријешило и како би Дом народа Парламента ФБиХ био попуњен у пуном капацитету предвиђеним бројем делегата из сваког конститутивног народа и делегата из реда Осталих. Дакле, питање непопуњености делегата у било ком клубу не може да ријешити Уставни суд, већ је то задатак законодавне власти. Стога је неопходно да законодавна власт коначно пронађе адекватне механизме који ће обезбиједити конституисање Дома народа Парламента ФБиХ у пуном саставу а како би се убудуће спријечило да, након избора, било који клуб у Дому народа Парламента ФБиХ остане неконституисан у пуном саставу на начин како је то предвиђено Уставом Федерације Босне и Херцеговине. Наведена обавеза произилази и из алинеје Преамбуле Устава Босне и Херцеговине "Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи (заједно са осталима), и

грађани Босне и Херцеговине овим одлучују да Устав Босне и Херцеговине гласи" на коју указују подносиоци захтјева. С тим у вези, Уставни суд напомиње да је у својој недавно донесеној Одлуци број У 23/14 од 1. децембра 2016. године одлучивао о питањима начина избора делегата у Дом народа Парламента ФБиХ са становишта легитимног представљања конститутивних народа у том дому, те наложио законодавној власти да изврши неопходне измјене Изборног закона Босне и Херцеговине како би се ријешило ово питање.

49. Имајући у виду све наведено, Уставни суд сматра да у конкретном случају није прекршен уставни принцип забране дискриминације. Стога, слиједи да је предметни захтјев неоснован и да су оспорени закони донесени у складу са чланом II/1 у вези са чланом II/2 и II/4 Устава Босне и Херцеговине, као и да нема кршења члана 5 став 1 тачка ц) Међународне конвенције о уклањању свих облика расне дискриминације, будући да Клубу делегата српског народа није онемогућена једнакост у уживању политичких права, као и да није дат привилегован положај било ком конститутивном народу и Осталима у Дому народа Парламента ФБиХ, односно да не постоји "систем који резервише све јавне положаје само за припаднике одређених група".

VII. Закључак

50. Уставни суд закључује да су оспорени закони донесени у складу са одредбама члана II/1 у вези са чланом II/2 и II/4 Устава Босне и Херцеговине, као и чланом 5 став 1 тачка ц) Међународне конвенције о уклањању свих облика расне дискриминације. Уставни суд сматра да нису постојале уставне, законске или препреке из Пословника да се оспорени закони усвоје у Дому народа Парламента ФБиХ. Такође, Клубу делегата српског народа није онемогућено да остварују право на покретање механизма за заштиту виталног националног интереса. Дакле, Клубу делегата српског народа није онемогућена једнакост у уживању политичких права, као и у Дому народа Парламента ФБиХ није дат привилегован положај ниједном конститутивном народу и Осталима, односно не постоји "систем који резервише све јавне положаје само за припаднике одређених група".

51. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

52. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати приједлог подносилаца захтјева за доношење привремене мјере.

53. У смислу члана 43 Правила Уставног суда, потпредседник Златко М. Кнежевић и судија Миодраг Симовић су дали изјаве о неслагању са одлуком већине.

54. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Председник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ђеман, с. р.

Прилог

Оспорени закони:

1. Закон о измјенама и допунама Закона о буџетима у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 8/15)
2. Закон о извршавању Буџета Федерације БиХ за 2015. годину ("Службене новине ФБиХ" број 25/15)
3. Закон о унутрашњем платном промету ("Службене новине ФБиХ" број 48/15)
4. Закон о играма на срећу ("Службене новине ФБиХ" број 48/15)
5. Закон о раду ("Службене новине ФБиХ" број 62/15)
6. Закон о измјенама Закона о чеку ("Службене новине ФБиХ" број 77/15)

7. Закон о преузимању дионичких друштава ("Службене новине ФБиХ" број 77/15)

8. Закон о измјенама и допунама Закона о страним улагањима ("Службене новине ФБиХ" број 77/15)

9. Закон о измјени Закона о поштанском саобраћају Федерације БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 79/15)

10. Закон о привредним друштвима ("Службене новине ФБиХ" број 81/15)

11. Закон о измјенама и допунама Закона о извршавању Буџета Федерације БиХ за 2015. годину ("Службене новине ФБиХ" број 86/15)

12. Закон о измјени Закона о утврђивању и остваривању потраживања грађана у поступку приватизације ("Службене новине ФБиХ" број 86/15)

13. Закон о измјенама и допунама Закона о висини стопе затезне камате на јавне приходе ("Службене новине ФБиХ" број 86/15)

14. Закон о измјенама Закона о тржишту вриједносних папира ("Службене новине ФБиХ" број 86/15)

15. Закон о измјенама Закона о Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса ("Службене новине ФБиХ" број 86/15)

16. Закон о измјенама и допунама Закона о буџетима у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 91/15)

17. Закон о измјенама и допунама Закона о доприносима ("Службене новине ФБиХ" број 91/15)

18. Закон о измјенама Закона о помиловању ("Службене новине ФБиХ" број 91/15)

19. Закон о допуни Закона о Пореској управи Федерације БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 91/15)

20. Закон о измјени Закона о условима и начину обављања дјелатности резања дрвета ("Службене новине ФБиХ" број 91/15)

21. Закон о измјенама и допунама Закона о електричној енергији у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 94/15)

22. Закон о измјенама и допунама Закона о припадности јавних прихода у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 94/15)

23. Закон о измјенама и допунама Закона о парничном поступку ("Службене новине ФБиХ" број 98/15)

24. Закон о измјенама и допунама Закона о државној служби у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 99/15)

25. Закон о измјенама и допунама Закона о буџетима у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 102/15)

26. Закон о извршавању Буџета Федерације БиХ за 2016. годину ("Службене новине ФБиХ" број 102/15)

27. Закон о факторингу ("Службене новине ФБиХ" број 14/16)

28. Закон о порезу на добит ("Службене новине ФБиХ" број 15/16)

29. Закон о измјени Закона о прикупљању, производњи и промету секундарних сировина и отпадних материјала ("Службене новине ФБиХ" број 15/16)

30. Закон о трезору у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 26/16)

31. Закон о раду ("Службене новине ФБиХ" број 26/16)

32. Закон о измјенама и допунама Закона о посредовању у приватном осигурању ("Службене новине ФБиХ" број 30/16)

33. Закон о измјенама и допунама Закона о дугу, задуживању и гаранцијама у ФБиХ ("Службене новине ФБиХ" број 30/16)

34. Закон о измјенама Закона о Јединственом систему регистрације, контроле и наплате доприноса ("Службене новине ФБиХ" број 30/16)

35. Закон о држављанству Федерације БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 34/16)

36. Закон о измјени и допуни Закона о експропријацији ("Службене новине ФБиХ" број 34/16)

37. Закон о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Федерацији БиХ ("Службене новине ФБиХ" број 38/16)

38. Закон о измјенама и допунама Закона о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице са дјецом ("Службене новине ФБиХ" број 45/16)

39. Закон о измјенама и допунама Закона о извршном поступку ("Службене новине ФБиХ" број 46/16)

40. Закон о измјенама и допунама Кривичног закона ФБиХ ("Службене новине ФБиХ" број 46/16)

41. Закон о финансијском пословању ("Службене новине ФБиХ" број 48/16)

42. Закон о комасацији ("Службене новине ФБиХ" број 57/16)

43. Закон о пољопривредној органској производњи ("Службене новине ФБиХ" број 72/16)

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U 17/16**, rješavajući zahtjev **30 poslanika Narodne skupštine Republike Srpske**, na osnovu člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Čeman, predsjednik

Mato Tadić, potpredsjednik

Zlatko M. Knežević, potpredsjednik

Margarita Čaca-Nikolovska, potpredsjednica

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudija

Seada Palavrić, sutkinja

Giovanni Grasso, sudija

na sjednici održanoj 19. januara 2017. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neosnovan zahtjev **30 poslanika Narodne skupštine Republike Srpske** za ocjenu ustavnosti "svih zakona i ostalih opštih pravnih akata usvojenih od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od njegovog konstituisanja poslije izbora 2014. godine" (prilog ovoj odluci čini spisak osporenih zakona).

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Trideset poslanika Narodne skupštine Republike Srpske (u daljnjem tekstu: podnosioci zahtjeva) podnijelo je Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) 29. septembra 2016. godine zahtjev za ocjenu usaglašenosti "svih zakona i ostalih opštih pravnih akata usvojenih od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od njegovog konstituisanja poslije izbora 2014. godine" (navedenih u prilogu ovoj odluci) sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Također, podnosioci zahtjeva su zatražili da se donese privremena mjera kojom bi se obustavilo izvršenje svih zakona i ostalih općih pravnih akata, kao i da se zabrani rad Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine sve dok se u njemu ne ostvari

konstitutivnost Srba u punom kapacitetu a sve do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. stav (2) tačka a) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament FBiH) zatraženo je da dostavi odgovor na zahtjev 6. oktobra 2016. godine.

3. Parlament FBiH (Dom naroda i Predstavnički dom) je dostavio odgovor na zahtjev 3. i 4. novembra 2016. godine.

4. Ustavni sud je, u smislu odredbe člana 16. stav 3. Pravila Ustavnog suda, 11. oktobra 2016. godine zatražio od Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine da dostavi ovom sudu Odluku broj U 30/15. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dostavio ovom sudu traženu odluku 17. oktobra 2016. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnosioci zahtjeva smatraju da su svi zakoni i ostali opći pravni akti usvojeni nakon konstituiranja Parlamenta FBiH poslije izbora 2014. godine suprotni Ustavu Bosne i Hercegovine, posebno alineji njegove Preambule, koja glasi: "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine." Dakle, prema mišljenju podnosilaca zahtjeva, Parlament FBiH, konkretno Dom naroda Parlamenta FBiH, svojim radom, odnosno vršenjem zakonodavne vlasti suprotno Ustavu Bosne i Hercegovine, tj. principu konstitutivnosti sva tri naroda u oba entiteta cijeli spomenuti period krši Ustav Bosne i Hercegovine, posebno citiranu alineju njegove Preambule.

6. Ukazano je na to da je odlukom Ustavnog suda u predmetu broj U 5/98, na osnovu citirane alineje Preambule Ustava Bosne i Hercegovine, utvrđena konstitutivnost Srba, Bošnjaka i Hrvata na prostoru cijele Bosne i Hercegovine, odnosno u oba njena entiteta, kao i obaveza entiteta da stvore uvjete da se ona u punom kapacitetu ostvaruje. U skladu sa navedenim a radi provođenja spomenute odluke, Ustavom Federacije BiH je, između ostalog, propisano da će sastav Doma naroda Parlamenta FBiH biti paritetan, tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj delegata. Shodno tome, Dom naroda Parlamenta FBiH se sastoji od 58 delegata, i to po 17 delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda Ostalih.

7. Istaknuto je da je odredbama Izbornog zakona BiH propisano da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran sve dok se ne izaberu svi delegati iz reda svih konstitutivnih naroda i Ostalih. Međutim, i pored navedenog, Dom naroda Parlamenta FBiH je konstituiran poslije izbora 2014. godine sa samo 13 delegata iz reda srpskog naroda, čime je narušen princip pariteta iz Ustava Federacije BiH (član 6.1.) a koji je rezultat provođenja Odluke o konstitutivnosti (broj U 5/98).

8. Ukazano je da, prema odredbama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, svi akti Parlamenta FBiH, osim Poslovnika i deklaracija, zahtijevaju da budu potvrđeni u oba doma. Međutim, s obzirom na navedeno, Dom naroda Parlamenta FBiH svoju nadležnost ne vrši saglasno Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i u skladu sa odredbama Izbornog zakona BiH.

9. Podnosioci zahtjeva naglašavaju da, iako Izborni zakon BiH decidirano propisuje više mogućnosti (postupaka) za popunjavanje Doma naroda Parlamenta FBiH delegatima iz reda sva tri naroda, sve dok Dom Parlamenta FBiH ne bude kompletan, povodom ovog pitanja Federacija BiH do danas nije učinila ništa. Zbog toga, podnosioci zahtjeva smatraju da je na ovaj način narušen princip konstitutivnosti srpskog naroda u Federaciji BiH, odnosno da Srbi kao konstitutivan narod u cijeloj Bosni i Hercegovini, što je ustavna garancija, nemaju ovakav status u

Federaciji BiH u vršenju zakonodavne vlasti, što je suština ovog principa.

10. Posebno naglašavaju da, s obzirom na mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, u Domu naroda Parlamenta FBiH Srbi, kao narod, navedeni mehanizam ne mogu da koriste u punom kapacitetu kao ostali narodi. Naime, Klub Srba sa 13 delegata nije u stanju da pokrene pitanje zaštite vitalnog nacionalnog interesa (osim ako svih 13 ne potpiše taj zahtjev, što vrlo često može da bude politički, odnosno stranački uvjetovano, što nije smisao vitalnog nacionalnog interesa). Kao primjer se navodi činjenica da su krajem 2015. godine 2/3 od postojećih 13 delegata zatražile zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, ali da Ustavni sud FBiH zahtjev nije prihvatio sa obrazloženjem da zahtjev nisu potpisale 2/3 srpskih delegata od ukupnog broja 17, koji ne postoji.

11. Istaknuto je da su rezultat ovakvog konstituiranja i rada Doma naroda Parlamenta FBiH, tj. ovakvog očiglednog kršenja prava konstitutivnog naroda, neustavni pravni akti. Naglašava se da je Republika Srpska u više navrata insistirala da se ovakva očigledna neustavnost otkloni, ali da se navedeno nastavlja i dalje.

12. Imajući u vidu navedeno, podnosioci zahtjeva traže da Ustavni sud, radi zaštite prava konstitutivnosti na kome Bosna i Hercegovina počiva i provođenja Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti (broj U 5/98), sve opće pravne akte, a posebno zakone, koje je usvojio Parlament FBiH proglasi neustavnim.

13. Pored navedenog, u smislu odredbe člana 64. Pravila Ustavnog suda, podnosioci zahtjeva traže da, radi zaštite konstitutivnosti srpskog naroda u Federaciji BiH, Ustavni sud obustavi izvršenje svih navedenih akata do svoje konačne odluke, kao i da zabrani ovakav rad Doma naroda Parlamenta FBiH sve dok se u njemu konstitutivnost Srba ne ostvari u punom kapacitetu. Također, u smislu navedenog, zahtijevaju da se predmetni zahtjev razmatra prioritarno.

b) Odgovor na zahtjev

14. Parlament FBiH (Dom naroda i Predstavnički dom) je naveo da niti jednom od konstitutivnih naroda nije dat privilegirani položaj, odnosno da ne postoji "sistem koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih grupa". Dakle, ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se osporeni zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH nisu postojale. Istaknuto je da Izborni zakon BiH ni u jednoj svojoj odredbi ne propisuje da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran dok se ne izaberu svi delegati. Ukazano je na to da je prilikom konstituiranja Doma naroda Parlamenta FBiH Centralna izborna komisija BiH iscrpila sve mogućnosti predviđene Izbornim zakonom koje propisuju način popunjavanja Doma naroda Parlamenta FBiH. Istaknuto je da je činjenica da u Federaciji BiH ne postoji ni ustavni, ni zakonski mehanizam koji bi garantirao popunjavanje Doma naroda Parlamenta FBiH brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih. To ostavlja mogućnost da ne bude izabran utvrđeni broj delegata iz bilo kojeg konstitutivnog naroda i Ostalih. Međutim, nijednom od konstitutivnih naroda nije dat privilegirani položaj, odnosno ne postoji "sistem koji rezervira sve javne položaje za pripadnike određenih grupa", odnosno nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava.

15. Ukazano je na član 110. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta FBiH kojim je propisano da ovaj dom svoje odluke donosi većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda Parlamenta FBiH ako Ustavom, zakonom ili Poslovníkom nije drugačije određeno. Navedeno je da ukupan broj delegata predstavlja broj delegata kojima je verificiran mandat u tekućem sazivu. Prema tome, navedenim poslovníkom nije određeno da je, kao uvjet valjanosti usvojene odluke tog doma, propisano da odluku istovremeno mora podržati određeni broj delegata svih nacionalnih klubova Doma.

16. Navedeno je da je Amandmanom XXXIX na Ustav Federacije BiH propisana procedura za zakone, druge propise i akte u vezi sa vitalnim nacionalnim interesom. Prema navedenoj proceduri, određeni zakoni, drugi propis ili akt se može proglasiti pitanjem od vitalnog nacionalnog interesa u dva slučaja: u prvom, ukoliko to tvrdi više od jednog predsjedavajućeg ili potpredsjedavajućeg Doma naroda i, u drugom slučaju, ako to tvrde samo jedan predsjedavajući i 2/3 odgovarajućeg nacionalnog kluba delegata. Mogućnost pozivanja na vitalni nacionalni interes *in abstracto* ima cilj da se omogući predstavnicima svih konstitutivnih naroda efektivno učestvovanje u vlasti kako bi se eventualno spriječilo usvajanje zakona koji imaju destruktivan utjecaj na vitalni nacionalni interes koji je u pitanju. Istaknuto je da su suština i *ratio* procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes samo u tome da se određena pitanja koja se proglase pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa razmatraju i usvajaju pod strožijim proceduralnim uvjetima. Ukazuju na to da podnosioci zahtjeva nisu naveli ni da li je, eventualno, potpredsjedavajući Doma naroda iz reda srpskog naroda pokretao proceduru iz Amandmana XXXIX na Ustav Federacije BiH, mada mu je ta mogućnost data. Slijedeći navedeno, prema mišljenju Parlamenta FBiH, 13 članova Kluba delegata srpskog naroda, prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i Poslovníku o radu Doma naroda Parlamenta FBiH, ima mogućnost da pokrene proceduru za zakone koji se odnose na vitalni interes srpskog naroda.

17. Istaknuto je da su osporeni zakoni doneseni u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. S tim u vezi je ukazano na Odluku Ustavnog suda broj U 5/05 i njene relevantne dijelove. Prema mišljenju Parlamenta FBiH, ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se osporeni zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH nisu postojale.

18. Naglašeno je da je davanje odgovora na zahtjev bilo otežano budući da su se podnosioci zahtjeva prilikom navođenja svoje argumentacije nedovoljno jasno pozvali na odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i Izbornog zakona BiH. Na kraju, Parlament FBiH je predložio da se predmetni zahtjev odbije kao neosnovan.

19. U okviru svog odgovora, Parlament FBiH (Dom naroda) je dostavio i mišljenje Vlade FBiH povodom predmetnog zahtjeva u kojem se navodi da, iako nisu imenovana četiri delegata iz reda srpskog naroda u Dom naroda Parlamenta FBiH, odgađanje da se konstituiraju Dom naroda, ili obustavljanje njegovog rada do imenovanja preostalih delegata, dovelo bi do potpunog paraliziranja zakonodavne vlasti u Federaciji BiH i do blokade funkcioniranja svih organa vlasti na svim nivoima u Federaciji BiH. S tim u vezi, Vlada FBiH je podsjetila na nalog Visokog predstavnika međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini od 27. marta 2011. godine koji se odnosi na rad Doma naroda Parlamenta FBiH. Dalje je Vlada FBiH ukazala da je Federacija BiH postupila u skladu sa Odlukom Ustavnog suda BiH broj U 5/05. Naglašeno je da je za podnošenje zahtjeva za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa dovoljno 12 potpisa, a ne 13, kako to tvrde podnosioci zahtjeva. Također je ukazano na to da je potpuno irelevantno kojoj političkoj opciji ili statusu pripadaju delegati, budući da je u fokusu ustavno pravo, odnosno pravo i dužnost člana Doma naroda Parlamenta FBiH, kako je to utvrdio i Ustavni sud FBiH u svojoj Odluci broj U 29/15 od 17. februara 2016. godine.

c) Odluka Ustavnog suda FBiH broj U 30/15

20. Rješenjem Ustavnog suda FBiH (Vijeće za zaštitu vitalnog interesa, u daljnjem tekstu: Vijeće) broj U 30/15 od 20. novembra 2015. godine utvrđeno je da zahtjev Kluba srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa srpskog naroda u postupku donošenja Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u

Federaciji BiH nije prihvatljiv. U obrazloženju odluke, u dijelu stava Vijeća (paragraf 5), navodi se da Vijeće smatra da 10 članova Kluba ne predstavlja 2/3 većinu "i ako Klub delegata srpskog naroda nije popunjen u punom kapacitetu", imajući u vidu da klubovi konstitutivnih naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH, prema Ustavu Federacije BiH, imaju po 17 članova. Zbog toga je utvrđeno da nisu ispunjene procesne pretpostavke o prihvatljivosti zahtjeva utvrđene u Amandmanu XL na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i članu 49. Poslovnika Ustavnog suda FBiH.

IV. Relevantni propisi

21. U Ustavu Bosne i Hercegovine relevantne odredbe glase:

Preambula

[...]

Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine:

Član II/2.

Bosna i Hercegovina

[...]

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše u skladu sa zakonom i na osnovu slobodnih i demokratskih izbora.

Član II/2.

Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.

Član II/4.

Uživanje prava i sloboda, predviđenih u ovom članu ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovog Ustava, osigurano je svim licima u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao što je pol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost sa nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

22. **Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 16/02 od 28. aprila 2002. godine) u relevantnom dijelu glase:

Amandman XXXIII

Sastav Doma naroda i izbor članova

(1) Sastav Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine će biti paritetan tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj delegata.

(2) Dom naroda sastoji se od pedeset osam delegata, i to po sedamnaest delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda Ostalih.

(3) Ostali imaju pravo da ravnopravno učestvuju u postupku većinskog glasanja.

Amandman XXXIV

(1) Delegate Doma naroda biraju kantonalne skupštine iz reda svojih delegata proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva.

(2) Broj delegata za Dom naroda koji se biraju u svakom kantonu srazmjeran je broju stanovnika kantona s tim što se broj, struktura i način izbora delegata utvrđuju zakonom.

(3) U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan Srbin iz svakog kantona koji imaju najmanje jednog takvog zastupnika u svom zakonodavnom tijelu.

(4) Delegate Bošnjake, Hrvate i Srbe iz svakog kantona biraju zastupnici iz reda tog konstitutivnog naroda u skladu sa

izbornim rezultatima u zakonodavnom tijelu tog kantona, a izbor delegata iz reda Ostalih uredit će se zakonom.

(5) U Domu naroda ne može da vrši funkciju delegata nijedan zastupnik u Zastupničkom domu, niti vijećnik općinskog vijeća.

Amandman XXXVII

Definicija vitalnog interesa

Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda su definirani na sljedeći način:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti;

- identitet jednog konstitutivnog naroda;

- ustavni amandmani;

- organizacija organa javne vlasti;

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka;

- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture, tradicije i kulturno nasljeđe;

- teritorijalna organizacija;

- sistem javnog informisanja

i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Domu naroda.

Amandman XXXVIII

Parlamentarna procedura za zaštitu vitalnih interesa

(1) Zakoni ili drugi propisi ili akti koji se podnesu Zastupničkom domu u Federaciji Bosne i Hercegovine, također se usvajaju u Domu naroda Federacije Bosne i Hercegovine.

[...]

Amandman XXXIX

Procedura za zakone u vezi sa vitalnim interesom, kako je to definisano u listi iz Amandmana XXXVII

(1) Ukoliko više od jednog predsjedavajućeg ili potpredsjedavajućeg Doma naroda smatra da zakon spada u pitanja od vitalnog nacionalnog interesa definisana u Amandmanu XXXVII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zakon će biti uvršten u dnevni red Doma naroda kao pitanje od vitalnog nacionalnog interesa.

(2) Ako samo jedan predsjedavajući ili potpredsjedavajući tvrdi da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa, 2/3 većina odgovarajućeg kluba može da proglasi da je riječ o pitanju sa liste vitalnih interesa. U tom slučaju će se slijediti procedura opisana u Amandmanu XL.

(3) Predsjedavajući i potpredsjedavajući moraju da donesu odluku u roku od jedne sedmice.

(4) Ukoliko većina svakog kluba koji ima delegate u Domu naroda glasa za takve zakone ili druge propise ili akte, smatrat će se da su oni usvojeni.

(5) Ukoliko se u Domu naroda postigne saglasnost o amandmanima, takav zakon, propis ili akt se ponovo podnose Zastupničkom domu na odobravanje.

(6) Ukoliko saglasnost nije moguća u Domu naroda ili ukoliko se na prijedlog amandmana ne dobije saglasnost, formirat će se zajednička komisija od predstavnika Zastupničkog doma i Doma naroda. Zajednička komisija je sastavljena na paritetnom osnovu i odluke donosi konsenzusom. Zajednička komisija usaglašava tekst zakona. Ukoliko se tekst zakona usaglasila, zakon se smatra usvojenim.

(7) Ukoliko se ne postigne saglasnost, zakon neće biti usvojen, te se isti vraća predlagачu na novi postupak. U tom slučaju predlagач ne može da podnese isti tekst zakona, propisa ili akta.

Amandman XL**Procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes ukoliko je odlučeno 2/3 većinom jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda**

(1) U slučaju da 2/3 jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda odluči da se zakon, drugi propis ili akt odnose na vitalni interes, zakon će razmatrati Dom naroda.

(2) Ukoliko većina svakog kluba zastupljenog u Domu naroda glasa za taj zakon, drugi propis ili akt, on se smatra usvojenim.

(3) Ukoliko se Dom naroda usaglasi o amandmanima, zakon, propis ili akt se ponovo dostavljaju na odobrenje Zastupničkom domu.

(4) Ukoliko Zajednička komisija iz Amandmana XXXIX ne postigne saglasnost, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.

[...].

23. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 1/94 od 21. jula 1994. godine) u relevantnom dijelu glasi:

Član 17.

Ukoliko Ustavom nije drugačije utvrđeno, odluke Parlamenta Federacije zahtijevaju potvrdu oba doma, osim za poslovnike i deklaracije koje domovi samostalno donose.

Član 19.

Ostale odluke donose se prostom većinom u svakom domu, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili poslovníkom toga doma.

24. Poslovnik o radu Doma naroda Parlamenta FBiH ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 27/03) u relevantnom dijelu glasi:

Član 110.

Dom naroda odlučuje na sjednici ako je prisutna većina delegata, ako Ustavom Federacije i ovim poslovníkom nije drugačije utvrđeno.

Odluke se donose većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda, ako Ustavom, zakonom i ovim poslovníkom nije drugačije utvrđeno.

Ukupan broj delegata predstavlja broj delegata kojima je verifikovan mandat u tekućem sazivu.

25. U Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16 - za potrebe ove odluke korištena je neslužbena prečišćena verzija ovog zakona objavljena na www.izbori.ba) relevantne odredbe glase:

POTPOGLAVLJE B**DOM NARODA PARLAMENTA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE****Član 10.10**

Kantonalna zakonodavna tijela biraju pedeset osam (58) delegata u Dom naroda, sedamnaest (17) iz reda bošnjačkog, sedamnaest (17) iz reda srpskog, sedamnaest (17) iz reda hrvatskog naroda i sedam (7) iz reda ostalih.

Član 10.11

(1) Predstavnici iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i reda ostalih u svakoj skupštini kantona biraju delegate iz svog konstitutivnog naroda u tom kantonu.

(2) Svaka stranka koja je zastupljena u odgovarajućim klubovima konstitutivnih naroda i ostalih ili svaki član jednog od tih klubova ima pravo nominirati jednog ili više kandidata na listi za izbor delegata tog određenog kluba iz tog kantona.

(3) Svaka lista može sadržavati više kandidata od broja delegata koji se biraju, pod uslovom da zakonodavno tijelo kantona ima veći broj delegata iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i ostalih, od broja delegata iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i ostalih koji se biraju u Dom naroda.

Član 10.12

(1) Broj delegata iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih, koji se biraju u Dom naroda iz zakonodavnog tijela svakog kantona je proporcionalan broju stanovnika kantona prema posljednjem popisu. Izborna komisija određuje, nakon svakog popisa, broj delegata koji se biraju iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih, a koji se biraju iz zakonodavnog tijela svakog kantona.

(2) Za svaki kanton, broj stanovnika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih se dijeli brojevima 1, 3, 5, 7, itd. sve dok je to potrebno za raspodjelu. Brojevi koji se dobiju kao rezultat ovih dijeljenja predstavljaju količnike svakog konstitutivnog naroda i ostalih u svakom kantonu. Svi količnici konstitutivnih naroda se ređaju zasebno po veličini tako što se najveći količnik svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih stavlja na prvo mjesto. Svakom konstitutivnom narodu se daje jedno mjesto u svakom kantonu. Najveći količnik za svaki konstitutivni narod u svakom kantonu se briše sa liste količnika tog konstitutivnog naroda. Preostala mjesta se daju konstitutivnim narodima i ostalim, jedno po jedno, od najvećeg prema najmanjem prema preostalim količnicima na listi.

(Napomena: Odlukom Ustavnog suda broj U 23/14 od 1. decembra 2016. godine utvrđeno je da odredba člana 10.12 stav 2, u dijelu "Svakom konstitutivnom narodu daje se jedno mjesto u svakom kantonu", nije u skladu sa članom 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine, odluka dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba.)

Član 10.13

Izbor delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH se vrši odmah po sazivanju kantonalne skupštine nakon izbora za kantonalne skupštine, a najkasnije mjesec dana nakon objere izbora u skladu s članom 5.32 ovog zakona.

Član 10.14

(1) Svaki delegat u kantonлној skupštini daje jedan glas za listu na kojoj je njegov odgovarajući klub.

(2) Izbor se vrši tajnim glasanjem.

Član 10.15

Rezultat glasanja se dostavlja Izornoј komisiji Bosne i Hercegovine za konačnu raspodjelu mjesta. Mandati se raspodjeljuju jedan po jedan po listama ili kandidatu sa najvišim količnicima koji su rezultirali iz formule za proporcionalnu raspodjelu utvrđenu u članu 9.5 ovog zakona. Kada lista dobije mandat, mandat se raspoređuje s vrha liste.

Član 10.16

(1) Kada se ne izabere potreban broj delegata koji se biraju u Dom naroda iz reda svakog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih u datom zakonodavnom tijelu kantona, preostali broj delegata iz reda bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda ili ostalih bira se iz drugog kantona, dok se ne izabere potreban broj delegata iz reda svakog konstitutivnog naroda.

(2) Izborna komisija Bosne i Hercegovine vrši ponovnu raspodjelu mjesta koja se ne mogu popuniti iz jednog kantona odmah po završetku prvog kruga izbora delegata u Dom naroda u svim kantonima. Izborna komisija vrši preraspodjelu tog mjesta neizabranom kandidatu koji ima najviši količnik na svim listama koje se kandidiraju za odgovarajući konstitutivni narod ili za grupu ostalih u svim kantonima.

Član 10.17

(1) Ukoliko neko mjesto ostane upražnjeno usljed smrti, ostavke ili trajne onesposobljenosti delegata u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, to mjesto popunjava sljedeći kvalificirani kandidat na istoj listi na kojoj je bio delegat koji je umro, dao ostavku ili je trajno onesposobljen.

(2) Ukoliko na listi nema preostalih kandidata, mandat se dodjeljuje neizabranom kandidatu sa najvišim količnikom s druge liste koji se kandidira za odgovarajući konstitutivni narod ili za grupu ostalih u istom kantonu.

(3) Ukoliko nema takvog kandidata, Izborna komisija Bosne i Hercegovine vrši preraspodjelu tog mjesta u skladu s članom 10.16 stav (2) ovog zakona.

Član 10.18

(1) Mandat delegata Doma naroda Parlamenta Federacije BiH traje četiri (4) godine.

(2) U slučaju raspuštanja kantonalne skupštine, mandati delegata koje je imenovala ta kantonalna skupština ističu po imenovanju novih delegata koje bira nova kantonalna skupština nakon novih izbora. Mandat tih novih delegata traje do narednih redovno zakazanih izbora.

26. Međunarodna konvencija o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije u relevantnom dijelu glasi:

Član 2. stav 1. tačka c)

1. Države članice osuđuju rasnu diskriminaciju i obavezuju se da svim odgovarajućim sredstvima i bez odgode sprovedu politiku koja teži da ukine svaki oblik rasne diskriminacije i da potpomažu razumijevanje između svih rasa, i u tu svrhu:

c) Svaka država članica treba da preduzme efikasne mjere radi ponovnog razmatranja nacionalne i lokalne vladine politike i izmjene, ukidanja ili poništavanja svakog zakona i svakog propisa koji ima svrhu da uvede rasnu diskriminaciju ili da je ovjekovječi tamo gdje ona postoji.

Član 5. stav 1. tačka c)

1. Shodno osnovnim obavezama navedenim u članu 2 ove konvencije, države članice obavezuju se da zabrane i da ukinu rasnu diskriminaciju u svim njenim oblicima i da jemče pravo svakome na jednakost pred zakonom bez razlike na rasu, boju ili nacionalno ili etničko porijeklo, naročito u pogledu uživanja sljedećih prava:

c) politička prava, naročito prava učešća na izborima, prava glasa i kandidature – prema sistemu opšteg i jednakog prava glasa, prava učestvovanja u vladi, kao i upravljanju javnim poslovima, na svim nivoima, i prava pristupa, pod jednakim uslovima, javnim funkcijama.

V. Dopustivost

27. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredaba člana VI/3.a) Ustava Bosne Hercegovine.

Član VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud je jedini nadležan da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po ovom Ustavu između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući ali ne ograničavajući se na to pitanje:

- Da li je odluka entiteta da uspostavi poseban paralelan odnos sa susjednom državom u skladu sa ovim Ustavom, uključujući i odredbe koje se odnose na suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine.

- Da li je bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta u skladu sa ovim Ustavom.

Sporove može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući, ili njegov zamjenik, bilo kojeg doma Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata bilo kojeg doma Parlamentarne

skupštine, ili jedna četvrtina članova bilo kojeg doma zakonodavnog organa jednog entiteta.

28. Ustavni sud zapaža da su podnosioci zahtjeva zatražili da se odluči o tome da li su osporeni zakoni doneseni u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu da Narodna skupština Republike Srpske ima 83 poslanika, te da je predmetni zahtjev podnijelo 30 poslanika, Ustavni sud zaključuje da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt iz člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine.

29. Na osnovu navedenog a u skladu sa odredbama člana VI/3.a) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 19. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da je predmetni zahtjev dopustiv, zato što ga je podnio ovlašteni subjekt, te da ne postoji nijedan formalni razlog iz člana 19. Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev nije dopustiv.

VI. Meritum

30. Podnosioci zahtjeva smatraju da osporeni zakoni i drugi opći akti usvojeni u Domu naroda Parlamenta FBiH nakon izbora 2014. godine nisu u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, posebno alinejom njegove Preambule: "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine." Navedeno zbog toga što, nakon izbora održanih 2014. godine, Dom naroda Parlamenta FBiH nije konstituiran onako kako to propisuje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, umjesto 17 delegata iz srpskog naroda, kako je to propisano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, trenutno Klub delegata srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH čini 13 delegata. Dakle, četiri delegatska mjesta u Klubu srpskog naroda nisu popunjena.

31. Također, podnosioci zahtjeva navode da, zbog nepopunjenosti Kluba srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH u punom kapacitetu, delegati iz reda srpskog naroda nisu u mogućnosti da pokrenu mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa. U prilog tome ukazuju na Odluku Ustavnog suda FBiH broj U 30/15 od 20. novembra 2015. godine.

32. Imajući u vidu navedeno, iako podnosioci zahtjeva, osim citirane alineje Preambule, eksplicitno ne ukazuju na odredbe Ustava Bosne i Hercegovine za koje smatraju da su povrijeđene, Ustavni sud zapaža da iz predmetnog zahtjeva proizlazi da podnosioci zahtjeva ukazuju da osporeni zakoni nisu u skladu sa odredbama člana II/1. u vezi sa članom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i sa odredbom člana 5. stav 1. tačka c) Međunarodne konvencije o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije, koja se odnosi na "politička prava, naročito prava učešća na izborima, prava glasa i kandidature – prema sistemu općeg i jednakog prava glasa, prava učestvovanja u vladi, kao i upravljanju javnim poslovima, na svim nivoima, i prava pristupa, pod jednakim uvjetima, javnim funkcijama". Navedeno posebno kada se ima u vidu da je Ustavni sud u svojoj dosadašnjoj praksi, u predmetu broj U 5/05, rješavao vrlo slično ustavno pitanje, te da su se zahtjevom iz tog predmeta pokretala gotovo ista ustavna pitanja koja se pokreću i predmetnim zahtjevom (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05 od 27. juna 2006. godine, st. 11-27, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

33. Stoga će Ustavni sud u konkretnom predmetu ispitati da li je, zbog načina na koji su doneseni osporeni zakoni, prekršen ustavni princip zabrane diskriminacije imajući pri tome u vidu svoju praksu usvojenu u Odluci broj U 5/05 (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05, već citirana, stav 14). Također, Ustavni sud će imati u vidu i alineju Preambule Ustava Bosne i Hercegovine "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine" na koju ukazuju podnosioci zahtjeva.

34. Prije svega, Ustavni sud podsjeća na navode iz odgovora Parlamenta Federacije BiH na zahtjev u kojem je ukazano da je prilikom konstituiranja Doma naroda Parlamenta FBiH Centralna izborna komisija BiH iscrpila sve mogućnosti predviđene Izbornim zakonom koje propisuju način popunjavanja Doma naroda Parlamenta FBiH. Istaknuto je da je činjenica da u Federaciji BiH ne postoji ni ustavni, ni zakonski mehanizam koji bi garantirao popunjavanje Doma naroda Parlamenta FBiH brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih.

35. Ustavni sud zapaža da je i u predmetu broj U 5/05 podnosilac zahtjeva osporavao način na koji su doneseni osporeni zakoni, smatrajući da to nije u skladu sa članom II/1. u vezi sa članom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine zbog toga što Dom naroda Parlamenta FBiH nije konstituiran u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, budući da je imenovano samo devet delegata iz reda srpskog naroda umjesto predviđenih 17 delegata. Podnosilac zahtjeva je smatrao da to onemogućava delegate iz reda srpskog naroda da pokrenu mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, jer nisu ispunjene formalne pretpostavke iz Ustava Federacije BiH, budući da postojeći broj delegata iz reda srpskog naroda u Domu naroda ne čini potrebnu 2/3 većinu Kluba srpskog naroda koji ima ovlaštenje da pokrene navedenu proceduru. Stoga je Ustavni sud sa stajališta spomenutih odredaba Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno spomenute Konvencije, ispitao da li je zbog načina na koji su doneseni osporeni zakoni prekršen ustavni princip zabrane diskriminacije, te utvrdio da je zahtjev neosnovan.

36. Ustavni sud zapaža da se u Odluci broj U 5/05 pozvao na svoju Treću djelimičnu odluku u predmetu broj U 5/98 u kojoj se ističe da priznanje konstitutivnih naroda i ustavni princip koji se nalazi u pozadini - princip kolektivne jednakosti nameću obavezu entitetima da ne diskriminiraju, u prvom redu, one konstitutivne narode koji su, u stvarnosti, u manjinskom položaju u odgovarajućem entitetu. Ukazano je na to da je Ustavni sud u toj odluci naglasio da nije samo jasna ustavna obaveza da se ne krše pojedinačna prava na diskriminatoran način, koja su navedena u članu II/3. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine već, također, i ustavna obaveza na nediskriminaciju u smislu prava grupa ako, naprimjer, jedan ili dva konstitutivna naroda imaju specijalni povlašteni tretman kroz pravni sistem entiteta. Dalje, Ustavni sud je istakao da ustavni princip kolektivne ravnopravnosti konstitutivnih naroda, koji proizlazi iz označavanja Bošnjaka, Hrvata i Srba kao konstitutivnih naroda, zabranjuje bilo kakve posebne privilegije za jedan ili dva od tih naroda, svaku dominaciju u strukturama vlasti i svaku etničku homogenizaciju segregacijom zasnovanom na teritorijalnom razdvajanju (vidi, Ustavni sud, Treća djelimična odluka broj U 5/98 od 1. jula 2000. godine, tačka 60, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

37. Dalje je Ustavni sud podsjetio da je Odlukom broj U 5/98, između ostalog, proglasio neustavnim dijelove osporenih odredaba Ustava Federacije BiH o konstitutivnosti samo bošnjačkog i hrvatskog naroda na teritoriji Federacije BiH zbog čega su, radi provođenja navedene odluke, doneseni amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine s ciljem njegovog usklađivanja sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Tako je odredbom stava 2. Amandmana XXXIII određeno da se Dom naroda sastoji od 58 delegata, i to po 17 delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda Ostalih. Dalje, Amandmanom XXXIV propisani su principi i procedura izbora delegata Doma naroda. Ovaj amandman prvo propisuje da se delegati Doma naroda biraju "proporcionalno nacionalnoj strukturi stanovništva". Zatim, propisuje da je broj delegata za Dom naroda koji se biraju u svakom kantonu "srazmjerni broju stanovnika kantona" i, na kraju, propisuje da će ove delegate birati njihovi predstavnici "u skladu sa izbornim rezultatima u zakonodavnom organu tog

kantona". Tako je, prema mišljenju Ustavnog suda, *de iure*, na osnovu spomenute Odluke o konstitutivnosti naroda broj U 5/98 uspostavljen princip kolektivne ravnopravnosti sva tri konstitutivna naroda na cijeloj teritoriji Federacije BiH i, shodno tome, u strukturama vlasti ovog entiteta, pa i u Domu naroda Parlamenta FBiH.

38. Dalje je u Odluci broj U 5/05 Ustavni sud naglasio da je delegatima iz reda srpskog naroda navedenim ustavnim amandmanima zagarantiran jednak broj mjesta u Domu naroda Parlamenta FBiH, čime je uspostavljen princip kolektivne jednakosti konstitutivnih naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH. Zbog toga je Ustavni sud konstatirao da, shodno ustavnim odredbama kojima je propisan sastav Doma naroda Parlamenta FBiH, nema razlike između delegata iz reda srpskog naroda i delegata druga dva konstitutivna naroda u ostvarivanju njihovih prava na "politička prava, naročito prava učešća na izborima, prava glasa i kandidature - prema sistemu općeg i jednakog prava glasa, prava učestvovanja u vladi, kao i upravljanju javnim poslovima, na svim nivoima, i prava pristupa, pod jednakim uvjetima, javnim funkcijama".

39. Međutim, Ustavni sud je ukazao na to da, nakon posljednjih izbora, u Dom naroda Parlamenta FBiH nije izabran onaj broj delegata koji je propisan Amandmanom XXXIII na Ustav Federacije BiH. Ustavni sud je podsjetio na to da je obaveza političkih partija da na svim nivoima vlasti za koje se predlažu njihovi kandidati ispoštuju principe Odluke o konstitutivnosti naroda broj U 5/98. Ukazano je i na odredbu člana I/2. Ustava Bosne i Hercegovine prema kojoj je Bosna i Hercegovina demokratska država, zasnovana na vladavini prava i slobodnim izborima.

40. Dalje je Ustavni sud naglasio da u Federaciji BiH ne postoji ni ustavni, ni zakonski mehanizam koji bi garantirao popunjavanje Doma naroda Parlamenta FBiH brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih određenim Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, te da upravo to ostavlja mogućnost da ne bude izabran utvrđeni broj delegata iz bilo kojeg konstitutivnog naroda i Ostalih. Međutim, naglašeno je da nijednom od konstitutivnih naroda nije dat privilegiran položaj, odnosno da ne postoji "sistem koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih grupa", da nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava. Istaknuto je da to ne ekskulpira nadležne vlasti od obaveze da pronađu mehanizam koji će osigurati konstituiranje Doma naroda Parlamenta FBiH u punom sastavu u svakom slučaju.

41. Dakle, Ustavni sud ukazuje da je ustavno pitanje koje se pokreće predmetnim zahtjevom gotovo identično onom koje je Ustavni sud razmatrao u svojoj Odluci broj U 5/05. Naime, i iz predmetnog zahtjeva proizlazi da, nakon posljednjih općih izbora održanih 2014. godine, Dom naroda Parlamenta FBiH nije konstituiran onako kako je to predviđeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine ("58 delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, 17 iz reda bošnjačkog, 17 iz reda srpskog, 17 iz reda hrvatskog naroda i sedam iz reda Ostalih"). S tim u vezi, Ustavni sud zapaža da se ponovo, nakon provedenih izbora, ponavlja situacija da Dom naroda Parlamenta FBiH nije popunjen u punom kapacitetu u odnosu na Klub delegata srpskog naroda kao što je to bio slučaj i u predmetu broj U 5/05. Ustavni sud primjećuje da je prilikom razmatranja predmeta broj U 5/05 Klub srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH tada bio popunjen sa ukupno devet delegata, a trenutno je popunjen sa 13 delegata. Također, Ustavni sud zapaža da ni sada, kao ni tada, kada je razmatrao zahtjev u predmetu broj U 5/05, nema ni ustavnog, niti zakonskog mehanizma kojim bi bilo garantirano popunjavanje Doma naroda Parlamenta FBiH onako kako je to predviđeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Pri tome Ustavni sud, prije svega, zapaža da, suprotno navodima iz

zahtjeva, u odredbama Izbornog zakona BiH nema odredaba o tome da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran dok se ne izaberu svi delegati. Dakle, proizlazi da ni odredbama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kao ni odredbama Izbornog zakona BiH nije propisano da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran dok se ne izaberu svi delegati.

42. Dalje, Ustavni sud zapaža da je u Odluci broj U 5/05 navedeno da je "Ustavni sud zaključio da podnosilac zahtjeva nije odgovarajućim argumentima potkrijepio svoju tvrdnju o nemogućnosti da se zaštite vitalni nacionalni interesi srpskog naroda u Domu naroda, odnosno da postoji diskriminacija shodno ovom osnovu" (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05, već citirana, stav 25). Za razliku od tog predmeta, podnosilac zahtjeva u ovom predmetu ukazuje na to da se Klub srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH obraćao Ustavnom sudu FBiH povodom zaštite vitalnog nacionalnog interesa srpskog naroda u postupku donošenja Prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u FBiH. S tim u vezi, Ustavni sud primjećuje da Ustavni sud FBiH nije prihvatio navedeni zahtjev zbog formalnih razloga, budući da ga nisu podnijele 2/3 od ukupnog broja (17) delegata Kluba srpskog naroda. S tim u vezi, Ustavni sud zapaža da je Ustavnom sudu FBiH predmetni zahtjev podnijelo 10 delegata Kluba srpskog naroda, te da je prilikom odlučivanja o prihvatljivosti zahtjeva Ustavni sud FBiH imao u vidu da Klub srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH trenutno nije popunjen. Međutim, i pored toga, Ustavni sud FBiH je zaključio da 10 članova Kluba srpskog naroda ne predstavlja 2/3 od broja predviđenih 17 delegata.

43. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da 13 delegata, sa koliko je popunjen Dom naroda, čini više od 2/3 od predviđenih 17 delegata kluba konstitutivnog naroda. Stoga je za podnošenje zahtjeva za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa Ustavnom sudu FBiH u Klubu srpskog naroda bilo dovoljno delegata. Prema tome, proizlazi da Klubu delegata srpskog naroda u trenutnoj situaciji, kada navedeni klub nije popunjen u punom kapacitetu, nije onemogućeno da pokrene mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, budući da se za takav zahtjev može formirati potrebna 2/3 većina od predviđenih 17 delegata i na osnovu 13 postojećih delegata u tom klubu. Pri tome Ustavni sud naglašava da pitanje opredijeljenosti pojedinih delegata i političkih stranaka unutar Kluba srpskog naroda ili bilo kojeg drugog kluba u Domu naroda Parlamenta FBiH za pokretanje mehanizma za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa nije ustavno pitanje, već pitanje političkih dogovora unutar klubova.

44. Dalje, u odnosu na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, Ustavni sud konstatira da i u ovom predmetu, kao i u predmetu broj U 5/05, podnosioci zahtjeva ni na koji način nisu ukazali da li su iscrpljene sve mogućnosti iz Amandmana XXXIX na Ustav Federacije BiH. Naime, Ustavni sud ponavlja da je navedenim amandmanom propisana procedura za zakone, druge propise i akte u vezi sa vitalnim nacionalnim interesom. Shodno navedenoj proceduri, određeni zakon, drugi propis ili akt mogu da se proglase pitanjem od vitalnog nacionalnog interesa u dva slučaja: u prvom, ukoliko to tvrdi više od jednog predsjedavajućeg ili potpredsjedavajućeg Doma naroda i, u drugom slučaju, ako to tvrde samo jedan predsjedavajući i 2/3 odgovarajućeg nacionalnog kluba delegata. I u ovoj odluci, kao što je to uradio i u Odluci broj U 5/05, Ustavni sud naglašava da mogućnost pozivanja na vitalni nacionalni interes, *in abstracto*, ima cilj da se omogućí predstavnicima svih konstitutivnih naroda da efektivno učestvuju u vlasti kako bi se spriječilo eventualno usvajanje zakona koji ima destruktivan utjecaj na vitalni nacionalni interes koji je u pitanju. Suština i *ratio* procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes jesu samo u tome da se određena pitanja koja se proglase pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa razmatraju i

usvajaju pod strožijim proceduralnim uvjetima (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05, već citirana, stav 24).

45. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da podnosioci zahtjeva nisu potkrijepili svoju tvrdnju o nemogućnosti da se pokrene mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH, odnosno da postoji diskriminacija po ovom osnovu.

46. Dalje, podnosioci zahtjeva ničim ne ukazuju da je prilikom donošenja osporenih zakona postupano suprotno proceduri usvajanja zakona, kako je to propisano članom 110. Poslovnika Doma naroda Parlamenta FBiH. Naime, navedenom odredbom je propisano da Dom naroda Parlamenta FBiH svoje odluke donosi većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda ako Ustavom, zakonom ili ovim poslovníkom nije drugačije određeno. Ukupan broj delegata predstavlja broj delegata kojima je verificiran mandat u tekućem sazivu. Pri tome Poslovníkom nije propisano da je uvjet za valjanost odluke to da ju je usvojio određeni broj delegata svih nacionalnih klubova Doma naroda Parlamenta FBiH. Također, proizlazi da su osporeni zakoni, u smislu člana 17. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, doneseni uz potvrdu oba doma Parlamenta FBiH. Naime, članom 17. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano je da odluke Parlamenta Federacije BiH zahtijevaju da ih potvrde oba doma, osim za poslovníke i deklaracije koje domovi donose samostalno. Iz navedenog proizlazi da odluke Parlamenta Federacije BiH, pa tako i osporeni zakoni ne mogu da stupe na snagu ukoliko ih u istovjetnom obliku ne usvoji i Dom naroda Parlamenta FBiH. Također, podnosioci zahtjeva ničim ne ukazuju da prilikom donošenja osporenih zakona nije bilo prisutno najmanje devet delegata iz Kluba srpskog naroda. Stoga, proizlazi da nisu postojale ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se osporeni zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH.

47. Dakle, imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da nisu postojale bilo kakve ustavne, niti zakonske prepreke da se osporeni zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH, kao i da je delegatima Kluba srpskog naroda bilo omogućeno da pokrenu mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa u okviru postojećeg broja delegata iz reda srpskog naroda. Prema tome, proizlazi da u konkretnom slučaju Klubu srpskih delegata u Domu naroda Parlamenta FBiH nije bila onemogućena jednakost u uživanju političkih prava kako u pogledu procedure donošenja osporenih zakona, tako i u pogledu mehanizma zaštite nacionalnog interesa srpskog naroda. Stoga, i u konkretnom slučaju proizlazi da u Domu naroda Parlamenta FBiH nijednom od konstitutivnih naroda nije dat privilegiran položaj, odnosno da ne postoji "sistem koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih grupa".

48. Međutim, prema mišljenju Ustavnog suda, navedeno nikako ne znači oslobađanje zakonodavnih organa vlasti od ustavne obaveze da preduzmu sve neophodne aktivnosti kako bi se ovo veoma ozbiljno pitanje riješilo i kako bi Dom naroda Parlamenta FBiH bio popunjen u punom kapacitetu predviđenim brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i delegata iz reda Ostalih. Dakle, pitanje nepopunjenosti delegata u bilo kojem klubu ne može riješiti Ustavni sud, već je to zadatak zakonodavne vlasti. Stoga je neophodno da zakonodavna vlast konačno pronađe adekvatne mehanizme koji će osigurati konstituiranje Doma naroda Parlamenta FBiH u punom sastavu a kako bi se ubuduće spriječilo da, nakon izbora, bilo koji klub u Domu naroda Parlamenta FBiH ostane nekonstituiran u punom sastavu na način kako je to predviđeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Navedena obaveza proizlazi i iz alineje Preambule Ustava Bosne i Hercegovine "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine" na koju ukazuju podnosioci zahtjeva. S tim u vezi, Ustavni sud napominje da je u svojoj

nedavno donesenoj Odluci broj U 23/14 od 1. decembra 2016. godine odlučivao o pitanjima načina izbora delegata u Dom naroda Parlamenta FBiH sa stajališta legitimnog predstavljanja konstitutivnih naroda u tom domu, te naložio zakonodavnoj vlasti da izvrši neophodne izmjene Izbornog zakona Bosne i Hercegovine kako bi se riješilo ovo pitanje.

49. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nije prekršen ustavni princip zabrane diskriminacije. Stoga, slijedi da je predmetni zahtjev neosnovan i da su osporeni zakoni doneseni u skladu sa članom II/1. u vezi sa članom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i da nema kršenja člana 5. stav 1. tačka c) Međunarodne konvencije o uklaňanju svih oblika rasne diskriminacije, budući da Klubu delegata srpskog naroda nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava, kao i da nije dat privilegirani položaj bilo kojem konstitutivnom narodu i Ostalima u Domu naroda Parlamenta FBiH, odnosno da ne postoji "sistem koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih grupa".

VII. Zaključak

50. Ustavni sud zaključuje da su osporeni zakoni doneseni u skladu sa odredbama člana II/1. u vezi sa članom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i članom 5. stav 1. tačka c) Međunarodne konvencije o uklaňanju svih oblika rasne diskriminacije. Ustavni sud smatra da nisu postojale ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se osporeni zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH. Također, Klubu delegata srpskog naroda nije onemogućeno da ostvaruju pravo na pokretanje mehanizma za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa. Dakle, Klubu delegata srpskog naroda nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava, kao i u Domu naroda Parlamenta FBiH nije dat privilegirani položaj nijednom konstitutivnom narodu i Ostalima, odnosno ne postoji "sistem koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih grupa".

51. Na osnovu člana 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

52. S obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebno razmatrati prijedlog podnosilaca zahtjeva za donošenje privremene mjere.

53. U smislu člana 43. Pravila Ustavnog suda, potpredsjednik Zlatko M. Knežević i sudija Miodrag Simović su dali izjave o neslaganju sa odlukom većine.

54. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Čeman, s. r.

Prilog

Osporeni zakoni:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 8/15)
2. Zakon o izvršavanju Budžeta Federacije BiH za 2015. godinu ("Službene novine FBiH" broj 25/15)
3. Zakon o unutrašnjem platnom prometu ("Službene novine FBiH" broj 48/15)
4. Zakon o igrama na sreću ("Službene novine FBiH" broj 48/15)
5. Zakon o radu ("Službene novine FBiH" broj 62/15)
6. Zakon o izmjenama Zakona o čeku ("Službene novine FBiH" broj 77/15)
7. Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine FBiH" broj 77/15)
8. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stranim ulaganjima ("Službene novine FBiH" broj 77/15)

9. Zakon o izmjeni Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj 79/15)

10. Zakon o privrednim društvima ("Službene novine FBiH" broj 81/15)

11. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije BiH za 2015. godinu ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

12. Zakon o izmjeni Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

13. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

14. Zakon o izmjenama Zakona o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

15. Zakon o izmjenama Zakona o Jedinственном sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

16. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

17. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

18. Zakon o izmjenama Zakona o pomilovanju ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

19. Zakon o dopuni Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

20. Zakon o izmjeni Zakona o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

21. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 94/15)

22. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 94/15)

23. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Službene novine FBiH" broj 98/15)

24. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 99/15)

25. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o budžetima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 102/15)

26. Zakon o izvršavanju Budžeta Federacije BiH za 2016. godinu ("Službene novine FBiH" broj 102/15)

27. Zakon o faktoringu ("Službene novine FBiH" broj 14/16)

28. Zakon o porezu na dobit ("Službene novine FBiH" broj 15/16)

29. Zakon o izmjeni Zakona o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala ("Službene novine FBiH" broj 15/16)

30. Zakon o trezoru u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 26/16)

31. Zakon o radu ("Službene novine FBiH" broj 26/16)

32. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH" broj 30/16)

33. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH ("Službene novine FBiH" broj 30/16)

34. Zakon o izmjenama Zakona o Jedinственном sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH" broj 30/16)

35. Zakon o državljanstvu Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj 34/16)

36. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji ("Službene novine FBiH" broj 34/16)

37. Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 38/16)

38. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine FBiH" broj 45/16)

39. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku ("Službene novine FBiH" broj 46/16)

40. Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona FBiH ("Službene novine FBiH" broj 46/16)

41. Zakon o finansijskom poslovanju ("Službene novine FBiH" broj 48/16)

42. Zakon o komasaciji ("Službene novine FBiH" broj 57/16)

43. Zakon o poljoprivrednoj organskoj proizvodnji ("Službene novine FBiH" broj 72/16)

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj U 17/16, rješavajući zahtjev **30 zastupnika Narodne skupštine Republike Srpske**, na temelju članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Zlatko M. Knežević, dopredsjednik
Margarita Caca-Nikolovska, dopredsjednica
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja
Giovanni Grasso, sudac
na sjednici održanoj 19. siječnja 2017. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odbija se kao neutemeljen zahtjev **30 zastupnika Narodne skupštine Republike Srpske** za ocjenu ustavnosti "svih zakona i ostalih opštih pravnih akata usvojenih od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od njegovog konstituisanja poslije izbora 2014. godine" (prilog ovoj odluci čini spisak pobijanih zakona).

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Trideset zastupnika Narodne skupštine Republike Srpske (u daljnjem tekstu: podnositelji zahtjeva) podnijelo je Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) 29. rujna 2016. godine zahtjev za ocjenu usuglašenosti "svih zakona i ostalih opštih pravnih akata usvojenih od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine od njegovog konstituisanja poslije izbora 2014. godine" (navedenih u prilogu ovoj odluci) sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Također, podnositelji zahtjeva su zatražili da se donese privremena mjera kojom bi se obustavilo izvršenje svih zakona i ostalih opštih pravnih akata, kao i da se zabrani rad Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine sve dok se u njemu ne ostvari konstitutivnost Srba u punom kapacitetu a sve do donošenja konačne odluke Ustavnog suda o zahtjevu.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. stavak (2) točka a) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, od Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament FBiH) zatraženo je da dostavi odgovor na zahtjev 6. listopada 2016. godine.

3. Parlament FBiH (Dom naroda i Zastupnički dom) je dostavio odgovor na zahtjev 3. i 4. studenog 2016. godine.

4. Ustavni sud je, u smislu odredbe članka 16. stavak 3. Pravila Ustavnog suda, 11. listopada 2016. godine zatražio od Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine da dostavi ovom sudu Odluku broj U 30/15. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine je dostavio ovom sudu traženu odluku 17. listopada 2016. godine.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

5. Podnositelji zahtjeva smatraju da su svi zakoni i ostali opći pravni akti usvojeni nakon konstituiranja Parlamenta FBiH poslije izbora 2014. godine protivni Ustavu Bosne i Hercegovine, posebice alineji njegove Preambule, koja glasi: "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (u zajednici s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine." Dakle, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, Parlament FBiH, konkretno Dom naroda Parlamenta FBiH, svojim radom, odnosno vršenjem zakonodavne vlasti protivno Ustavu Bosne i Hercegovine, tj. načelu konstitutivnosti sva tri naroda u oba entiteta cijelo spomenuto razdoblje krši Ustav Bosne i Hercegovine, posebice citiranu alineju njegove Preambule.

6. Ukazano je na to da je odlukom Ustavnog suda u predmetu broj U 5/98, na temelju citirane alineje Preambule Ustava Bosne i Hercegovine, utvrđena konstitutivnost Srba, Bošnjaka i Hrvata na prostoru cijele Bosne i Hercegovine, odnosno u oba njezina entiteta, kao i obveza entiteta da stvore uvjete da se ona u punom kapacitetu ostvaruje. Sukladno navedenom a radi provedbe spomenute odluke, Ustavom Federacije BiH je, između ostalog, propisano da će sastav Doma naroda Parlamenta FBiH biti paritetan, tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj delegata. Sukladno tome, Dom naroda Parlamenta FBiH se sastoji od 58 delegata, i to po 17 delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda Ostalih.

7. Istaknuto je da je odredbama Izbornog zakona BiH propisano da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran sve dok se ne izaberu svi delegati iz reda svih konstitutivnih naroda i Ostalih. Međutim, i pored navedenog, Dom naroda Parlamenta FBiH je konstituiran poslije izbora 2014. godine sa samo 13 delegata iz reda srpskog naroda, čime je narušeno načelo pariteta iz Ustava Federacije BiH (članak 6.1.) a koji je rezultat provedbe Odluke o konstitutivnosti (broj U 5/98).

8. Ukazano je da, prema odredbama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, svi akti Parlamenta FBiH, osim Poslovnika i deklaracija, zahtijevaju da budu potvrđeni u oba doma. Međutim, obzirom na navedeno, Dom naroda Parlamenta FBiH svoju nadležnost ne vrši suglasno Ustavu Bosne i Hercegovine, Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i sukladno odredbama Izbornog zakona BiH.

9. Podnositelji zahtjeva naglašavaju da, iako Izborni zakon BiH decidirano propisuje više mogućnosti (postupaka) za popunu Doma naroda Parlamenta FBiH delegatima iz reda sva tri naroda, sve dok Dom Parlamenta FBiH ne bude kompletan, povodom ovog pitanja Federacija BiH do danas nije učinila ništa. Zbog toga, podnositelji zahtjeva smatraju da je na ovaj način narušeno načelo konstitutivnosti srpskog naroda u Federaciji BiH, odnosno da Srbi kao konstitutivan narod u cijeloj Bosni i Hercegovini, što je ustavna garancija, nemaju ovakav status u Federaciji BiH u vršenju zakonodavne vlasti, što je suština ovog načela.

10. Posebice naglašavaju da, obzirom na mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, u Domu naroda Parlamenta FBiH Srbi, kao narod, navedeni mehanizam ne mogu koristiti u punom kapacitetu kao ostali narodi. Naime, Klub Srba sa 13 delegata nije u stanju pokrenuti pitanje zaštite vitalnog nacionalnog interesa

(osim ako svih 13 ne potpiše taj zahtjev, što vrlo često može biti politički, odnosno stranački uvjetovano, što nije smisao vitalnog nacionalnog interesa). Kao primjer se navodi činjenica da su koncem 2015. godine 2/3 od postojećih 13 delegata zatražile zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, ali da Ustavni sud FBiH zahtjev nije prihvatio sa obrazloženjem da zahtjev nisu potpisale 2/3 srpskih delegata od ukupnog broja 17, koji ne postoji.

11. Istaknuto je da su rezultat ovakvog konstituiranja i rada Doma naroda Parlamenta FBiH, tj. ovakvog očiglednog kršenja prava konstitutivnog naroda, neustavni pravni akti. Naglašava se da je Republika Srpska u više navrata inzistirala da se ovakva očigledna neustavnost otkloni, ali da se navedeno nastavlja i dalje.

12. Imajući u vidu navedeno, podnositelji zahtjeva traže da Ustavni sud, radi zaštite prava konstitutivnosti na kojem Bosna i Hercegovina počiva i provedbe Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti (broj U 5/98), sve opće pravne akte, a posebice zakone, koje je usvojio Parlament FBiH proglasi neustavnim.

13. Pored navedenog, u smislu odredbe članka 64. Pravila Ustavnog suda, podnositelji zahtjeva traže da, radi zaštite konstitutivnosti srpskog naroda u Federaciji BiH, Ustavni sud obustavi izvršenje svih navedenih akata do svoje konačne odluke, kao i da zabrani ovakav rad Doma naroda Parlamenta FBiH sve dok se u njemu konstitutivnost Srba ne ostvari u punom kapacitetu. Također, u smislu navedenog, zahtijevaju da se predmetni zahtjev razmatra prioritarno.

b) Odgovor na zahtjev

14. Parlament FBiH (Dom naroda i Zastupnički dom) je naveo da niti jednom od konstitutivnih naroda nije dan privilegirani položaj, odnosno da ne postoji "sustav koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih skupina". Dakle, ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se pobijani zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH nisu postojale. Istaknuto je da Izborni zakon BiH ni u jednoj svojoj odredbi ne propisuje da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran dok se ne izaberu svi delegati. Ukazano je na to da je prilikom konstituiranja Doma naroda Parlamenta FBiH Središnje izborno povjerenstvo BiH iscrpilo sve mogućnosti predviđene Izbornim zakonom koje propisuju način popune Doma naroda Parlamenta FBiH. Istaknuto je da je činjenica da u Federaciji BiH ne postoji ni ustavni, ni zakonski mehanizam koji bi garantirao popunu Doma naroda Parlamenta FBiH brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih. To ostavlja mogućnost da ne bude izabran utvrđeni broj delegata iz bilo kojeg konstitutivnog naroda i Ostalih. Međutim, nijednom od konstitutivnih naroda nije dan privilegirani položaj, odnosno ne postoji "sustav koji rezervira sve javne položaje za pripadnike određenih skupina", odnosno nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava.

15. Ukazano je na članak 110. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta FBiH kojim je propisano da ovaj dom svoje odluke donosi većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda Parlamenta FBiH ako Ustavom, zakonom ili Poslovníkom nije drugačije određeno. Navedeno je da ukupan broj delegata predstavlja broj delegata kojima je verificiran mandat u tekućem sazivu. Prema tome, navedenim poslovníkom nije određeno da je, kao uvjet valjanosti usvojene odluke tog doma, propisano da odluku istodobno mora podržati određeni broj delegata svih nacionalnih klubova Doma.

16. Navedeno je da je Amandmanom XXXIX na Ustav Federacije BiH propisana procedura za zakone, druge propise i akte u svezi sa vitalnim nacionalnim interesom. Prema navedenoj proceduri, određeni zakoni, drugi propis ili akt se može proglasiti pitanjem od vitalnog nacionalnog interesa u dva slučaja: u prvom, ukoliko to tvrdi više od jednog predsjedatelja ili dopredsjedatelja Doma naroda i, u drugom slučaju, ako to tvrde samo jedan predsjedatelj i 2/3 odgovarajućeg nacionalnog kluba delegata.

Mogućnost pozivanja na vitalni nacionalni interes *in abstracto* ima cilj da se omogući predstavnicima svih konstitutivnih naroda efektivno sudjelovanje u vlasti kako bi se eventualno spriječilo usvajanje zakona koji imaju destruktivan utjecaj na vitalni nacionalni interes koji je u pitanju. Istaknuto je da su bit i *ratio* procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes samo u tome da se određena pitanja koja se proglašavaju pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa razmatraju i usvajaju pod stožim proceduralnim uvjetima. Ukazuju na to da podnositelji zahtjeva nisu naveli ni je li, eventualno, dopredsjedatelj Doma naroda iz reda srpskog naroda pokretao proceduru iz Amandmana XXXIX na Ustav Federacije BiH, mada mu je ta mogućnost dana. Slijedeći navedeno, prema mišljenju Parlamenta FBiH, 13 članova Kluba delegata srpskog naroda, prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine i Poslovníku o radu Doma naroda Parlamenta FBiH, ima mogućnost pokrenuti proceduru za zakone koji se odnose na vitalni interes srpskog naroda.

17. Istaknuto je da su pobijani zakoni doneseni sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine. S tim u svezi je ukazano na Odluku Ustavnog suda broj U 5/05 i njezine relevantne dijelove. Prema mišljenju Parlamenta FBiH, ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se pobijani zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH nisu postojale.

18. Naglašeno je da je davanje odgovora na zahtjev bilo otežano budući da su se podnositelji zahtjeva prilikom navođenja svoje argumentacije nedovoljno jasno pozvali na odredbe Ustava Bosne i Hercegovine, Ustava Federacije Bosne i Hercegovine i Izbornog zakona BiH. Na koncu, Parlament FBiH je predložio da se predmetni zahtjev odbije kao neutemeljen.

19. U okviru svog odgovora, Parlament FBiH (Dom naroda) je dostavio i mišljenje Vlade FBiH povodom predmetnog zahtjeva u kojem se navodi da, iako nisu imenovana četiri delegata iz reda srpskog naroda u Dom naroda Parlamenta FBiH, odgađanje da se konstituiraju Dom naroda, ili obustava njegovog rada do imenovanja preostalih delegata, dovelo bi do potpunog paraliziranja zakonodavne vlasti u Federaciji BiH i do blokade funkcioniranja svih tijela vlasti na svim razinama u Federaciji BiH. S tim u svezi, Vlada FBiH je podsjetila na nalog Visokog predstavnika međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini od 27. ožujka 2011. godine koji se odnosi na rad Doma naroda Parlamenta FBiH. Dalje je Vlada FBiH ukazala da je Federacija BiH postupila sukladno Odluci Ustavnog suda BiH broj U 5/05. Naglašeno je da je za podnošenje zahtjeva za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa dostatno 12 potpisa, a ne 13, kako to tvrde podnositelji zahtjeva. Također je ukazano na to da je potpuno irelevantno kojoj političkoj opciji ili statusu pripadaju delegati, budući da je u fokusu ustavno pravo, odnosno pravo i dužnost člana Doma naroda Parlamenta FBiH, kako je to utvrdio i Ustavni sud FBiH u svojoj Odluci broj U 29/15 od 17. veljače 2016. godine.

c) Odluka Ustavnog suda FBiH broj U 30/15

20. Rješenjem Ustavnog suda FBiH (Vijeće za zaštitu vitalnog interesa, u daljnjem tekstu: Vijeće) broj U 30/15 od 20. studenog 2015. godine utvrđeno je da zahtjev Kluba srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa srpskog naroda u postupku donošenja Prijedloga Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH nije prihvatljiv. U obrazloženju odluke, u dijelu stajališta Vijeća (paragraf 5), navodi se da Vijeće smatra da 10 članova Kluba ne predstavlja 2/3 većinu "i ako Klub delegata srpskog naroda nije popunjen u punom kapacitetu", imajući u vidu da klubovi konstitutivnih naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH, prema Ustavu Federacije BiH, imaju po 17 članova. Zbog toga je utvrđeno da nisu ispunjene procesne pretpostavke o prihvatljivosti zahtjeva utvrđene u Amandmanu XL na Ustav

Federacije Bosne i Hercegovine i članku 49. Poslovnika Ustavnog suda FBiH.

IV. Relevantni propisi

21. U Ustavu Bosne i Hercegovine relevantne odredbe glase:

Preambula

[...]

Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (zajedno s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine:

Članak I/2.

Bosna i Hercegovina

[...]

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država koja funkcioniše sukladno zakonu i temeljem slobodnih i demokratskih izbora.

Članak II/2.

U Bosni i Hercegovini izravno se primjenjuju prava i slobode garantirani Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda kao i njezinim protokolima. Ovi akti imaju prioritet nad svim drugim zakonima.

Članak II/4.

Uživanje prava i sloboda, predviđenih ovim člankom ili u međunarodnim sporazumima navedenim u Aneksu I ovom Ustavu, osigurano je za sve osobe u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja, jezik, vjera, političko i drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, vezivanje za neku nacionalnu manjinu, imovina, rođenje ili drugi status.

22. **Amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 16/02 od 28. aprila 2002. godine) u relevantnom dijelu glase:

Amandman XXXIII

Sastav Doma naroda i izbor članova

(1) Sastav Doma naroda Federacije Bosne i Hercegovine bit će paritetan tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj delegata.

(2) Dom naroda sastoji se od pedeset osam delegata, i to po sedamnaest delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda Ostalih.

(3) Ostali imaju pravo ravnopravno sudjelovati u postupku većinskog glasanja.

Amandman XXXIV

(1) Delegate Doma naroda biraju kantonalne skupštine iz reda svojih delegata proporcionalno nacionalnoj strukturi pučanstva.

(2) Broj delegata za Dom naroda koji se biraju u svakom kantonu srazmjerni su broju stanovnika kantona s tim što se broj, struktura i način izbora delegata utvrđuju zakonom.

(3) U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan Srbin iz svakog kantona koji imaju najmanje jednog takvog zastupnika u svom zakonodavnom tijelu.

(4) Delegate Bošnjake, Hrvate i Srbe iz svakog kantona biraju zastupnici iz reda tog konstitutivnog naroda sukladno izbornim rezultatima u zakonodavnom tijelu tog kantona, a izbor delegata iz reda ostalih uredit će se zakonom.

(5) U Domu naroda ne može vršiti funkciju delegata nijedan zastupnik u Zastupničkom domu, niti vijećnik općinskog vijeća.

Amandman XXXVII

Definicija vitalnog interesa

Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda su definirani na sljedeći način:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti;

- identitet jednog konstitutivnog naroda;

- ustavni amandmani;

- organizacija organa javne vlasti;

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka;

- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture, tradicije i kulturno nasljeđe;

- teritorijalna organizacija;

- sustav javnog informiranja

i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Domu naroda.

Amandman XXXVIII

Parlamentarna procedura za zaštitu vitalnih interesa

(1) Zakoni ili drugi propisi ili akti koji se podnesu Zastupničkom domu u Federaciji Bosne i Hercegovine, također se usvajaju u Domu naroda Federacije Bosne i Hercegovine.

[...]

Amandman XXXIX

Procedura za zakone u vezi sa vitalnim interesom, kako je to definirano u listi iz Amandmana XXXVII

(1) Ukoliko više od jednog predsjedatelja ili potpredsjedatelja Doma naroda smatra da zakon spada u pitanja od vitalnog nacionalnog interesa definirana u Amandmanu XXXVII na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, zakon će biti uvršten u dnevni red Doma naroda kao pitanje od vitalnog interesa.

(2) Ako samo jedan predsjedatelj ili potpredsjedatelj tvrdi da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa, 2/3 većina odgovarajućeg kluba može proglasiti da je riječ o pitanju sa liste vitalnih interesa. U tom slučaju će se slijediti procedura opisana u Amandmanu XL.

(3) Predsjedatelj i potpredsjedatelj moraju donijeti odluku u roku od jednog tjedna.

(4) Ukoliko većina svakog kluba koji ima delegate u Domu naroda glasuje za takve zakone ili druge propise ili akte, smatrat će se da su oni usvojeni.

(5) Ukoliko se u Domu naroda postigne suglasnost o amandmanima, takav zakon, propis ili akt se ponovno podnosi Zastupničkom domu na odobrenje.

(6) Ukoliko suglasnost nije moguća u Domu naroda ili ukoliko se na predlog amandmana ne dobije suglasnost, formirat će se zajedničko povjerenstvo od predstavnika Zastupničkog doma i Doma naroda. Zajedničko povjerenstvo je sastavljeno na paritetnom osnovu i odluke donosi konsenzusom. Zajedničko povjerenstvo usuglašava tekst zakona. Ukoliko se tekst zakona usuglasi, zakon se smatra usvojenim.

(7) Ukoliko se ne postigne suglasnost, zakon neće biti usvojen, te se isti vraća predlagачu na novi postupak. U tom slučaju predlagач ne može ponovno podnijeti isti tekst zakona, propisa ili akta.

Amandman XL

Procedura za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes, ukoliko je odlučeno 2/3 većinom jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda

(1) U slučaju da 2/3 jednog od klubova konstitutivnih naroda u Domu naroda odluči da se zakon, drugi propis ili akt odnose na vitalni interes, zakon će razmatrati Dom naroda.

(2) Ukoliko većina svakog kluba zastupljenog u Domu naroda glasuje za taj zakon, drugi propis ili akt, isti se smatra usvojenim.

(3) *Ukoliko se Dom naroda usuglasi o amandmanima, zakon, propis ili akt se ponovno dostavljaju na odobrenje Zastupničkom domu.*

(4) *Ukoliko Zajedničko povjerenstvo iz Amandmana XXXIX ne postigne suglasnost, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.*

[...].

23. **Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 1/94 od 21. jula 1994. godine) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 17.

Ukoliko Ustav ne predviđa drukčije, odluke Parlamenta Federacije zahtijevaju odobrenje oba doma, osim za pravilnike i deklaracije koje domovi samostalno donose.

Članak 19.

Druge se odluke donose jednostavnim većinskim glasovanjem u svakom od domova, osim ako je pravilnikom toga doma ili u ovom ustavu predviđeno drukčije.

24. **Poslovnik o radu Doma naroda Parlamenta FBiH** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 27/03) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 110.

Dom naroda odlučuje na sjednici ako sjednici nazoči većina izaslanika Doma naroda, ako Ustavom Federacije i ovim poslovnikom nije drugačije utvrđeno.

Odluke se donose većinom glasova od ukupnog broja izaslanika u Domu naroda, ako Ustavom, zakonom i ovim poslovnikom nije drugačije utvrđeno.

Ukupan broj izaslanika znači broj izaslanika kojima je verificiran mandat u tekućem sazivu.

25. U **Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH" br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16 - za potrebe ove odluke korištena je neslužbena prečišćena verzija ovog zakona objavljena na www.izbori.ba) relevantne odredbe glase:

POTPOGLAVLJE B DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 10.10

Kantonalna zakonodavna tijela biraju pedeset osam (58) izaslanika u Dom naroda, sedamnaest (17) iz reda bošnjačkog, sedamnaest (17) iz reda srpskog, sedamnaest (17) iz reda hrvatskog naroda i sedam (7) iz reda ostalih.

Članak 10.11

(1) *Predstavnici iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i reda ostalih u svakoj skupštini kantona biraju izaslanike iz svog konstitutivnog naroda u tom kantonu.*

(2) *Svaka stranka koja je zastupljena u odgovarajućim klubovima konstitutivnih naroda i ostalih ili svaki član jednog od tih klubova ima pravo nominirati jednog ili više kandidata na listi za izbor izaslanika tog određenog kluba iz tog kantona.*

(3) *Svaka lista može sadržavati više kandidata od broja izaslanika koji se biraju, pod uvjetom da zakonodavno tijelo kantona ima veći broj izaslanika iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i ostalih, od broja izaslanika iz reda bošnjačkog, hrvatskog, srpskog naroda i ostalih koji se biraju u Dom naroda.*

Članak 10.12

(1) *Broj izaslanika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih, koji se biraju u Dom naroda iz zakonodavnog tijela svakog kantona je proporcionalan broju stanovnika kantona prema posljednjem popisu. Izorno povjerenstvo određuje, nakon*

svakog popisa, broj izaslanika koji se biraju iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih, a koji se biraju iz zakonodavnog tijela svakog kantona.

(2) *Za svaki kanton, broj stanovnika iz svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih se dijeli brojevima 1, 3, 5, 7, itd. sve dok je to potrebno za raspodjelu. Brojevi koji se dobiju kao rezultat ovih dijeljenja predstavljaju količnike svakog konstitutivnog naroda i ostalih u svakom kantonu. Svi količnici konstitutivnih naroda se redaju zasebno po veličini tako što se najveći količnik svakog konstitutivnog naroda i iz reda ostalih stavlja na prvo mjesto. Svakom konstitutivnom narodu se daje jedno mjesto u svakom kantonu. Najveći količnik za svaki konstitutivni narod u svakom kantonu se briše sa liste količnika tog konstitutivnog naroda. Preostala mjesta se daju konstitutivnim narodima i ostalim, jedno po jedno, od najvećeg prema najmanjem prema preostalim količnicima na listi.*

(**Napomena:** Odlukom Ustavnog suda broj U 23/14 od 1. prosinca 2016. godine utvrđeno je da odredba članka 10.12 stavak 2, u dijelu "Svakom konstitutivnom narodu daje se jedno mjesto u svakom kantonu", nije sukladna članku 1/2. Ustava Bosne i Hercegovine, odluka dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba.)

Članak 10.13

Izbor izaslanika u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH se vrši odmah po sazivanju kantonalne skupštine nakon izbora za kantonalne skupštine, a najkasnije mjesec dana nakon objere izbora sukladno članku 5.32 ovog zakona.

Članak 10.14

(1) *Svaki izaslanik u kantonalnoj skupštini daje jedan glas za listu na kojoj je njegov odgovarajući klub.*

(2) *Izbor se vrši tajnim glasovanjem.*

Članak 10.15

Rezultat glasovanja se dostavlja Izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine za konačnu raspodjelu mjesta. Mandati se raspodjeljuju jedan po jedan po listama ili kandidatu sa najvišim količnicima koji su rezultirali iz formule za proporcionalnu raspodjelu utvrđenu u članku 9.5 ovog zakona. Kada lista dobije mandat, mandat se raspoređuje s vrha liste.

Članak 10.16

(1) *Kada se ne izabere potreban broj izaslanika koji se biraju u Dom naroda iz reda svakog konstitutivnog naroda ili iz reda ostalih u datom zakonodavnom tijelu kantona, preostali broj izaslanika iz reda bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda ili ostalih bira se iz drugog kantona, dok se ne izabere potreban broj izaslanika iz reda svakog konstitutivnog naroda.*

(2) *Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine vrši ponovnu raspodjelu mjesta koja se ne mogu popuniti iz jednog kantona odmah po završetku prvog kruga izbora izaslanika u Dom naroda u svim kantonima. Izorno povjerenstvo vrši preraspodjelu tog mjesta neizabranom kandidatu koji ima najviši količnik na svim listama koje se kandidiraju za odgovarajući konstitutivni narod ili za grupu ostalih u svim kantonima.*

Članak 10.17

(1) *Ukoliko neko mjesto ostane upražnjeno uslijed smrti, ostavke ili trajne onesposobljenosti izaslanika u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, to mjesto popunjava sljedeći kvalificirani kandidat na istoj listi na kojoj je bio izaslanik koji je umro, dao ostavku ili je trajno onesposobljen.*

(2) *Ukoliko na listi nema preostalih kandidata, mandat se dodjeljuje neizabranom kandidatu sa najvišim količnikom s druge liste koji se kandidira za odgovarajući konstitutivni narod ili za grupu ostalih u istom kantonu.*

(3) *Ukoliko nema takvog kandidata, Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine vrši preraspodjelu tog mjesta sukladno članku 10.16 stavak (2) ovog zakona.*

Članak 10.18

(1) *Mandat izaslanika Doma naroda Parlamenta Federacije BiH traje četiri (4) godine.*

(2) *U slučaju raspuštanja kantonalne skupštine, mandati izaslanika koje je imenovala ta kantonalna skupština ističu po imenovanju novih izaslanika koje bira nova kantonalna skupština nakon novih izbora. Mandat tih novih izaslanika traje do narednih redovno zakazanih izbora.*

26. Međunarodna konvencija o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije u relevantnom dijelu glasi:

Član 2. stav 1. tačka c)

1. *Države članice osuđuju rasnu diskriminaciju i obavezuju se da svim odgovarajućim sredstvima i bez odgode sprovede politiku koja teži da ukinе svaki oblik rasne diskriminacije i da potpomažu razumijevanje između svih rasa, i u tu svrhu:*

c) *Svaka država članica treba da preduzme efikasne mjere radi ponovnog razmatranja nacionalne i lokalne vladine politike i izmjene, ukidanja ili poništavanja svakog zakona i svakog propisa koji ima svrhu da uvede rasnu diskriminaciju ili da je ovjekovječi tamo gdje ona postoji.*

Član 5. stav 1. tačka c)

1. *Shodno osnovnim obavezama navedenim u členu 2 ove konvencije, države članice obavezuju se da zabrane i da ukinu rasnu diskriminaciju u svim njenim oblicima i da jemče pravo svakome na jednakost pred zakonom bez razlike na rasu, boju ili nacionalno ili etničko porijeklo, naročito u pogledu uživanja sljedećih prava:*

c) *politička prava, naročito prava učešća na izborima, prava glasa i kandidature – prema sistemu opšteg i jednakog prava glasa, prava učestvovanja u vladi, kao i upravljanju javnim poslovima, na svim nivoima, i prava pristupa, pod jednakim uslovima, javnim funkcijama.*

V. Dopustivost

27. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredaba članka VI/3.(a) Ustava Bosne Hercegovine.

Članak VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Ustavni sud ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz ovog Ustava između entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine, uključujući, ali se ne ograničavajući na to:

- *Je li odluka nekog entiteta da uspostavi posebne paralelne odnose sa susjednom državom sukladna ovom Ustavu, uključujući i odredbe koje se tiču suvereniteta i teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine.*

- *Je li neka odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna ovom Ustavu.*

Spor može pokrenuti član Predsjedništva, predsjedavajući Vijeća ministara, predsjedavajući ili dopredsjedavajući jednog od domova Parlamentarne skupštine; jedna četvrtina članova/delegata jednog od domova Parlamentarne skupštine, ili jedna četvrtina jednog od domova zakonodavnog tijela jednog entiteta.

28. Ustavni sud zapaža da su podnositelji zahtjeva tražili da se odluči o tome jesu li pobijani zakoni doneseni sukladno Ustavu Bosne i Hercegovine. Imajući u vidu da Narodna skupština Republike Srpske ima 83 zastupnika, te da je predmetni zahtjev podnijelo 30 zastupnika, Ustavni sud zaključuje da je zahtjev podnio ovlašteni subjekt iz članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine.

29. Na temelju navedenog a sukladno odredbama članka VI/3.(a) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da je predmetni zahtjev dopustiv, zato što ga je podnio ovlašteni subjekt, te da ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 19. Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev nije dopustiv.

VI. Meritum

30. Podnositelji zahtjeva smatraju da pobijani zakoni i drugi opći akti usvojeni u Domu naroda Parlamenta FBiH nakon izbora 2014. godine nisu sukladni Ustavu Bosne i Hercegovine, posebice alineji njegove Preambule: "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (zajedno s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine." Navedeno zbog toga što, nakon izbora održanih 2014. godine, Dom naroda Parlamenta FBiH nije konstituiran onako kako to propisuje Ustav Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, umjesto 17 delegata iz srpskog naroda, kako je to propisano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, trenutno Klub delegata srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH čini 13 delegata. Dakle, četiri delegatska mjesta u Klubu srpskog naroda nisu popunjena.

31. Također, podnositelji zahtjeva navode da, zbog nepopunjenosti Kluba srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH u punom kapacitetu, delegati iz reda srpskog naroda nisu u mogućnosti pokrenuti mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa. U prilog tome ukazuju na Odluku Ustavnog suda FBiH broj U 30/15 od 20. studenog 2015. godine.

32. Imajući u vidu navedeno, iako podnositelji zahtjeva, osim citirane alineje Preambule, eksplicitno ne ukazuju na odredbe Ustava Bosne i Hercegovine za koje smatraju da su povrijeđene, Ustavni sud zapaža da iz predmetnog zahtjeva proizlazi da podnositelji zahtjeva ukazuju da pobijani zakoni nisu sukladni odredbama članka II/1. u svezi sa člankom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i odredbi članka 5. stavak 1. tačka c) Međunarodne konvencije o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije, koja se odnosi na "politička prava, naročito prava sudjelovanja na izborima, prava glasa i kandidature – prema sustavu općeg i jednakog prava glasa, prava sudjelovanja u vladi, kao i upravljanju javnim poslovima, na svim razinama, i prava pristupa, pod jednakim uvjetima, javnim funkcijama". Navedeno posebice kada se ima u vidu da je Ustavni sud u svojoj dosadašnjoj praksi, u predmetu broj U 5/05, rješavao vrlo slično ustavno pitanje, te da su se zahtjevom iz tog predmeta pokretala gotovo ista ustavna pitanja koja se pokreću i predmetnim zahtjevom (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05 od 27. lipnja 2006. godine, st. 11-27, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

33. Stoga će Ustavni sud u konkretnom predmetu ispitati je li, zbog načina na koji su doneseni pobijani zakoni, prekršeno ustavno načelo zabrane diskriminacije imajući pri tome u vidu svoju praksu usvojenu u Odluci broj U 5/05 (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05, već citirana, stavak 14). Također, Ustavni sud će imati u vidu i alineju Preambule Ustava Bosne i Hercegovine "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (zajedno s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine" na koju ukazuju podnositelji zahtjeva.

34. Prije svega, Ustavni sud podsjeća na navode iz odgovora Parlamenta Federacije BiH na zahtjev u kojem je ukazano da je prilikom konstituiranja Doma naroda Parlamenta FBiH Središnje izborno povjerenstvo BiH iscrpilo sve mogućnosti predviđene Izbornim zakonom koje propisuju način popune Doma naroda Parlamenta FBiH. Istaknuto je da je činjenica da u Federaciji BiH ne postoji ni ustavni, ni zakonski mehanizam koji bi garantirao popunu Doma naroda Parlamenta FBiH brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih.

35. Ustavni sud zapaža da je i u predmetu broj U 5/05 podnositelj zahtjeva pobijao način na koji su doneseni pobijani zakoni, smatrajući da to nije sukladno članku II/1. u svezi sa člankom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine zbog toga što Dom naroda Parlamenta FBiH nije konstituiran sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, budući da je imenovano samo devet delegata iz reda srpskog naroda umjesto predviđenih 17 delegata. Podnositelj zahtjeva je smatrao da to onemogućava delegate iz reda srpskog naroda da pokrenu mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, jer nisu ispunjene formalne pretpostavke iz Ustava Federacije BiH, budući da postojeći broj delegata iz reda srpskog naroda u Domu naroda ne čini potrebnu 2/3 većinu Kluba srpskog naroda koji ima ovlast pokrenuti navedenu proceduru. Stoga je Ustavni sud sa stajališta spomenutih odredaba Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno spomenute Konvencije, ispitao je li zbog načina na koji su doneseni pobijani zakoni prekršeno ustavno načelo zabrane diskriminacije, te utvrdio da je zahtjev neutemeljen.

36. Ustavni sud zapaža da se u Odluci broj U 5/05 pozvao na svoju Treću djelomičnu odluku u predmetu broj U 5/98 u kojoj se ističe da priznanje konstitutivnih naroda i ustavno načelo koje se nalazi u pozadini – načelo kolektivne jednakosti nameću obvezu entitetima da ne diskriminiraju, u prvom redu, one konstitutivne narode koji su, u stvarnosti, u manjinskom položaju u odgovarajućem entitetu. Ukazano je na to da je Ustavni sud u toj odluci naglasio da nije samo jasna ustavna obveza da se ne krše pojedinačna prava na diskriminatoran način, koja su navedena u članku II/3. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine već, također, i ustavna obveza na nediskriminaciju u smislu prava skupina ako, primjerice, jedan ili dva konstitutivna naroda imaju specijalni povlašteni tretman kroz pravni sustav entiteta. Dalje, Ustavni sud je istaknuo da ustavno načelo kolektivne jednakopravnosti konstitutivnih naroda, koje proizlazi iz označavanja Bošnjaka, Hrvata i Srba kao konstitutivnih naroda, zabranjuje bilo kakve posebne privilegije za jedan ili dva od tih naroda, svaku dominaciju u strukturama vlasti i svaku etničku homogenizaciju segregacijom utemeljenom na teritorijalnom razdvajanju (vidi, Ustavni sud, Treća djelomična odluka broj U 5/98 od 1. srpnja 2000. godine, točka 60, dostupna na web-stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

37. Dalje je Ustavni sud podsjetio da je Odlukom broj U 5/98, između ostalog, proglasio neustavnim dijelove pobijanih odredaba Ustava Federacije BiH o konstitutivnosti samo bošnjačkog i hrvatskog naroda na teritoriju Federacije BiH zbog čega su, radi provedbe navedene odluke, doneseni amandmani na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine s ciljem njegovog usklađivanja sa Ustavom Bosne i Hercegovine. Tako je odredbom stavka 2. Amandmana XXXIII određeno da se Dom naroda sastoji od 58 delegata, i to po 17 delegata iz reda svakog od konstitutivnih naroda i sedam delegata iz reda Ostalih. Dalje, Amandmanom XXXIV propisani su načela i procedura izbora delegata Doma naroda. Ovaj amandman prvo propisuje da se delegati Doma naroda biraju "proporcionalno nacionalnoj strukturi pučanstva". Potom, propisuje da je broj delegata za Dom naroda koji se biraju u svakom kantonu "razmjeran broju pučanstva kantona" i, na koncu, propisuje da će ove delegate birati njihovi predstavnici "sukladno izbornim rezultatima u zakonodavnom tijelu tog kantona". Tako je, prema mišljenju Ustavnog suda, *de iure*, na temelju spomenute Odluke o konstitutivnosti naroda broj U 5/98 uspostavljeno načelo kolektivne jednakopravnosti sva tri konstitutivna naroda na cijelom teritoriju Federacije BiH i, sukladno tome, u strukturama vlasti ovog entiteta, pa i u Domu naroda Parlamenta FBiH.

38. Dalje je u Odluci broj U 5/05 Ustavni sud naglasio da je delegatima iz reda srpskog naroda navedenim ustavnim amandmanima zagaraniran jednak broj mjesta u Domu naroda

Parlamenta FBiH, čime je uspostavljeno načelo kolektivne jednakosti konstitutivnih naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH. Zbog toga je Ustavni sud konstatirao da, sukladno ustavnim odredbama kojima je propisan sastav Doma naroda Parlamenta FBiH, nema razlike između delegata iz reda srpskog naroda i delegata druga dva konstitutivna naroda u ostvarivanju njihovih prava na "politička prava, oso bito prava sudjelovanja na izborima, prava glasa i kandidature - prema sustavu općeg i jednakog prava glasa, prava sudjelovanja u vladi, kao i upravljanju javnim poslovima, na svim razinama, i prava pristupa, pod jednakim uvjetima, javnim funkcijama".

39. Međutim, Ustavni sud je ukazao na to da, nakon posljednjih izbora, u Dom naroda Parlamenta FBiH nije izabran onaj broj delegata koji je propisan Amandmanom XXXIII na Ustav Federacije BiH. Ustavni sud je podsjetio na to da je obveza političkih stranaka da na svim razinama vlasti za koje se predlažu njihovi kandidati ispoštuju načela Odluke o konstitutivnosti naroda broj U 5/98. Ukazano je i na odredbu članka I/2. Ustava Bosne i Hercegovine prema kojoj je Bosna i Hercegovina demokratska država, utemeljena na vladavini prava i slobodnim izborima.

40. Dalje je Ustavni sud naglasio da u Federaciji BiH ne postoji ni ustavni, ni zakonski mehanizam koji bi garantirao popunu Doma naroda Parlamenta FBiH brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih određenim Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, te da upravo to ostavlja mogućnost da ne bude izabran utvrđeni broj delegata iz bilo kojeg konstitutivnog naroda i Ostalih. Međutim, naglašeno je da nijednom od konstitutivnih naroda nije dan privilegiran položaj, odnosno da ne postoji "sustav koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih skupina", da nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava. Istaknuto je da to ne ekskulpira nadležne vlasti od obveze da pronađu mehanizam koji će osigurati konstituiranje Doma naroda Parlamenta FBiH u punom sastavu u svakom slučaju.

41. Dakle, Ustavni sud ukazuje da je ustavno pitanje koje se pokreće predmetnim zahtjevom gotovo identično onom koje je Ustavni sud razmatrao u svojoj Odluci broj U 5/05. Naime, i iz predmetnog zahtjeva proizlazi da, nakon posljednjih općih izbora održanih 2014. godine, Dom naroda Parlamenta FBiH nije konstituiran onako kako je to predviđeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine ("58 delegata u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH, 17 iz reda bošnjačkog, 17 iz reda srpskog, 17 iz reda hrvatskog naroda i sedam iz reda Ostalih"). S tim u svezi, Ustavni sud zapaža da se ponovno, nakon provedenih izbora, ponavlja situacija da Dom naroda Parlamenta FBiH nije popunjen u punom kapacitetu u odnosu na Klub delegata srpskog naroda kao što je to bio slučaj i u predmetu broj U 5/05. Ustavni sud primjećuje da je prilikom razmatranja predmeta broj U 5/05 Klub srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH tada bio popunjen sa ukupno devet delegata, a trenutno je popunjen sa 13 delegata. Također, Ustavni sud zapaža da ni sada, kao ni tada, kada je razmatrao zahtjev u predmetu broj U 5/05, nema ni ustavnog, niti zakonskog mehanizma kojim bi bila garantirana popuna Doma naroda Parlamenta FBiH onako kako je to predviđeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Pri tome Ustavni sud, prije svega, zapaža da, protivno navodima iz zahtjeva, u odredbama Izbornog zakona BiH nema odredaba o tome da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran dok se ne izaberu svi delegati. Dakle, proizlazi da ni odredbama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kao ni odredbama Izbornog zakona BiH nije propisano da Dom naroda Parlamenta FBiH ne može biti konstituiran dok se ne izaberu svi delegati.

42. Dalje, Ustavni sud zapaža da je u Odluci broj U 5/05 navedeno da je "Ustavni sud zaključio da podnositelj zahtjeva nije odgovarajućim argumentima potkrijepio svoju tvrdnju o

nemogućnosti da se zaštite vitalni nacionalni interesi srpskog naroda u Domu naroda, odnosno da postoji diskriminacija sukladno ovoj osnovi" (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05, već citirana, stavak 25). Za razliku od tog predmeta, podnositelj zahtjeva u ovom predmetu ukazuje na to da se Klub srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH obraćao Ustavnom sudu FBiH povodom zaštite vitalnog nacionalnog interesa srpskog naroda u postupku donošenja Prijedloga Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnoj službi u FBiH. S tim u svezi, Ustavni sud primjećuje da Ustavni sud FBiH nije prihvatio navedeni zahtjev zbog formalnih razloga, budući da ga nisu podnijele 2/3 od ukupnog broja (17) delegata Kluba srpskog naroda. S tim u svezi, Ustavni sud zapaža da je Ustavnom sudu FBiH predmetni zahtjev podnijelo 10 delegata Kluba srpskog naroda, te da je prilikom odlučivanja o prihvatljivosti zahtjeva Ustavni sud FBiH imao u vidu da Klub srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH trenutačno nije popunjen. Međutim, i pored toga, Ustavni sud FBiH je zaključio da 10 članova Kluba srpskog naroda ne predstavlja 2/3 od broja predviđenih 17 delegata.

43. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da 13 delegata, sa koliko je popunjen Dom naroda, čini više od 2/3 od predviđenih 17 delegata kluba konstitutivnog naroda. Stoga je za podnošenje zahtjeva za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa Ustavnom sudu FBiH u Klubu srpskog naroda bilo dostatno delegata. Prema tome, proizlazi da Klubu delegata srpskog naroda u trenutačnoj situaciji, kada navedeni klub nije popunjen u punom kapacitetu, nije onemogućeno pokrenuti mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa, budući da se za takav zahtjev može formirati potrebna 2/3 većina od predviđenih 17 delegata i na temelju 13 postojećih delegata u tom klubu. Pri tome Ustavni sud naglašava da pitanje opredijeljenosti pojedinih delegata i političkih stranaka unutar Kluba srpskog naroda ili bilo kojeg drugog kluba u Domu naroda Parlamenta FBiH za pokretanje mehanizma za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa nije ustavno pitanje, već pitanje političkih dogovora unutar klubova.

44. Dalje, u odnosu na zaštitu vitalnog nacionalnog interesa, Ustavni sud konstatira da i u ovom predmetu, kao i u predmetu broj U 5/05, podnositelji zahtjeva ni na koji način nisu ukazali jesu li iscrpljene sve mogućnosti iz Amandmana XXXIX na Ustav Federacije BiH. Naime, Ustavni sud ponavlja da je navedenim amandmanom propisana procedura za zakone, druge propise i akte u svezi sa vitalnim nacionalnim interesom. Sukladno navedenoj proceduri, određeni zakon, drugi propis ili akt mogu se proglasiti pitanjem od vitalnog nacionalnog interesa u dva slučaja: u prvom, ukoliko to tvrdi više od jednog predsjedatelja ili dopredsjedatelja Doma naroda i, u drugom slučaju, ako to tvrde samo jedan predsjedatelj i 2/3 odgovarajućeg nacionalnog kluba delegata. I u ovoj odluci, kao što je to uradio i u Odluci broj U 5/05, Ustavni sud naglašava da mogućnost pozivanja na vitalni nacionalni interes, *in abstracto*, ima cilj omogućiti predstavnicima svih konstitutivnih naroda da efektivno sudjeluju u vlasti kako bi se spriječilo eventualno usvajanje zakona koji ima destruktivan utjecaj na vitalni nacionalni interes koji je u pitanju. Bit i *ratio* procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes jesu samo u tome da se određena pitanja koja se proglašaju pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa razmatraju i usvajaju pod strožim proceduralnim uvjetima (vidi, Ustavni sud, Odluka o meritumu broj U 5/05, već citirana, stavak 24).

45. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da podnositelji zahtjeva nisu potkrijepili svoju tvrdnju o nemogućnosti da se pokrene mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa srpskog naroda u Domu naroda Parlamenta FBiH, odnosno da postoji diskriminacija po ovoj osnovi.

46. Dalje, podnositelji zahtjeva ničim ne ukazuju da je prilikom donošenja pobijanih zakona postupano protivno

proceduri usvajanja zakona, kako je to propisano člankom 110. Poslovnika Doma naroda Parlamenta FBiH. Naime, navedenom odredbom je propisano da Dom naroda Parlamenta FBiH svoje odluke donosi većinom glasova od ukupnog broja delegata u Domu naroda ako Ustavom, zakonom ili ovim poslovníkom nije drugačije određeno. Ukupan broj delegata predstavlja broj delegata kojima je verificiran mandat u tekućem sazivu. Pri tome Poslovníkom nije propisano da je uvjet za valjanost odluke to da ju je usvojio određeni broj delegata svih nacionalnih klubova Doma naroda Parlamenta FBiH. Također, proizlazi da su pobijani zakoni, u smislu članka 17. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, doneseni uz potvrdu oba doma Parlamenta FBiH. Naime, člankom 17. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano je da odluke Parlamenta Federacije BiH zahtijevaju da ih potvrde oba doma, osim za poslovničke i deklaracije koje domovi donose samostalno. Iz navedenog proizlazi da odluke Parlamenta Federacije BiH, pa tako i pobijani zakoni ne mogu stupiti na snagu ukoliko ih u istovjetnom obliku ne usvoji i Dom naroda Parlamenta FBiH. Također, podnositelji zahtjeva ničim ne ukazuju da prilikom donošenja pobijanih zakona nije bilo nazočno najmanje devet delegata iz Kluba srpskog naroda. Stoga, proizlazi da nisu postojale ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se pobijani zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH.

47. Dakle, imajući u vidu navedeno, Ustavni sud smatra da nisu postojale bilo kakve ustavne, niti zakonske prepreke da se pobijani zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH, kao i da je delegatima Kluba srpskog naroda bilo omogućeno pokrenuti mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa u okviru postojećeg broja delegata iz reda srpskog naroda. Prema tome, proizlazi da u konkretnom slučaju Klubu srpskih delegata u Domu naroda Parlamenta FBiH nije bila onemogućena jednakost u uživanju političkih prava kako u pogledu procedure donošenja pobijanih zakona, tako i u pogledu mehanizma zaštite nacionalnog interesa srpskog naroda. Stoga, i u konkretnom slučaju proizlazi da u Domu naroda Parlamenta FBiH nijednom od konstitutivnih naroda nije dan privilegirani položaj, odnosno da ne postoji "sustav koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih skupina".

48. Međutim, prema mišljenju Ustavnog suda, navedeno nikako ne znači oslobađanje zakonodavnih tijela vlasti od ustavne obveze da poduzmu sve neophodne aktivnosti kako bi se ovo veoma ozbiljno pitanje riješilo i kako bi Dom naroda Parlamenta FBiH bio popunjen u punom kapacitetu predviđenim brojem delegata iz svakog konstitutivnog naroda i delegata iz reda Ostalih. Dakle, pitanje nepopunjenosti delegata u bilo kojem klubu ne može riješiti Ustavni sud, već je to zadaća zakonodavne vlasti. Stoga je neophodno da zakonodavna vlast konačno pronađe adekvatne mehanizme koji će osigurati konstituiranje Doma naroda Parlamenta FBiH u punom sastavu a kako bi se ubuduće spriječilo da, nakon izbora, bilo koji klub u Domu naroda Parlamenta FBiH ostane nekonstituiran u punom sastavu na način kako je to predviđeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Navedena obveza proizlazi i iz alineje Preambule Ustava Bosne i Hercegovine "Bošnjaci, Hrvati i Srbi, kao konstitutivni narodi (zajedno s ostalima), i građani Bosne i Hercegovine ovim utvrđuju Ustav Bosne i Hercegovine" na koju ukazuju podnositelji zahtjeva. S tim u svezi, Ustavni sud napominje da je u svojoj nedavno donesenoj Odluci broj U 23/14 od 1. prosinca 2016. godine odlučivao o pitanjima načina izbora delegata u Dom naroda Parlamenta FBiH sa stajališta legitimnog predstavljanja konstitutivnih naroda u tom domu, te naložio zakonodavnoj vlasti da izvrši neophodne izmjene Izbornog zakona Bosne i Hercegovine kako bi se riješilo ovo pitanje.

49. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud smatra da u konkretnom slučaju nije prekršeno ustavno načelo zabrane diskriminacije. Stoga, slijedi da je predmetni zahtjev neutemeljen i

da su pobijani zakoni doneseni sukladno članku II/1. u svezi sa člankom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i da nema kršenja članka 5. stavak 1. točka c) Međunarodne konvencije o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije, budući da Klubu delegata srpskog naroda nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava, kao i da nije dan privilegiran položaj bilo kojem konstitutivnom narodu i Ostalima u Domu naroda Parlamenta FBiH, odnosno da ne postoji "sustav koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih skupina".

VII. Zaključak

50. Ustavni sud zaključuje da su pobijani zakoni doneseni sukladno odredbama članka II/1. u svezi sa člankom II/2. i II/4. Ustava Bosne i Hercegovine, kao i člankom 5. stavak 1. točka c) Međunarodne konvencije o uklanjanju svih oblika rasne diskriminacije. Ustavni sud smatra da nisu postojale ustavne, zakonske ili prepreke iz Poslovnika da se pobijani zakoni usvoje u Domu naroda Parlamenta FBiH. Također, Klubu delegata srpskog naroda nije onemogućeno ostvarivati pravo na pokretanje mehanizma za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa. Dakle, Klubu delegata srpskog naroda nije onemogućena jednakost u uživanju političkih prava, kao i u Domu naroda Parlamenta FBiH nije dan privilegiran položaj nijednom konstitutivnom narodu i Ostalima, odnosno ne postoji "sustav koji rezervira sve javne položaje samo za pripadnike određenih skupina".

51. Na temelju članka 59. st. (1) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

52. Obzirom na odluku Ustavnog suda u ovom predmetu, nije neophodno posebice razmatrati prijedlog podnosioca zahtjeva za donošenje privremene mjere.

53. U smislu članka 43. Pravila Ustavnog suda, dopredsjednik Zlatko M. Knežević i sudac Miodrag Simović su dali izjave o neslaganju sa odlukom većine.

54. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, v. r.

Prilog

Pobijani zakoni:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 8/15)
2. Zakon o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2015. godinu ("Službene novine FBiH" broj 25/15)
3. Zakon o unutarnjem platnom prometu ("Službene novine FBiH" broj 48/15)
4. Zakon o igrama na sreću ("Službene novine FBiH" broj 48/15)
5. Zakon o radu ("Službene novine FBiH" broj 62/15)
6. Zakon o izmjenama Zakona o čeku ("Službene novine FBiH" broj 77/15)
7. Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine FBiH" broj 77/15)
8. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o stranim ulaganjima ("Službene novine FBiH" broj 77/15)
9. Zakon o izmjeni Zakona o poštanskom prometu Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj 79/15)
10. Zakon o gospodarskim društvima ("Službene novine FBiH" broj 81/15)
11. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2015. godinu ("Službene novine FBiH" broj 86/15)
12. Zakon o izmjeni Zakona o utvrđivanju i ostvarivanju potraživanja građana u postupku privatizacije ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

13. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

14. Zakon o izmjenama Zakona o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

15. Zakon o izmjenama Zakona o Jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH" broj 86/15)

16. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

17. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

18. Zakon o izmjenama Zakona o pomilovanju ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

19. Zakon o dopuni Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

20. Zakon o izmjeni Zakona o uvjetima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta ("Službene novine FBiH" broj 91/15)

21. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o električnoj energiji u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 94/15)

22. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 94/15)

23. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Službene novine FBiH" broj 98/15)

24. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 99/15)

25. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proračunima u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 102/15)

26. Zakon o izvršavanju Proračuna Federacije BiH za 2016. godinu ("Službene novine FBiH" broj 102/15)

27. Zakon o faktoringu ("Službene novine FBiH" broj 14/16)

28. Zakon o porezu na dobit ("Službene novine FBiH" broj 15/16)

29. Zakon o izmjeni Zakona o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala ("Službene novine FBiH" broj 15/16)

30. Zakon o trezoru u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 26/16)

31. Zakon o radu ("Službene novine FBiH" broj 26/16)

32. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju ("Službene novine FBiH" broj 30/16)

33. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u FBiH ("Službene novine FBiH" broj 30/16)

34. Zakon o izmjenama Zakona o Jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH" broj 30/16)

35. Zakon o državljanstvu Federacije BiH ("Službene novine FBiH" broj 34/16)

36. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji ("Službene novine FBiH" broj 34/16)

37. Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj 38/16)

38. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom ("Službene novine FBiH" broj 45/16)

39. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku ("Službene novine FBiH" broj 46/16)

40. Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona FBiH ("Službene novine FBiH" broj 46/16)

41. Zakon o finansijskom poslovanju ("Službene novine FBiH" broj 48/16)

42. Zakon o komasaciji ("Službene novine FBiH" broj 57/16)

43. Zakon o poljoprivrednoj organskoj proizvodnji ("Službene novine FBiH" broj 72/16)

ИСПРАВКЕ

234

Након објављивања Одлуке о стицању држављанства Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 93/16), утврђено је да је у тексту објављеном на босанском, српском и хрватском језику направљена техничка грешка, те се у складу са чланом 101. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 22/03) и члана 55. Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 11/05, 58/14 и 60/14.) а на приједлог Министарства цивилних послова, даје сљедећа

ИСПРАВКА ОДЛУКЕ О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У Одлуци о стицању држављанства Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 93/16), у члану 1. ријечи: "**Али Риза (Мустафа) Акбаш**" замјењују се ријечима: "**Али Риза (Mustafa) Akbaš**".

Број 01-30-913-2/16
24. фебруара 2017. године
Сарајево

Директор
Уреда за законодавство
Мр **Џемаил Ћибо**, с. р.

Након објављивања Одлуке о стицању држављанства Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 93/16), утврђено је да је у тексту објављеном на босанском, српском и хрватском језику направљена техничка грешка, те се у складу са чланом 101. Пословника о раду Вјеча министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 22/03) и члана 55. Јединствених правила за израду правних прописа у институцијама Босне и

Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 11/05, 58/14 i 60/14.) a на приједлог Министарства цивилних послова, даје сљједећа

ИСПРАВКА ОДЛУКЕ О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У Одлуци о стицању држављанства Босне и Херцеговине ("Službeni glasnik BiH", broj 93/16), u članu 1. riječi: "**Ali Riza (Mustafa) Akbaš**" zamjenjuju se riječima: "**Ali Riza (Mustafa) Akbaš**".

Број 01-30-913-2/16
24. фебруара 2017. године
Сарајево

Директор
Уреда за законодавство
Мр. **Џемаил Ћибо**, с. р.

Након објављивања Одлуке о стицању држављанства Босне и Херцеговине ("Službeni glasnik BiH", broj 93/16), utvrđeno je da je u tekstu objavljenom na bosanskom, srpskom i hrvatskom jeziku načinjena tehnička pogreška, te se sukladno članku 101. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 22/03) i članku 55. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 11/05, 58/14 i 60/14) a на приједлог Министарства цивилних послова, даје сљједећа

ИСПРАВКА ОДЛУКЕ О СТИЦАЊУ ДРЖАВЉАНСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У Одлуци о стицању држављанства Босне и Херцеговине ("Službeni glasnik BiH", broj 93/16), u članku 1. riječi: "**Ali Riza (Mustafa) Akbaš**" zamjenjuju se riječima: "**Ali Riza (Mustafa) Akbaš**".

Број 01-30-913-2/16
24. велјаče 2017. године
Сарајево

Директор
Уреда за законодавство
Мр. **Џемаил Ћибо**, в. р.

САДРЖАЈ

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

221	Одлука о допуни Одлуке о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе (српски језик)	1	224	Одлука о распореду канцеларијског простора на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине (српски језик)	15
	Одлука о допуни Одлуке о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе (bosanski језик)	1		Одлука о распореду канцеларијског простора на 18. спрату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине (bosanski језик)	16
	Одлука о допуни Одлуке о одређивању међународних граничних прелаза у Босни и Херцеговини на којима се могу издавати визе (hrvatski језик)	1		Одлука о распореду uredskog простора на 18. кату Зграде пријатељства између Грчке и Босне и Херцеговине (hrvatski језик)	16
222	Одлука о начину спровођења обуке државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине (српски језик)	2	225	Одлука о одређивању употребе дијела средстава акумулисаног вишка прихода над расходима Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине за финансирање Друге фазе дигитализације (српски језик)	16
	Одлука о начину спровођења обуке државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине (bosanski језик)	6		Одлука о одређивању употребе дијела sredstava акумулираног вишка прихода над rashodima Regulatorne агенције за комуникације Босне и Херцеговине за finansiranje Друге фазе digitalizacije (bosanski језик)	17
	Одлука о начину спровођења обуке државних службеника у институцијама Босне и Херцеговине (hrvatski језик)	10			
223	Одлука о измјени Одлуке о именовању Савјета Агенције за пружање услуга у ваздушној пловидби Босне и Херцеговине (српски језик)	14			

	Odluka o određivanju upotrebe dijela sredstava akumuliranog viška prihoda nad rashodima Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine za financiranje Druge faze digitalizacije (hrvatski jezik)		Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu i postupku uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili prisustva opojnih sredstava u organizmu (hrvatski jezik)	21	
226	Одлука о одобравању средстава из Текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину Централној изборној комисији Босне и Херцеговине (српски језик)	17	МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		
	Odluka o odobravanju sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	18	230	Одлука о утврђивању критерија за избор и именовање правобраниоца и два замјеника правобраниоца Босне и Херцеговине (српски језик)	21
	Odluka o odobravanju sredstava iz Tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2017. godinu Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	18		Odluka o utvrđivanju kriterija za izbor i imenovanje pravobраниоца и два замјеника правобраниоца Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	22
227	Рјешење о разрјешењу директора Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине (српски језик)	18		Odluka o utvrđivanju kriterija za izbor i imenovanje правобраниоца и два замјеника правобраниоца Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	23
	Rješenje o razrješenju direktora Agencije za za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	18		БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА УПРАВА ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ	
	Rješenje o razrješenju ravnatelja Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	18	231	Одлука о измјенама и допуни Одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2017. годину (српски језик)	24
		19		Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća cestarina za 2017. godinu (bosanski jezik)	25
		19		Odluka o izmjenama i dopuni Odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća cestarina za 2017. godinu (hrvatski jezik)	25
		19		АГЕНЦИЈА ЗА ПОШТАНСКИ САОБРАЋАЈ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	
		19	232	Правилник о измјени Правилника о издавању лиценци за обављање поштанских услуга (српски језик)	25
		19		Pravilnik o izmjeni Pravilnika o izdavanju licenci za obavljanje poštanskih usluga (bosanski jezik)	26
		20		Pravilnik o izmjeni Pravilnika o izdavanju licenci za obavljanje poštanskih usluga (hrvatski jezik)	26
		20		УСТАВНИ СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	
		20	233	Одлука број У 17/16 (српски језик)	26
		20		Odluka broj U 17/16 (bosanski jezik)	35
				Odluka broj U 17/16 (hrvatski jezik)	43
				ИСПРАВКЕ	
229	Правилник о допуни Правилника о начину и поступку узимања узорака на анализу ради утврђивања концентрације alkohola или присуства опojних средстава у организму (српски језик)	20	234	Исправка Одлуке о стицању држављанства Босне и Херцеговине (српски језик)	51
	Pravilnik o dopuni Pravilnika o načinu i postupku uzimanja uzoraka na analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili prisustva opojnih sredstava u organizmu (bosanski jezik)	21		Ispravka Odluke o sticanju državljanstva Bosne i Hercegovine (bosanski jezik)	51
				Ispravka Odluke o stjecanju državljanstva Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik)	51